

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT
OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Ghidul informativ extins privind perspectivele ocupaționale pentru studenții de la psihologie (A5 și A6)

Coordonatori:

Ramona Paloș, Irina Macsinga, Florin A. Sava

Autori:

Florin A. Sava, Andrei Tărăbîc, Ramona Paloș (capitolul 1)

Mona Vintilă, Bogdan Tulbure (capitolul 2)

Delia Vîrgă, Laura Pătruț (capitolul 3)

Ildiko Erdei, Natalia Velciov, Irina Macsinga (capitolul 4)

Edmond Cracsner, Ramona Iocșa-Pora (capitolul 5)

Roxana Sârbu (capitolul 6)

Timișoara

2015

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

CUPRINS

1. INTRODUCERE.....	3
2. DIRECȚIA CLINICĂ.....	12
3. DIRECȚIA ORGANIZAȚIONALĂ.....	31
4. DIRECȚIA EDUCAȚIONALĂ.....	53
5. DIRECȚIA APĂRARE, ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ.....	65
6. DIRECȚIA ACADEMICĂ/CERCETARE.....	81

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

GHID DE ORIENTARE PENTRU STUDENȚII LA PSIHOLOGIE

1. INTRODUCERE

Deși psihologia se numără printre cele mai populare specializări universitare la acest moment, există destul de multe confuzii cu privire la provocările și oportunitățile existente pe piața muncii pentru absolvenții de psihologie. Confuzia fundamentală, identificată de noi, se referă la tendința de a reduce imaginea psihologului la aceea a unui *specialist sfătuitor* al cărui rol este să asculte problemele oamenilor și să-i ajută să depășească etapele dificile din viață. De la bun început ar trebui subliniat faptul că, așa cum nu există un singur tip de medic (ci vorbim de diferite tipuri de specialități – medic ORL; medic cardiolog etc.), la fel nu există un singur tip de psiholog (ci vorbim de tipuri diferite de specialități – psiholog școlar, psiholog clinician etc.). Psihologia este un domeniu complex, prin urmare nu există răspunsuri simple la întrebări de genul: “pot să-mi găsesc un loc de muncă în domeniu?”; “cât se câștigă din psihologie?”; “este suficient să absolv studiile de licență în psihologie pentru a lucra ca psiholog?” sau “în ce direcție a psihologiei ar fi cel mai bine să mă specializez?”.

SCOPUL ACESTUI GHID este de a oferi informații utile și valide, astfel încât să-i ajute pe studenții de la psihologie să răspundă la două întrebări fundamentale:

(1) “*Am ales psihologia, dar în ce specializare a psihologiei sau în ce ocupații conexe ar fi bine să lucrez?*”;

(2) “*Cum arată piața muncii în direcția aleasă și ce traseu educațional am de urmat pentru a ajunge să lucrez în specializarea dorită / să ocup poziția dorită?*”.

Se cuvin, mai întâi, câteva precizări generale, cu privire la piața muncii absolvenților de psihologie și la structura acestui ghid. De aceea, informațiile introductive au fost grupate în jurul următoarelor secvențe:

(a) *Care este cadrul legal de funcționare pentru profesia de psiholog?*

(b) *Câți absolvenți de psihologie ajung să lucreze în domeniu? Dar în domenii conexe?*

(c) *Care sunt direcțiile majore de specializare din perspectiva pieței muncii?*

(d) *Cum sunt structurate celelalte secțiuni din ghid?*

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

1.1. Care este cadrul legal de funcționare pentru profesia de psiholog?

Activitatea psihologilor este reglementată legal îndeosebi prin legea [213](#) din 2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică și prin normele de aplicare a legii prezentate prin HG [788](#) din 2005.

Conform acestor reglementări, precum și a actelor ulterioare ce decurg din acestea, ***un absolvent cu studii de licență în psihologie poate solicita Colegiului Psihologilor din România atestatul de liberă practică în regim de supervizare*** în una sau mai multe dintre specialitățile psihologiei, cu unele excepții. Acestea vor fi prezentate punctual în cadrul altor secțiuni ale acestui ghid. În urma obținerii acestui atestat, psihologul poate practica profesia în regim de supervizare, ca angajat sau psiholog titular într-o formă de exercitare înregistrată la Colegiul Psihologilor din România (cabinet individual de psihologie, societate civilă profesională de psihologie, cabinete asociate, structură de psihologie). Deoarece acest start se poate face doar în condiții de supervizare, este necesară contractarea unui psiholog cu experiență care să-l supravegheze în activitate. De asemenea, în aceeași perioadă de supervizare, psihologului debutant i se solicită să-și aprofundeze studiile, cel mai adesea, prin studii masterale în domeniul său de specializare.

Pentru a îndeplini condițiile de a trece la stadiul următor, acela de psiholog cu drept de liberă practică în practicant autonom, psihologul va trebui să facă dovada: (a) unei experiențe profesionale relevante în regim de supervizare (cum ar fi prestarea activității în cadrul propriei forme de exercitare sau semnarea unui contract de muncă, ca psiholog, într-o formă de exercitare, chiar și cu normă parțială, pe toată perioada supervizării profesionale); (b) absolvirii cu succes a stagiului de supervizare (printr-un raport favorabil al supervisorului); (c) finalizării formării complementare (cum ar fi absolvirea studiilor de master în specialitate etc.); (d) acumulării creditelor profesionale în specialitate, prin participarea la cursuri de formare continuă, workshop-uri, conferințe. ***Dacă toate aceste condiții sunt îndeplinite, psihologul aflat în supervizare se poate prezenta la un interviu de evaluare*** a cunoștințelor și aptitudinilor însușite, interviu ce va fi susținut în fața unei comisii de specialitate. Dacă rezultatul interviului este unul favorabil, psihologul primește ***dreptul de liberă practică în regim autonom*** (fără supervizare).

În cele două secvențe descrise mai sus psihologul are titulatura de psiholog practicant. În timp, pe baza experienței dobândite, a formării profesionale continue și a competențelor dovedite în fața unei comisii de specialitate, psihologul practicant în regim autonom poate avansa către alte trepte de specializare. După treapta de psiholog practicant autonom urmează cea de psiholog specialist, iar ulterior, cea de psiholog principal.

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

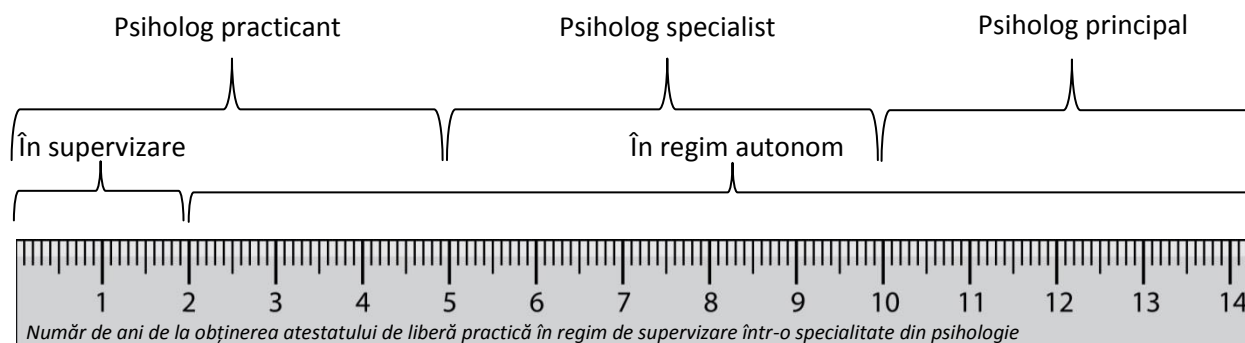

Figura 1. Calendarul evoluției profesionale după absolvirea studiilor de licență și obținerea dreptului de liberă practică în regim de supervizare (creionat pe un interval de 14 ani)

Pot exista posturi de psihologi pentru cei care nu au drept de liberă practică? Răspunsul la această întrebare este mai complex decât pare la prima vedere. Conform prevederilor legale (vezi art. 6 din legea 213 din 2004), precum și unele încadrări în Clasificarea Ocupațiilor din România (COR), acest lucru este posibil. Pe de altă parte, în codul COR nu mai există ocupația de psiholog (generalist), ci doar ocupații de psiholog arondate unor specializări date de Colegiu. Conform cutumelor din domeniu sunt tot mai puține cazuri de psihologi fără drept de liberă practică. Motivul este unul simplu. Datorită altor modificări legislative, doar psihologii cu drept de liberă practică pot efectua anumite activități profesionale, ceea ce le creează un avantaj profesional și îi determină treptat și pe ceilalți psihologi, să solicite dreptul de liberă practică. Astfel, asistăm în prezent la un fenomen în care tot mai mulți psihologi solicită și obțin atestatul de liberă practică, chiar dacă au funcționat o bună perioadă de timp fără acest atestat.

Se întrevăd modificări în evoluția cadrului legislativ pentru psihologi? Este posibil ca în viitorul pe termen mediu să asistăm la o aliniere la standardele europene în domeniu. Deși nu există încă vreo reglementare oficială la nivelul Uniunii Europene, prin intermediul EFPA – Federația Asociațiilor de Psihologie din Europa, se recomandă aderarea la standardul EuroPsy. Psihologii care îndeplinesc aceste standarde obțin certificare și sunt incluși în Registrul Psihologilor Europeni, putând profesa fără alte tipuri de demersuri sau recunoașteri ale competenței în toate țările semnatare EuroPsy. Pentru a îndeplini acest standard, condițiile minimale susțin: 5 ani de educație universitară (3 licență + 2 master) și un an de practică sub supervizare. Astfel, diferența principală față de situația din România apare cu referire la accesul în profesie (numai după finalizarea studiilor de master conform standardelor EuroPsy, față de posibilitatea accesului în profesie după finalizarea studiilor de licență, în cazul României, în condiții de supervizare). Cele mai multe țări membre EFPA au integrat deja aceste standarde în solicitările naționale de accesare în profesie (21 de țări), printre acestea aflându-se principalele

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

state de referință: Franța, Germania, Marea Britanie, Italia, Spania. Alte șase țări au stabilit deja calendarul de aderare la aceste standarde. România, din păcate, nu se află pe lista celor 27 de țări care au adoptat acest standard unitar de acces în profesie ca psiholog autonom. Situația nominală a fiecărui membru EFPA poate fi consultată [aici](#). Din această situație se observă că aproximativ 80% dintre țările membre UE, dacă ne limităm doar la acestea, au implementat sau au inițiat procesul de implementare a acestor cerințe.

1.2. Câți absolvenți de psihologie ajung să lucreze în domeniu? Dar în domeniile conexe?

Psihologia a devenit una dintre cele mai populare specializări universitare. În SUA, aproximativ 6% din numărul total de diplome de licență au fost acordate în specializarea psihologie (vezi [aici](#) raportul lui Halonen, 2011). În România psihologia se află printre domeniile cu mare căutare la nivel de licență, alături de medicină, științele economice, științele inginerești, drept și informatică. În pofida declinului demografic, doar în cadrul Universității de Vest din Timișoara, din cei aproximativ 3000 de studenți înmatriculați în anul I la 1 octombrie 2012, 7.6% erau studenți la psihologie, la această specializare înregistrându-se frecvent cea mai mare concurență la admitere, raportându-ne la numărul de locuri bugetare disponibile (Sava, 2013)¹. Prin urmare devin extrem de legitime următoarele două întrebări: „câți dintre absolvenții ajung să lucreze în domeniu?”, respectiv „care sunt cele mai întâlnite ocupații conexe în care ajung să lucreze absolvenții de psihologie?”.

Din nefericire nu există date statistice oficiale reprezentative la nivel național pentru a răspunde la cele două întrebări, dar există studii punctuale care pot oferi indicii cu privire la starea de fapt. Un astfel de studiu, vizează cohortele de absolvenți de psihologie de la Universitatea de Vest din Timișoara din perioada 2005-2009 (cinci generații), în urma unui sondaj telefonic realizat utilizând o metodologie de eșantionare aleatorie (Sava, Gavreliuc, Măgurean, 2010, pentru alte detalii din raport, vezi [aici](#)). În acest studiu, 90% dintre absolvenți aveau un loc de muncă, iar 10% se aflau în căutarea unui loc de muncă. Rata scăzută de absolvenți fără loc de muncă reprezenta o medie eterogenă pentru cele 5 generații de absolvenți, în condițiile în care rata era de 0% pentru prima generație analizată (2005), interviuată la cinci ani de la absolvire, respectiv de 25% pentru absolvenții ultimei generații, interviuți la un an de la absolvirea studiilor de licență. Deși această valoare este una ridicată, trebuie precizat că mulți dintre cei incluși în cohorta 2009 erau masteranzi în anul II, fiind încă în etapa de continuare a studiilor. Drept dovadă, în generația anterioară (cohorta 2008), procentul celor fără loc de muncă era de 12%.

¹Sava, F.A. (2013). *Psihologia validată științific. Un ghid practic de cercetare în psihologie*. Iași: Editura Polirom.

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

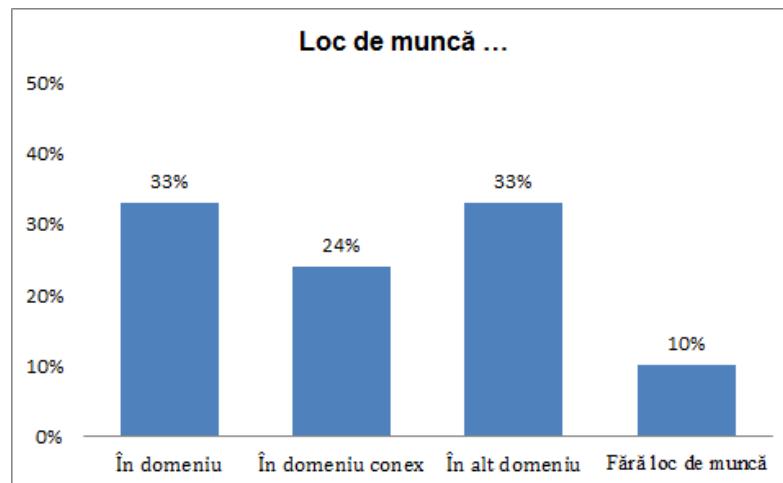

Figura 2. Situația angajabilității absolvenților de Psihologie de la Universitatea de Vest din Timișoara (generații de absolvenți din perioada 2005-2009)

Astfel, se constată că **după trei ani de la absolvire** (în medie), **din zece absolvenți șase dintre ei își găsesc de lucru în domeniul psihologiei sau într-un domeniu conex, alți trei lucrează în domenii pentru care absolvirea studiilor de psihologie este mai puțin relevantă, iar unul își caută încă un loc de muncă.** Caseta 1 oferă câteva caracteristici descriptive pentru a înțelege cele trei categorii ocupaționale.

Rezultatul statistic observat în studiul prezentat este similar cu cel întâlnit în țări care dețin asemenea statistici oficiale. În SUA, percepută ca fiind țara cu cel mai ridicat nivel de dezvoltare al psihologiei, numai aproximativ 25% dintre absolvenții de psihologie ajung să lucreze în domeniu. În schimb, mulți dintre ei își găsesc locuri de muncă în ocupații mai mult sau mai puțin conexe cum ar fi resurse umane, marketing, vânzări, asistență socială, educație etc. (vezi [aici](#) raportul lui Halonen, 2011).

Caseta 1. Categorizarea locurilor de muncă pentru absolvenții de psihologie

Locuri de muncă ...

În domeniu, au fost incluse ocupații pentru care ...

- specializarea universitară în psihologie este obligatorie sau cel puțin prima opțiune recomandabilă;
- se solicită, prin fișa postului, activități specifice din sfera psihologiei, cum ar fi testarea psihologică sau consilierea pentru depășirea unor probleme psihologice etc.;
- atestatul de liberă practică de la Colegiul Psihologilor din România este necesar sau cel puțin recomandabil.

Exemple de ocupații: psiholog clinician, psiholog școlar, cercetător în psihologie etc.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

În domeniul conexe, au fost incluse ocupații pentru care ...

- (a) specializarea în psihologie poate reprezenta un atu, fiind una dintre opțiunile existente, putând fi urmate însă și alte trasee educaționale pentru a ocupa poziția respectivă;
- (b) se solicită, prin fișa postului, activități care necesită parțial competențe dobândite prin absolvirea studiilor de psihologie;
- (c) nu necesită un atestat de liberă practică de la Colegiul Psihologilor din România

Exemple de ocupații: specialist resurse umane; consilier de probațiune, profesor itinerant etc.

În alte domenii, au fost incluse ocupații pentru care ...

- (a) specializarea în psihologie este irelevantă sau puțin relevantă, fiind recomandate / mai potrivite alte trasee educaționale pentru a lucra în aceste domenii;
- (b) se solicită, prin fișa postului, realizarea unor activități irelevante sau doar tangențial relevante cu sfera psihologiei;
- (c) nu necesită un atestat de liberă practică din partea Colegiului Psihologilor din România

Exemple de ocupații: operator PC, asistent manager, educator, agent vânzări etc.

1.3. Care sunt direcțiile majore de specializare în psihologie din perspectiva pieței muncii?

Cea mai mare parte dintre absolvenții de psihologie care își găsesc un loc de muncă în domeniu sau în domenii conexe ajung să lucreze în sfera psihologiei aplicate. Colegiul Psihologilor din România recunoaște patru mari direcții aplicative:

- direcția clinică, orientată spre omul aflat în dificultate sau suferință psihologică (cu trei specialități - psihologie clinică; consiliere psihologică; psihoterapie);
- direcția organizațională, orientată spre randamentul omului la locul de muncă (cu trei specialități – psihologia muncii și organizațională; psihologie aplicată în transporturi; psihologie aplicată în servicii);
- direcția educațională, orientată spre copil sau adolescent și spre rezolvarea provocărilor specifice dezvoltării în medii școlare sau extrașcolare (cu două specialități – psihologie educațională și consiliere vocațională; psihopedagogie specială);
- direcția siguranței naționale, orientată spre aplicații ale psihologiei în sisteme puternic ierarhizate și / sau militarizate precum armată, poliție, penitenciar, servicii de informații (cu două specialități – psihologie aplicată în domeniul securității naționale; psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf).

Acestor patru direcții aplicative mari li s-a adăugat, în analiză, o a cincea direcție (Sava, Gavreliuc și Măgurean, 2010, pentru alte detalii din raport, vezi [aici](#)), ce include latura academică a psihologiei, cuprinzând ocupații precum cercetător sau cadru didactic ce predă psihologie, chiar dacă aceștia nu iau titlatura de psiholog sau nu se ocupă de partea aplicativă a domeniului.

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

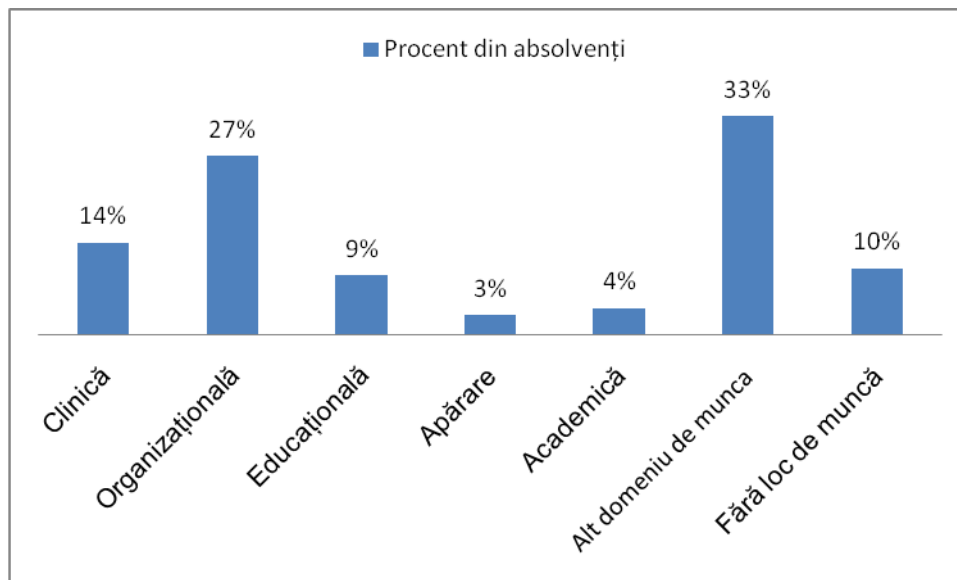

Figura 3. Situația absolvenților de Psihologie din UVT luând în calcul direcțiile de specializare

Graficul de mai sus sugerează că un procent însemnat de absolvenți ajung să lucreze în domeniul organizațional. Explicația rezidă în faptul că în figura 3 sunt incluși atât absolvenții care lucrează în domeniu, cât și aceia care lucrează în domenii conexe. Dacă ne referim strict la cei angajați în domeniu, situația primelor locuri se modifică deoarece aproximativ șapte din zece absolvenți angajați în direcția organizațională lucrează în resurse umane, un domeniu conexe al psihologiei. De asemenea, aproximativ patru din zece absolvenți orientați spre sfera educațională lucrează în profesii conexe, în timp ce doar unul din zece angajați în sfera clinică nu este psiholog. De aceea, dacă ne referim strict la angajații care lucrează în domeniu, cei mai mulți ajung să lucreze în sfera psihologiei clinice, secondăți de cei din aria psihologiei muncii și organizațională, iar podiumul este întregit de celelalte trei direcții luate în discuție (educațională, apărare și academică), procentajele acestora fiind apropiate.

Viziunea asupra ocupațiilor din interiorul domeniului poate fi analizată mai eficient dacă ne raportăm la dinamica atestărilor de liberă practică eliberate de către Colegiul Psihologilor din România în ultimii zece ani (2005-2014) (vezi figura 4), conform datelor prezentate în Registrul Unic al Psihologilor ([RUP](#)). Acestea confirmă faptul că cele mai multe atestate sunt eliberate în aria psihologiei clinice, secundate de direcția psihologiei muncii și organizațională și abia mai apoi, de zona psihologiei educaționale, respectiv a psihologiei aplicate în securitate națională. Datele indică o dinamică diferită a numărului de atestate eliberate în direcțiile aplicative majore.

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Astfel, se observă o oarecare stagnare a evoluției în aria psihologiei muncii și organizaționale, a celei educaționale și a celei orientate spre securitate națională, precum și o creștere a numărului de persoane care lucrează în specialitățile arondate ariei clinice, îndeosebi în psihoterapie și în psihologie clinică.

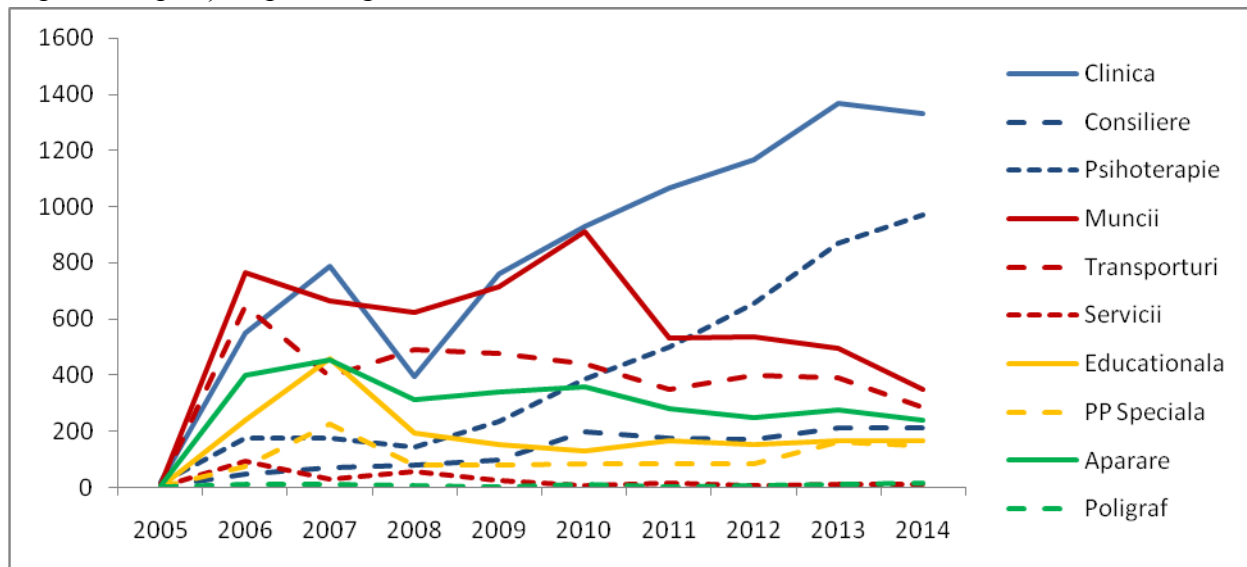

Figura 4. Dinamica evoluției specialităților / direcțiilor, după numărul de atestate eliberate de către CPR (angajați în domeniu) în perioada 2005-2014

1.4. Cum sunt structurate celelalte secțiuni din ghid?

La finalul acestei secțiuni, vom face câteva precizări privind structura secțiunilor următoare din ghid. Vor urma cinci capitole, câte unul pentru fiecare dintre cele cinci direcții profesionale amintite, patru din sfera aplicativă – clinică, organizațională, educațională, siguranță națională, precum și unul din sfera academică – predare / cercetare. Ele vor fi scrise având în vedere perspectiva și nevoile unui absolvent cu studii de licență în psihologie.

Pentru fiecare capitol se va urmări realizarea unei descrieri generale succinte și enumerarea principalelor ocupații circumscrise acelei direcții. Apoi, fiecare dintre ocupațiile amintite va fi caracterizată astfel încât studenții la psihologie să găsească răspunsuri la întrebări importante pentru orientarea lor profesională cum ar fi: (a) *ce va face efectiv? / ce activități va realiza dacă alege ocupația respectivă?*; (b) *ce satisfacții și ce provocări profesionale va întâmpina?*; (c) *ce traseu educațional va trebui să urmeze?*; (d) *unde poate lucra și care este nivelul de angajabilitate în ocupația respectivă?*; (e) *care este nivelul salarial orientativ pentru un asemenea loc de muncă?*; (f) *ce alte surse utile ar trebui consultate pentru a-și aprofunda cunoștințele despre direcția respectivă?*. În plus, la finalul fiecărui capitol vor fi prezentate principalele similarități și deosebiri între ocupațiile arondate aceleiași direcții profesionale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Din motive de spațiu numărul de ocupații prezentate va fi unul limitat, fiind alese 5-7 ocupații tipice pentru fiecare direcție majoră. Vor fi cuprinse toate ocupațiile din domeniu, precum și câteva ocupații din domeniile conexe aferente unui direcții, selectate dintre cele frecvent accesate de către absolvenții de psihologie.

Alte precizări importante. Am amintit faptul că, așa cum există mai multe specialități în medicină, tot așa cum există mai multe specialități în psihologie (clinică, muncii etc.). Însă dacă în cazul medicilor sunt rare situațiile în care aceeași persoană posedă mai multe specialități (să fie în același timp cardiolog, ginecolog, ORL-ist etc.), în România de astăzi sunt destul de rare situațiile în care un psiholog posedă un atestat de liberă practică într-o singură specializare. Cei mai mulți psihologi au drept de liberă practică în două sau mai multe specialități, de obicei înrudite. Bunăoară, mulți psihologici clinicieni fac și psihoterapie sau consiliere psihologică, mulți psihologi în specialitatea psihologia muncii și organizațională se specializează și în domeniul psihologiei transporturilor etc. Această strategie de piață a crescut într-un mod organic, având cauze multiple. Una dintre acestea este dorința psihologilor de a-și suplimenta veniturile lunare, printr-un portofoliu variat de servicii care să satisfacă nevoile clientului. De exemplu, mulți psihologi clinicieni s-au specializat și în consiliere psihologică sau în psihoterapie, deoarece mulți clienți nu doreau doar servicii de evaluare psihologică, ci doreau să fie ajutați, prin consiliere sau psihoterapie, să treacă peste problema cu care se confruntau. O altă cauză care a facilitat specializarea multiplă are în vedere un nivel mai scăzut al solicitărilor privind formarea profesională, comparativ cu medicina, cel puțin în cazul specialităților înrudite. Bunăoară, există anumite programe de master ce permit o specializare dublă, atât în psihologia muncii și organizațională, cât și în psihologia aplicată în transporturi, nemaifiind nevoie de formări diferite.

Aceste precizări au rolul de a orienta cititorii să parcurgă paginile următoare într-o manieră mai degrabă sintetică, având în vedere focalizarea interesului asupra unui cluster de ocupații înrudite, decât să se focalizeze pe fiecare ocupație în parte. De aceea, am și optat pentru organizarea secțiunilor următoare din ghid pe direcții aplicative majore. De asemenea, aceste precizări sunt importante și atunci când se face raportarea la estimările salariale oferite pentru fiecare ocupație. Estimările reprezintă valori de referință pentru cazurile destul de rare în care venitul este obținut doar din activități arondate specialității / ocupației respective. Cum însă destul de mulți psihologi au două sau chiar mai multe specialități, pentru a avea o mai bună perspectivă asupra veniturilor materiale obținute de aceștia, cel mai simplu ar fi ca raportarea să se facă la veniturile cumulate din specialitățile în care o persoană deține atestatul de liberă practică.

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

2. DIRECȚIA CLINICĂ

Direcția clinică reprezintă atât în România, cât și la nivel internațional, cea mai mare direcție aplicativă de specializare din cadrul psihologiei. Sub această umbrelă globală se regăsesc două dintre cele mai întâlnite ocupații asociate cu imaginea publică de psiholog, referindu-ne aici la psihoterapeut și la psihologul clinician. Obiectul central de interes pentru această direcție este omul aflat în suferință psihologică sau omul care apelează la sprijinul unui specialist pentru a trece peste anumite dificultăți din viața sa. Direcția clinică nu se rezumă la rezolvarea unor probleme de sănătate mentală, prin urmare nu se ocupă doar de boală, ci și de aspectele care țin de sănătate, adică de optimizarea și dezvoltarea personală, de prevenirea îmbolnăvirilor.

Pentru a înțelege mai bine specificul acestei direcții, vom prezenta specificul a cinci ocupații, trei dintre ele fiind în domeniul psihologiei, iar altele două, în domenii conexe.

În domeniu	În domeniu conex
Psiholog în specialitatea psihologie clinică (psiholog clinician) – COR 263401	Terapeut ocupațional – COR 263419
Psiholog în specialitatea consiliere psihologică (consilier psihologic) – COR 263402	Consilier dezvoltare personală – COR 242324 / Specialist în activitatea de coaching (coach) – COR 242412
Psiholog în specialitatea psihoterapie (psihoterapeut) – COR 263403	

2.1. Psiholog în specialitatea psihologie clinică (COR 263401)

Care sunt principalele activități ale unui psiholog clinician?

Un psiholog clinician face îndeosebi evaluări psihologice pentru a evidenția tulburări mentale, probleme emoționale sau comportamentale. Natura evaluărilor psihologice realizate este una extrem de variată cuprinzând activități precum: diagnosticul tulburării de stres post-traumatic în cazuri de violență în familie; realizarea unui diagnostic diferențial pentru a delimita între o tulburare de învățare și o tulburare de atenție – ADHD la un copil cu eșec școlar; stabilirea nivelului de dezvoltare intelectuală al unei persoane care solicită încadrarea într-un grad de handicap; identificarea dependenței de substanțe la un adolescent cu antecedente în consumul de droguri; evaluarea intensității depresiei sau a anxietății, diagnosticul unor tulburări de comportament alimentar (de exemplu, anorexia) ș.a.m.d. Secundar, pe lângă activitatea principală de evaluare, psihologul clinician oferă sprijin minimal clientului sau pacientului, ajutându-l să facă față mai bine stresului și problemelor cu care se confruntă. Prin activitatea sa se apropie destul de mult de zona psihiatriei, dar există unele deosebiri importante: (a)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

psihologul clinician nu are dreptul de a prescrie medicație pentru tulburările identificate, ci doar psihiatrul; (b) psihologul clinician are în vedere un domeniu de acțiune mai extins decât al psihiatrului, ocupându-se și de evaluarea unor tulburări psihologice rezultate în urma unor traumatisme fizice (de exemplu, traumatisme craniene), o arie de interes mai ridicată pentru neurologie decât pentru psihiatrie, cât și în zona funcționării normale (evaluarea nivelului intelectual a unui copil cu dificultăți de învățare). În realizarea sarcinilor sale psihologul clinician apelează frecvent la metode cantitative și calitative de evaluare, îndeosebi teste psihologice și interviuri clinice, prin intermediul cărora stabilește un diagnostic sau un pronostic al evoluției clientului, precum și forma cea mai potrivită de intervenție (tipul de psihoterapie / consiliere), pe care o recomandă clientului.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

O satisfacție menționată frecvent de psihologii clinicieni vizează chiar motivația care îi determină pe mulți studenți să se îndrepte spre studiul psihologiei. Este vorba de dorința de a-i ajuta pe ceilalți să treacă peste dificultățile emoționale cu care se confruntă. La aceasta se adaugă conversațiile profunde cu clienții, posibilitatea de a afla lucruri pe care aceștia nu le împărtășesc de obicei celorlalți, de a cunoaște oamenii mai bine, de a întâlni cazuri cu povești de viață fascinante. Un alt avantaj, pentru psihologul clinician cu practică privată îl constituie flexibilitatea programului de muncă.

Printre provocări se regăsește relația de dependență față de medicii psihiatrii. Aceasta se manifestă la un nivel instituțional, în cazul clinicienilor care lucrează în spitale sau centre publice de sănătate mintală, respectiv la un nivel financiar, în cazul clinicienilor cu practică privată (mulți clienți evaluați sunt referiți de către psihiatri; o parte dintre serviciile prestate, pentru a fi decontate prin Casa de Asigurări de Sănătate, necesită colaborări contractuale cu medicii psihiatri). O altă provocare, îndeosebi pentru psihologii debutanți sau cei mai sensibili afectiv, o reprezintă încărcătura emoțională asociată dramelor de viață prin care trec unii clienți, ceea ce poate conduce în timp la stres și epuizare emoțională. O a treia provocare este nivelul salarial scăzut, îndeosebi în cazul angajaților la stat, astfel că mulți psihologi clinicieni ajung să facă și activități de psihoterapie/ consiliere pentru a-și suplimenta veniturile.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni psiholog clinician?

Psiholog clinician practicant în regim de supervizare. Studiile de psihologie sunt obligatorii pentru a deveni psiholog clinician. La ora actuală, în România, poți lucra ca psiholog clinician practicant în regim de supervizare după absolvirea studiilor de licență și obținerea atestatului de liberă practică în specialitatea psihologie clinică. Un psiholog clinician poate

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

practica profesia în regim de supervizare timp de maximum trei ani de zile, după care fie devine psiholog practicant autonom, fie își pierde dreptul de liberă practică în specialitatea respectivă.

Psiholog clinician practicant în regim autonom. Pentru a practica autonom această ocupație, pe lângă cerințele comune prezentate în secțiunea 1.1., pentru trecerea de la treapta de psiholog practicant în supervizare la treapta de psiholog practicant autonom, trebuie urmate studii de master în specialitatea psihologie clinică. Cei care doresc să rămână la stadiul de psiholog clinician practicant autonom pot urma școli complementare cu durata de doi ani de zile, realizate de către asociații profesionale, ca alternativă la studii masterale. Lista programelor masterale, respectiv a școlilor complementare, recunoscute de către Colegiul Psihologilor din România (CPR) este disponibilă pe pagina web a [CPR](#).

Psiholog clinician specialist/Psiholog clinician principal. Studiile masterale în specialitate sunt obligatorii pentru a trece de la treapta de psiholog practicant autonom la cea de psiholog clinician specialist, iar ulterior la cea de psiholog principal, precum și pentru a putea superviza psihologi debutanți. Detalii suplimentare despre modalitatea de trecere de la o treaptă de specializare la alta se găsesc pe pagina web a [CPR](#), în ghidul privind procedurile de atestare.

Unde poate lucra un psiholog clinician și care este nivelul de angajabilitate?

Psihologul clinician poate lucra într-o varietate de domenii, atât în regim salarial (spitale de psihiatrie, centre ambulatorii de sănătate mentală, policlinici medicale, asociații non-guvernamentale, direcții județene de asistență socială și protecția copilului etc.), cât și în regim independent, prin deschiderea unei afaceri proprii sub forma unui cabinet de psihologie sau a unei societăți civile profesionale de psihologie. Din estimările de care dispunem, majoritatea psihologilor clinicieni lucrează în mediul privat sau se află într-o situație mixtă (angajat la stat, cu practică privată după orele de program pentru suplimentarea veniturilor).

Nivelul de angajabilitate în instituțiile de stat este foarte redus. Totuși, dacă ne referim la practica privată și dacă ținem seama de nivelul destul de scăzut al costurilor pentru deschiderea propriului cabinet de psihologie, putem afirma că există destule oportunități pe piața muncii, pe măsură ce mentalitatea societății devine tot mai favorabilă ideii de a merge la psiholog.

Ce venituri nete lunare au psihologii clinicieni (estimare)?

Veniturile rezultate exclusiv din activități de psihologie clinică variază puternic în funcție de postul ocupat (de exemplu angajat într-un spital de psihiatrie, activitate independentă printr-un cabinet de psihologie etc.), dar și în funcție de nivelul de experiență și competență.

Debutanți: 1200 lei (angajat la stat); sub 1000 (practică privată)

Venituri mediane (psiholog clinician cu 5 ani de experiență): 1500 lei (stat); 1800 lei (privat)

Performerii cu experiență (percentil 95): 1800 lei (stat); 3000 lei (privat)

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Alte surse de documentare / link-uri utile

O discuție panel despre cariere în psihologia clinică și consiliere (Carleton University - [link](#))

Pagina web a Comisiei de Psihologie Clinică și Psihoterapie a CPR ([link](#))

Pagina web cu informații despre ocupația de psiholog clinician în SUA ([link](#))

Blog – Ce face psihologul (clinician)? ([link](#))

2.2 Psiholog în specialitatea consiliere psihologică (consilier psihologic) – COR 263402

Care sunt principalele activități ale unui consilier psihologic?

Consilierea psihologică este o intervenție psihologică în scopul optimizării, autocunoașterii și dezvoltării personale și/sau în scopul promovării sănătății, prevenției și remiterii problemelor emoționale, cognitive și de comportament. Consilierea psihologică implică intervenția specialistului în optimizarea personală și în ameliorarea problemelor subclinice emoționale și de comportament. Aceasta reprezintă diferența esențială față de psihoterapie, în care specialistul psihoterapeut face intervenție psihologică pentru psihopatologie, în timp ce consilierul psihologic se focalizează pe optimizarea personală, pe probleme psihologice sau de patologie somatică în care sunt implicați factori psihologici. Consilierea psihologică se poate realiza: individual, în grup sau pentru cuplu și familie.

Consilierea psihologică este o specializare accesibilă în România, conform normelor CPR, doar licențiaților în psihologie. În alte țări, precum SUA, această specialitate este accesibilă și absolvenților de medicină, asistență socială și teologie. Consilierea psihologică înțelesă ca specialitate profesională nu trebuie confundată cu competențele specifice de consiliere psihologică ce pot exista și în cazul altor specialități din psihologie, accentul în cazul specialității de consiliere psihologică fiind pus pe sănătate și optimizarea acesteia.

Intervenție psihologică specifică activității de consiliere urmărește un mai bun control al factorilor psihologici implicați în sănătate și boală (activități de tip educație pentru sănătate, prevenție primară, confruntarea cu condiția de boală și impas existențial (de exemplu, tratament, prevenție secundară, terțiară și recuperare)). Activitățile de consiliere pot urmări, de asemenea, scopuri de optimizare, autocunoaștere, dezvoltare personală și / sau a proceselor de cuplu, a relațiilor familiale, astfel încât clienții serviciilor de consiliere să gestioneze mai bine problemele cu care se confruntă și factorii de risc implicați. De asemenea, dacă problemele psihologice ale clienților nu vizează probleme grave de sănătate mintală, se poate oferi consiliere psihologică în scop clinic, pentru ameliorarea simptomatologiei observate.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

Satisfacțiile acestei profesii se referă la contactul direct cu oamenii, folosirea abilităților de ascultare activă, folosirea resurselor empaticе, capacitatea de a fi de ajutor în situații de risc,

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA**Investește în oameni !**

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

În contextul în care subiectul, partenerul de cuplu sau un membru de familie se confruntă cu o boală care inevitabil îi influențează și pe ceilalți membri ai familiei. A fi consilier reprezintă, alături de a fi psihoterapeut, principalele motive pentru care se îndreaptă majoritatea studenților către psihologie. Importanța crescândă care se acordă prevenției în fața tratamentului constituie o altă sursă posibilă de satisfacție profesională.

Lucrul cu familia și cu cuplul poate reprezenta o provocare, dar poate, în același timp, să aducă și satisfacții consilierului. O provocare o poate reprezenta și gestionarea, din punct de vedere emoțional, de către consilier, a problemelor cu care clienții vin la consiliere. O altă provocare o reprezintă nivelul redus de angajabilitate în sectorul public acesta fiind aproape nul dacă ne rezumăm exclusiv la activități de consiliere, fără a le include pe cele de evaluare.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni un consilier psihologic?

Așa cum am precizat, spre deosebire de alte țări, în România se impune ca activitatea de consiliere psihologică să fie realizată doar de către absolvenții de psihologie.

Psihologul practicant sub supervizare în consiliere psihologică. Absolvenții studiilor de licență în psihologie pot obține atestatul de liberă practică sub supervizare, dacă îndeplinesc suplimentar două condiții: (a) dovedesc că au urmat minimum 50 de ore de dezvoltare personală într-un cadru organizat (de exemplu, într-o asociație profesională de profil); (b) au urmat cel puțin 250 de ore într-un program de consiliere, în cadrul unor asociații profesionale acreditate în acest sens de Comisia de Psihologie Clinică și Psihoterapie a CPR, sau în cadrul unui master în specialitate, de asemenea recunoscut de Comisia de Psihologie Clinică și Psihoterapie a CPR. Prin urmare, spre deosebire de cazul psihologilor clinicieni, atestatul de liberă practică în regim de supervizare nu poate fi dobândit imediat după finalizarea studiilor de licență, fiind necesară, de exemplu, parcurgerea a minimum 1-2 semestre de master pentru a putea face acest pas, în condițiile în care un program masteral de 4 semestre și 14 ore / săptămână, însumează aproximativ 800 de ore în planul de învățământ.

Psiholog practicant autonom în consiliere psihologică. Activitatea derulată în regim de supervizare se poate întinde pe durata a maximum trei ani de zile. Pentru a trece la următorul nivel, cel de psiholog practicant autonom în specialitatea consiliere psihologică sunt necesare experiența în specialitate (minimum un an de zile cu contract de muncă), precum și parcurgerea unui număr de 450 de ore suplimentare de practică supervizată în orice organizație ce derulează activități de consiliere psihologică, cu condiția ca durata acestui training să fie de minimum 1,5 ani de la momentul intrării în procesul de formare. Acest lucru echivalează practic cu finalizarea programului masteral. De reținut este faptul că nu orice program masteral este recunoscut CPR ca având competența de a forma consilieri psihologici, lista programelor recunoscute fiind disponibilă pe site-ul CPR (vezi [aici](#)). În sfârșit, dacă aceste condiții sunt îndeplinite, organizația

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

care a gestionat programul de formare emite un certificat / diplomă de formare, pe baza căruia psihologul practicant în supervizare poate susține un interviu de specialitate în fața Comisiei de Psihologie Clinică și Psihoterapie a CPR pentru a deveni psiholog practicant autonom.

Psiholog specialist în consiliere psihologică. Acest nivel se poate atinge după minimum cinci ani de la dobândirea calității de psiholog practicant sub supervizare în consiliere psihologică și presupune ca cel vizat să facă dovada unei experiențe de muncă anterioare în specialitate. De asemenea este necesară obținerea a cel puțin 50 de credite în consiliere psihologică prin participarea la cursuri, workshop-uri, conferințe, publicații, dintre care cel puțin 25 de credite în domeniul orientării școlii de consiliere pe care a urmat-o. De asemenea este necesară recunoașterea colegială a calității profesionale a practicianului, aceasta fiind obținută prin intermediul a două scrisori de recomandare, oferite de psihologi specialiști în consiliere psihologică din cadrul aceleiași școli de formare în consiliere psihologică.

Psiholog principal în consiliere psihologică este un nivel care poate fi obținut după cinci ani de practică ca psiholog specialist în consiliere psihologică și dovada formării profesionale continue prin intermediul altor 50 de credite dobândite de la formare continuă (25 în domeniul școlii specifice de consiliere în care este atestat). De asemenea, este necesară recunoașterea calității sale profesionale prin scrisori de recomandare, oferite de alți doi psihologi principali în domeniu.

De notat că psihologii specialiști și psihologii principali pot deveni și supervizori, adică formatori pentru alți psihologi care îmbrățișează această specialitate.

Unde poate lucra un psiholog atestat în consiliere psihologică și care este nivelul de angajabilitate?

Consilierul psihologic își poate desfășura activitatea într-o formă independentă (de exemplu, în cabinete individuale de psihologie) sau ca salariat în organizații private orientate pe profit sau în cele de tip non-profit precum fundații sau asociații. Psihologii din această specialitate lucrează în mediul privat, angajabilitate în sectorul bugetar fiind practic absentă la ora actuală. Totuși, estimăm însă că tendința evoluției serviciilor de consiliere psihologică va fi una favorabilă, atât pentru consiliere individuală, cât și pentru consiliere de cuplu și de familie, pe măsură ce oamenii își vor reduce reticența de a contacta un specialist pentru a-i ajuta să-și rezolve problemele. De asemenea, decontarea parțială a acestor servicii de către Casa Națională de Asigurări de Sănătate va impulsiona dezvoltarea acestui domeniu.

Ce venituri nete lunare au consilierii psihologici (estimare)?

Veniturile rezultate exclusiv din activități de consiliere psihologică variază puternic în funcție de postul ocupat (de exemplu salariat sau activitate independentă printr-un cabinet de

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

psihologie etc.), dar și în funcție de nivelul de experiență și competență. Cei mai mulți psihologi din specialitatea consiliere psihologică lucrează utilizând un tarif orar per client consiliat.

Debutanți: sub 1000 de lei (practică privată independentă - PPI)

Venituri mediane (consilier psihologic cu 5 ani de experiență): 1200 de lei (PPI)

Performeri cu experiență (percentil 95): peste 5000 de lei (PPI)

Alte surse de documentare/link-uri utile de completat

O discuție panel despre cariere în psihologia clinică și consiliere (Carleton University - [link](#))

Pagina web a Comisiei de Psihologie Clinică și Psihoterapie a CPR ([link](#))

2.3. Psiholog în specialitatea psihoterapie (psihoterapeut) – COR 263403

Care sunt principalele activități ale unui psihoterapeut?

Un psihoterapeut lucrează cu indivizi, cupluri, familii sau grupuri pentru a-i ajuta să depășească o serie de dificultăți psihologice și emoționale, psihoterapeutul având rolul de a promova și/sau restabili sănătatea mintală și eficiența personală, socială și profesională a clienților. Tipologia problemelor abordate poate fi diversă. În activitatea propriu-zisă, un psihoterapeut utilizează de obicei un plan de tratament personalizat și o varietate de tehnici de intervenție specifice paradigmei în care a fost format. Planul este elaborat pornind de la rezultatele evaluării clinice și de la conceptualizarea problemelor clientului. Terapeutul formulează împreună cu clientul o serie de obiective și specifică modul în care acestea vor fi atinse. Tehnicile psihologice de intervenție sunt menite să faciliteze atingerea obiectivelor și să îmbogățească repertoriul activ de strategii utilizate de client. Acest demers are loc în cadrul unei relații psihoterapeutice în care clientul este înțeles și acceptat necondiționat de către terapeutul său. Cel mai adesea ședințele de psihoterapie sunt programate săptămânal și au o durată de 50–60 minute. Însă durata unei ședințe poate varia între 30 și 90 minute, iar frecvența poate varia, de la două sau mai multe ședințe pe săptămână (în situații de criză), la o ședință la două-trei săptămâni (la încheierea terapiei). În timpul unei ședințe de psihoterapie individuală terapeutul facilitează analizarea comportamentelor, sentimentelor și strategiilor de schimbare pe care le-ar putea implementa clientul în viața lui. În cadrul terapilor de grup, la care participă mai multe persoane care se confruntă cu aceeași dificultate (de exemplu, anxietate socială), terapeutul are în plus rolul de a media dialogul și de a încuraja participarea fiecărui membru. În toate situațiile terapeutul încurajează clienții să participe activ în procesul terapeutic.

Care sunt principalele abilități și competențe utilizate de un psihoterapeut?

Întrucât cea mai mare parte a procesului de psihoterapie este constituit dintr-un dialog între terapeut și client, aptitudinea de comunicare interpersonală – de a vorbi și asculta – este extrem de importantă. De asemenea, empatia (capacitatea de a înțelege perspectiva și emoțiile

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

celuilalt), acceptarea necondiționată (capacitatea de a nu judeca sau respinge persoana pentru eventualele slăbiciuni sau trăsături negative) și congruența (capacitatea de a fi autentic și transparent în relații) reprezintă cele trei abilități de bază pentru orice psihoterapeut. În sfârșit, un bun psihoterapeut trebuie să pătrundă dincolo de mecanismele de apărare ale clienților, să aibă curajul de a aborda subiecte delicate dacă este necesar (de exemplu, comportamentul sexual, ideea suicidă, consumul de substanțe etc.) și de a confrunța clienții, într-o manieră securizantă, cu eventualele lor contradicții și inconsistențe. Alte trăsături de personalitate precum seriozitatea, responsabilitatea, loialitatea, perseverența, adaptabilitatea, autocontrolul, atitudinile pozitive, spiritul de observație, răbdarea și viteza de reacție sunt extrem de utile pentru un psihoterapeut.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

În ciuda dificultăților și provocărilor cu care se confruntă, și care uneori pot fi copleșitoare, psihoterapeuții pot avea satisfacții profesionale din cele mai diverse. Cea mai frecvent menționată satisfacție a acestei profesii este contribuția la creșterea și dezvoltarea armonioasă a altor persoane. Din această perspectivă psihoterapia a fost considerată „*un mare privilegiu*” întrucât permite terapeutului să asiste și să ghideze progresul clientului, definirea, reformarea și expansiunea lui ca persoană.

Deși principalul obiectiv al psihoterapiei este îmbunătățirea situației clientului, nevoile psihoterapeutului par a avea o importanță majoră. Auto-cunoașterea și dezvoltarea personală reprezintă a doua mare sursă de satisfacție pentru psihoterapeuți. Cu alte cuvinte, în cadrul psihoterapiei, terapeutul însuși poate găsi sursa unei creșteri personale. Alte surse de satisfacție care au fost menționate de psihoterapeuți sunt următoarele: posibilitatea de a-și folosi expertiza, autonomia profesională, contactul cu o mare varietate de cazuri, utilitatea socială a profesiei, independența profesională, oportunitatea de a stabili relații apropiate, statutul de profesionist, ocazia de a afla detalii intime din viața altora pentru a înțelege mai bine omul etc. În sfârșit, o parte din cei care lucrează ca psihoterapeuți doar cu jumătate de normă (de exemplu, au o poziție academică, sau lucrează într-o altă organizație) au declarat că pentru ei o sursă de satisfacție este și faptul că nu trebuie să facă terapie tot timpul. Într-un studiu recent realizat în SUA s-a constatat că psihoterapeuții din sectorul privat au raportat un nivel mai ridicat de satisfacție și un nivel mai scăzut de epuizare decât terapeuții care lucrează în sectorul public.

În sfârșit, provocările la care trebuie să facă față un psihoterapeut trebuie luate serios în calcul. În ansamblu, procesul de devenire al unui psihoterapeut este adesea lung, complex, dureros și niciodată terminat (deoarece descoperă frecvent cât de mult mai are de învățat). Provocarea de a înțelege în profunzime complexitatea și dinamica ființei umane și de-a găsi cele mai adecvate aplicații practice ale teoriilor științifice întinde uneori creativitatea și flexibilitatea

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

cognitivă a terapeutului la maximum. Provocarea de a lucra cu oameni dificili (uneori chiar imposibili) și efortul de-a găsi răspunsul adecvat pentru fiecare client la momentul potrivit este poate cea mai importantă. Iar faptul că uneori aceste eforturi sunt făcute pentru persoane cărora le lipsește încrederea în umanitate, sau care sunt foarte rezistente la schimbare poate fi descurajant. Pentru cei interesați, mai multe detalii despre aceste subiecte pot fi găsite în cartea lui Dryden, W. & Spurling, L. (1989). *On becoming a psychotherapist*, Routledge, London.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni psihoterapeut?

Spre deosebire de cazul consilierii psihologice, conform legislației din România pot deveni psihoterapeuți nu doar absolvenții de psihologie, ci și absolvenți de medicină, asistență socială, teologie, pedagogie sau psihopedagogie specială. Însă studiile universitare nu sunt suficiente, deoarece trebuie urmat obligatoriu: (a) un stagiul de formare post-universitară a cărui durată variază în funcție de forma de psihoterapie (de regulă între doi și șapte ani), în cadrul căruia se realizează formarea de bază într-o anumită formă de psihoterapie; (b) un stagiul de autocunoaștere și dezvoltare personală cu durata de minimum 150 de ore (în unele forme de psihoterapie fiind necesară și finalizarea terapiei personale). La nivel internațional se estimează că există aproximativ 200 de școli de psihoterapie (Bergin și Garfield, 1994). În România ofertele de formare post-universitare abundă, majoritatea ofertanților fiind asociații profesionale care susțin cursuri de formare în regim privat (contra cost) (vezi [aici](#) o listă a lor), dar există și câteva programe masterale care pot acoperi aceste cerințe. Este recomandat ca stagiile de formare post-universitară să fie realizate în cadrul unor asociații profesionale sau masterate acreditate de către Comisia de Psihologie Clinică și Psihoterapie a Colegiului Psihologilor din România (CPR).

Psiholog (psihoterapeut) practicant în regim de supervizare. După absolvirea studiilor universitare în domeniile amintite anterior și după parcurgerea primei etape de formare (care presupune atât autocunoaștere și dezvoltare personală, cât și familiarizarea cu paradigma terapeutică aleasă), psihoterapeutul poate lucra ca psiholog practicant în regim de supervizare. El își poate exercita competențele profesionale dacă are un contract de supervizare profesională cu un supervisor certificat, atestatul lui de liberă practică în regim de supervizare fiind valabil pentru o perioadă de maximum 3 ani de zile. În cadrul ședințelor de supervizare (individuale și /sau de grup, în funcție de forma de psihoterapie și de regulile asociației profesionale) se analizează problemele întâmpinate cu clientul în psihoterapie.

Psihoterapeut practicant în regim autonom. Pentru a ajunge la acest statut psihologul trebuie să finalizeze cu succes cea de-a doua etapă de formare, ce se axează pe formarea profesională sub regim de supervizare. De obicei, certificarea se realizează în prealabil de către asociația profesională care realizează formarea, dintre cele avizate de către CPR, pe baza căreia

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

comisia de specialitate din CPR eliberează atestatul de liberă practică pentru exercitarea autonomă a psihoterapiei. Începând din acest moment psihoterapeutul își poate exercita competențele profesionale în regim autonom.

Psihoterapeut specialist/Psihoterapeut principal. Spre deosebire de cazul altor specialități din psihologie, studiile masterale în specialitate nu reprezintă o condiție obligatorie pentru a accede la treapta de psihoterapeut specialist, iar ulterior la cea de psihoterapeut principal, deși o asemenea specializare universitară poate reprezenta un avantaj. De asemenea, un doctorat în specialitate, într-o metodă psihoterapeutică avizată de către CPR reprezintă un atu important (dar acest lucru nu este o cerință obligatorie).

Pentru fiecare dintre cele două trepte (specialist și principal) este necesar ca psihologul să fi lucrat în domeniu o perioadă de minim 5 ani. Această perioadă de 5 ani poate include și timpul cât psihologul a fost practicant în regim de supervizare (maxim 3 ani). Psihologul care are statutul de specialist poate solicita și dreptul de a superviza psihologi debutanți, respectiv dreptul de a fi formator. Detalii suplimentare despre treptele de specializare pot fi găsite în *Ghidul privind procedurile de atestare* postat pe pagina web a CPR.

Unde poate lucra un psihoterapeut și care este nivelul de angajabilitate?

Psihologii care sunt angajați în cadrul unui spital de psihiatrie / centru de sănătate mintală pot oferi servicii de psihoterapie plătite direct de către statul Român. De asemenea, legislația din România permite decontarea indirectă a serviciilor de psihoterapie prin intermediul unui contract cu un cabinet de psihiatrie, care la rândul lui primește banii de la Casa de Asigurări de Sănătate (CAS). Totuși, situațiile precizate mai sus sunt destul de limitative, de aceea cel mai frecvent se întâmplă ca beneficiarul direct (clientul) să fie cel care își acoperă din bugetul personal costul psihoterapiei. Astfel, cei mai mulți psihoterapeuți din România lucrează în domeniul privat activând, fie în cadrul unei clinici care oferă servicii psihologice, fie într-o formă independentă de exercitare a profesiei cum este cabinetul individual de psihoterapie. Situația pieței muncii din această specialitate este similară cu cea prezentată în cazul consilierii psihologice. Evoluția serviciilor de psihoterapie va fi una favorabilă, pe măsură ce oamenii își vor reduce reticența de a contacta un specialist pentru a-i ajuta să-și rezolve problemele. De asemenea, decontarea parțială a acestor servicii de către Casa Națională de Asigurări de Sănătate va impulsiona dezvoltarea acestui domeniu.

Ce venituri nete lunare are un psihoterapeut (estimare)?

Pot exista diferențe foarte mari între veniturile unui psihoterapeut care lucrează în domeniul privat în funcție de expertiza profesională, vechime și popularitatea serviciilor oferite. Cu cât aceste caracteristici sunt mai reduse (de exemplu, expertiza redusă, vechime mică) cu atât

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

scad și veniturile. De asemenea, pot apărea oscilații mari de la o lună la alta, în funcție de numărul de clienți deserviți. Estimarea salariilor unui psihoterapeut are doar un caracter orientativ și are în vedere venituri obținute exclusiv din activități de psihoterapie.

Debutanți: sub 1000 de lei (practică privată)

Venituri mediane (5 ani de experiență): 1500 lei (practică privată)

Performeri cu experiență (percentil 95): 5000 lei (practică privată)

Alte surse de documentare/link-uri utile

Ghid General de Bune Practici in Domeniul Clinic (link

<http://www.copsi.ro/images/upload/CLINICA/v%20ghid%20general%20de%20bune%20practici%20in%20domeniul%20clinic.doc>)

Dryden, W & Spurling, L (1989). *On becoming a psychotherapist*, Routledge, London, NY

(O descriere personală a drumului spre cariera de psihoterapeut realizată de Windy Dryden)

2.4. Terapeut ocupațional – COR 263419 sau COR 325503

Care sunt principalele activități ale unui terapeut ocupațional?

Un terapeut ocupațional (numit în anumite contexte și ergoterapeut) are rolul de a facilita participarea indivizilor la activitățile cotidiene, identificând și eliminând barierele din mediu care stau în calea independenței și participării lor active. Terapeuții ocupaționali pleacă de la ideea că participarea activă la viața cotidiană poate fi facilitată sau restricționată de către mediul fizic, social, atitudinal sau legislativ. Persoanele care pot beneficia cel mai mult de pe urma ergoterapiei sunt persoanele cu tulburări fizice, mentale sau cognitive care sunt încurajate să își mențină, recupereze sau dezvolte competențele de viață și de muncă. De asemenea, persoanele care prezintă limitări cauzate de vârstă, copii cu dezabilități sau persoanele care trăiesc în circumstanțe sociale mai puțin favorabile pot fi ajutate să-și găsească ocupații semnificative și folositoare cu ajutorul ergoterapiei.

Intervențiile ergoterapeutice se concentrează pe adaptarea mediului, modificarea sarcinilor, învățarea sau rafinarea unor deprinderi, precum și educarea clientului/familiei în vederea creșterii participării și performanțelor clientului în activitățile cotidiene. Activitățile profesionale ale unui terapeut ocupațional sunt așadar centrate pe client și pun accentul pe progresele înregistrate de acesta. Accentul este pus în special pe activitățile care sunt importante sau semnificative pentru client. Esența terapiei ocupaționale reprezintă activitățile desfășurate de clienți, dezvoltarea competențelor și formarea unor obiceiuri de viață independentă și sănătoasă. Practica terapeuților ocupaționali se bazează pe convingerea că activitățile productive sau artistice influențează în mod pozitiv starea de sănătate a clienților. Astfel, un terapeut ocupațional contribuie la crearea unui mediu în care sunt promovate sănătatea, starea de bine și

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

calitatea vieții. Adesea terapeuții ocupaționali lucrează împreună cu alți profesioniști specializați în fizioterapie, logopedie, asistență medicală sau asistență socială.

Care sunt principalele cunoștințele și abilitățile utilizate de un terapeut ocupațional?

Terapia ocupațională este încadrată între două arii mari de competență: psihologia și kinetoterapia. De asemenea, mulți specialiști pun un semn de egalitate între terapie ocupațională și ergoterapie. Dacă ne referim la ergoterapie strict ca la o terapie ocupațională prin muncă, atunci ergoterapia este parte a conceptului mai larg de terapie ocupațională, aceasta din urmă putând fi realizată prin orice tip de activitate (de exemplu, ludoterapie, terapie prin dans, terapie prin artă etc.). În toate aceste cazuri terapia ocupațională are ca scop ajutorarea oamenilor să își recâștige independența în majoritatea ariilor de existență, prin îmbunătățirea abilităților cognitive, fizice și motrice ale persoanelor cu dizabilități (incluzând aici și problemele de sănătate mentală). Prin aceste demersuri se urmărește creșterea încrederii în sine și reintegrarea socială a individului. Pe lângă aceasta, un profesionist în acest domeniu ar trebui să fie familiarizat cu legislația privind oportunitățile persoanelor cu handicap în ce privește locul de muncă, activitatea casnică, transportul și petrecerea timpului liber. De asemenea, un ergoterapeut ar trebui să cunoască legea publică privind drepturile copiilor cu dizabilități de a avea acces gratuit la o educație adecvată. În sfârșit, un terapeut ocupațional ar trebui să fie familiarizat cu cauzele, patologia, etiologia, simptomele și complicațiile celor mai frecvente afecțiuni ale sistemului nervos central și periferic, să poată evalua nevoile clientului și să redacteze un plan de intervenție care să corespundă nevoilor acestuia.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

Cea mai frecvent menționată satisfacție este, bineînțeles, contribuția la bunăstarea și buna funcționare a altor persoane care se confruntă cu dificultăți în viața lor cotidiană. Pe lângă această sursă primară de satisfacție există și alte avantaje pentru cei care lucrează ca terapeuți ocupaționali. Printre acestea se numără un program de lucru flexibil, posibilitatea de a lucra într-o varietate de medii, de a fi creativi și de-a stabili relații interumane apropiate.

Provocarea principală constă în nivelul salarial redus și în dependența de alți specialiști din sfera sănătății, îndeosebi față de medici, terapeuții ocupaționali având un statut similar cu cel al fizioterapeuților și al kinetoterapeuților. Dacă ultimele două categorii de specialiști se ocupă îndeosebi de recuperarea și restabilirea unei bune funcționări la nivel motric ori de reducerea durerii, prin terapie ocupațională se urmărește ameliorarea sau recuperarea la nivel cognitiv, senzorial sau pentru a compensa anumite disfuncții sau deficiențe fizice.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni terapeut ocupațional?

În primul rând, la noi în țară există o distincție între ergoterapeut și terapeutul ocupațional, conform COR. Primul se referă la un fel de tehnician, cu studii medii, care lucrează în spitale de neuropsihiatrie, școli speciale, centre de recuperare, centre de integrare prin terapie ocupațională pentru adulți, centre pentru persoane vârstnice, penitenciare și este inclus în grupa ocupațiilor *Tehnicienii și Asistenți în Fizioterapie*. Profesia numita „terapeut ocupațional” a fost introdusă în COR în grupa ocupațiilor *Psihologi*, fiind necesare studii de licență, preferabil în terapie ocupațională (în România, doar la Universitatea din Bacău) sau în psihologie ori în asistență socială. Din cauza acestor neclarități terminologice, între personalul angajat în posturi de ergoterapeut sau de terapeut ocupațional pot ajunge și absolvenți ai altor specializări precum kinetoterapie, artă etc.

Unde poate lucra un terapeut ocupațional și care este nivelul de angajabilitate?

Reglementările Europene privind incluziunea socială și nediscriminarea datorită limitelor fizice și/sau mentale fac ca piața muncii pentru specialistul în terapie ocupațională să fie din ce în ce mai deschisă și în România. Persoanele care doresc să lucreze ca terapeuți ocupaționali pot alege dintr-o mare varietate de organizații sau tipuri de clienți (copii, vârstnici, persoane cu dizabilități etc.). De obicei, terapeuții ocupaționali își desfășoară activitatea în organizații finanțate de către stat, cum ar fi spitale, centre de zi, centre speciale, închisori, școli sau în organizații non-profit cu deschidere socială (fundații, asociații etc.). Terapeuții ocupaționali pot însă lucra și în sectorul privat, oferind de obicei servicii de recuperare funcțională la domiciliul clienților sau în cabinete private. Mai precis, terapeutul ocupațional poate profesa îndeosebi în sectorul public și, secundar, în cel privat în arii precum: a) sănătate: secții de medicină fizică și recuperare, chirurgie plastică și reparatorie, neurologie, psihiatrie, pediatrie, ortopedie-traumatologie etc.; b) centre de asistență și protecție socială: centre de plasament pentru copii, centre de bătrâni, centre de asistență a persoanelor cu dizabilități; c) organizații non-guvernamentale (ONG) cu diverse arii de interes (de exemplu, copiii cu sindrom Down, îngrijiri la domiciliu pentru bătrâni); d) învățământul special; e) inspectoratele județene pentru persoane cu handicap; f) instituții de probațiune și penitenciare (de exemplu, realizând ateliere de terapie ocupațională).

Pentru moment cererea pentru servicii private de terapie ocupațională este relativ redusă în România, din cauza condițiilor economice generale. Însă, o serie de factori precum fenomenul de îmbătrânire a populației, includerea a tot mai multor servicii medicale conexe între cele decontate de Casa de Asigurări de Sănătate, vor putea schimba această stare de fapt în viitor, terapia ocupațională fiind inclusă între ocupațiile cu un ritm de creștere ridicat la nivel internațional.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA**Investește în oameni !**

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Ce venituri nete lunare are un terapeut ocupațional (estimare)?

Estimarea salariilor unui terapeut ocupațional are un caracter orientativ și are în vedere terapeuții ocupaționali salariați (cazul standard în domeniu). În puținele cazuri în care terapeuții ocupaționali lucrează în clinici private, adesea veniturile provin din utilizarea unor tarife orare relativ similare cu cele practicate în cazul consilierilor psihologici.

Debutanți salariați: 800 - 900 lei;

Venituri mediane (terapeut ocupațional cu 5 ani de experiență, salariat): sub 1500 lei;

Performeri cu experiență, salariați (percentil 95): 1500 lei (practică privată)

Alte surse de documentare / link-uri utile

Asociația Profesională a Terapeuților Ocupaționali din România (APTOR) (Link <http://www.terapieocupationala.ro>)

World Federation of Occupational Therapist (Link www.wfot.org)

European Network of Occupational Therapy in Higher Education (Link <http://www.enothe.eu/>)

Asociația Canadiană de Terapie Ocupațională (Link <https://www.caot.ca>)

2.5 Consilier dezvoltare personală – COR 242324/ Specialist în activitatea de coaching (coach) – COR 242412***Care sunt principalele activități ale unui consilier de dezvoltare personală?***

Consilierul pentru dezvoltare profesională este o nouă ocupație care se deosebește, îndeosebi prin condițiile de formare, de activitățile de psihoterapie sau de consiliere psihologică. Această ocupație poate fi îmbrățișată nu doar de către absolvenții de psihologie, ci și de către absolvenți de: business, marketing, management și leadership, sau de persoane implicate în activitatea de coaching. Consilierul pentru dezvoltare personală este un specialist care lucrează cu persoane sănătoase din punct de vedere psihic. De aceea este important să poată delimita corect problema clienților săi, astfel încât să trimită către alți specialiști cazurile în care problema constată intră în categoria celor din sfera sănătății mintale. Consilierul pentru dezvoltare personală trebuie să își dezvolte capacitățile de ascultare, de comunicare cu clienții. Observăm din cele de mai sus asemănarea clară cu ocupația de consilier psihologic.

Dezvoltarea personală include activități de dezvoltare a talentelor și a potențialului, crearea capitalului uman, facilitarea angajabilității, creșterea calității vieții și contribuie la realizarea viselor și a aspirațiilor oamenilor. Conceptul nu se limitează la auto-ajutorare, ci include activități formale și informale pentru dezvoltarea rolurilor de profesor, ghid, consilier, manager, coach și mentor. Dezvoltarea personală include următoarele activități: îmbunătățirea cunoașterii de sine, îmbunătățirea abilităților și deprinderea unora noi, formarea identității, creșterea stimei de sine, dezvoltarea punctelor forte și a talentelor, îmbunătățirea stării de bine,

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

dezvoltarea spirituală, identificarea și îmbunătățirea potențialului, creșterea angajabilității, îmbunătățirea stilului de viață și a calității vieții, îmbunătățirea stării de sănătate, împlinirea aspirațiilor, autonomie personală, definirea și realizarea unor planuri de dezvoltare personală, îmbunătățirea abilităților sociale. În dezvoltare personală sunt incluse metode de dezvoltare personală, programe de învățare sau sisteme de evaluare bazate pe tehnici din sfera consilierii psihologice și a psihoterapiei, fiind în măsură destul de mare influențată de perspectiva psihologiei pozitive ce își propune un nou focus: subiecții sănătoși, nu pe cei cu o patologie anume. Conform acestei perspective, o serie de resurse personale precum curajul, optimismul, relațiile interpersonale, etica muncii, speranța, onestitatea și perseverența -, servesc ca protectori împotriva bolilor mentale, de aceea merită cultivate și dezvoltate.

Asemenea cazului consilierului de dezvoltare personală, specialist în coaching poate deveni orice absolvent de studii superioare, nefiind un post rezervat doar absolvenților de psihologie, diferența dintre cele două categorii rezidând mai degrabă în standardele de formare solicitate și în accentul mai ridicat pe obiective măsurabile, identificabile, de atins, în cazul coaching-ului, decât în cazul activității de dezvoltare personală.

Care sunt principalele cunoștințele și abilitățile utilizate de un consilier de dezvoltare personală sau ale unui coach?

Cunoștințele solicitate consilierului de dezvoltare personală cuprind: modalități de delimitare a sănătății psihice de boala psihică, tehnici și metode de evaluare și construire a unui portofoliu de instrumente necesare evaluării, aplicabilitatea concluziilor extrase în urma evaluării prin procedee personalizate, metode și tehnici de intervenție, consultanță personală, cunoașterea rolului relației terapeutice și construirea relației terapeutice, contactul emoțional, relațional, condițiile și contractele de colaborare, extragerea tipului de resurse ale clienților din procesul de evaluare și a modalităților de învățare a clientului despre cum să se dezvolte și să depășească problematicile proprii cu ajutorul lor, identificarea problemelor clientului, pregătirea pentru actul de consiliere pe tema dezvoltării personale și analiza așteptărilor clienților de la procesul în sine. Cunoștințe și abilități similare sunt solicitate și celor care doresc să profeseze ca specialiști în coaching.

Observăm din toate cele de mai sus că cel mai apropiat ca și formare pentru a putea realiza toate activitățile de mai sus sunt absolvenții de psihologie, care dobândesc marea majoritate a acestor competențe în cadrul cursurilor din formarea inițială sau în cadrul masteratelor de specialitate.

Cu toate acestea, cele două ocupații conexe pornesc de la premisa că activitatea lor nu se reduce la cea de consiliere psihologică, deoarece în portofoliul lor pot apela la orice tip de metodă de dezvoltare personală, inclusiv cele aflate în alte sfere de interes. Am putea include

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA**Investește în oameni !**

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

aici activități precum practicarea yoga, arte marțiale, activitățile de fitness și de modificare a stilului alimentar, dezvoltarea capacității de a vorbi în public, biblioterapie. Ceea ce contează însă, în toate aceste cazuri, nu este neapărat expertiza într-o anumită arie de specializare (de exemplu, un nutriționist foarte competent), ci capacitatea consilierului de dezvoltare personală sau a coach-ului, de a comunica și a consilia eficient clienții. Așa cum le place acestor specialiști să spună, un coach / consilier de dezvoltare personală nu te învață, ci îți oferă suport și te ghidează să descoperi singur, o concepție specifică tehnicilor de consiliere non-directive.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

La noi ambele ocupații sunt introduse relativ recent, îndeosebi cea de consilier de dezvoltare personală, reprezentând arii de specializare la modă. De asemenea, ambele ocupații reprezintă o concurență care ar putea fi catalogată drept una neloyală pentru absolvenții de psihologie (utilizând îndeosebi teorii și tehnici psihologice întâlnite în consilierea psihologică), dar fiind deschise și pentru alte categorii de absolvenți de studii superioare. Satisfacțiile celor care prestează astfel de servicii sunt similare cu cele întâlnite în cazul consilierilor psihologici, existând o piață în plină dezvoltare pentru acest tip de servicii, solicitate îndeosebi de companii multinaționale. O provocare însemnată o reprezintă mediul intens antreprenorial în care își desfășoară activitatea acești specialiști, adesea obținerea sau pierderea unui contract depinzând în mai mare măsură de abilitățile antreprenoriale și de vânzare ale ofertantului, decât de calitatea serviciului prestat. O altă provocare o reprezintă investiția financiară însemnată, toate orele de formare, precum și certificările fiind scumpe (până la câteva mii până la câteva zeci de mii de euro).

Ce traseul educațional trebuie urmat pentru a deveni consilier de dezvoltare personală/coach?

În țara noastră există mai multe organizații care oferă cursuri pentru Consilier de Dezvoltare Personală, acreditate de ANC (fost CNFPA) și recunoscute în UE, certificatele obținute fiind de competență profesională pentru ocupația de Consilier pentru dezvoltare personală – cod COR 242324. Aceste cursuri sunt oferite tuturor absolvenților cu diplomă de licență sau celor înscriși la master, indiferent de profil. În SUA există universități celebre, care formează astfel de profesioniști, ca de exemplu University of Phoenix, John Hopkins University ș.a. Pentru a avansa în această carieră sunt necesare o bună reputație și recunoaștere solidă. Dăm în continuare un exemplu, fără a fi singurul, de modalitate de formare în consilier de dezvoltare personală în SUA.

În ceea ce privește activitatea de coaching, nu se solicită o anumită formare, dar existența ei ajută la dezvoltarea profesională și, poate mai important, la reputația coach-ului. Există diferite școli de formare focalizate pe o anumită metodă (de exemplu NLP) sau eclectică, în

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

regim de instruire normal – față în față sau ca formare în programe la distanță / e-learning. Programele de formare pot include coaching de grup, tehnici motivaționale, strategii organizaționale și cursuri de leadership. Aceste ore de formare sunt luate în considerare de International Coach Federation (ICF), fiind necesare pentru certificarea ulterioară. După etapa inițială de formare urmează perioada de exersare / training, însoțită de obținerea unor certificări / atestări (coach certificat asociat – ACC; coach certificat profesionist – PCC; sau coach certificat ca maestru / master – MCC). De exemplu pentru nivelul ACC – *coach certificat asociat* trebuie o experiență de minimum 100 de ore de coaching și 8 clienți, în timp ce pentru nivelul cel mai înalt, MCC, sunt necesare 2500 de ore de coaching și un minim de 35 de clienți. Din cauza eterogenității acestui domeniu nu există însă niște reguli standard, alte organizații profesionale având alte standarde de certificare (vezi, de exemplu, condițiile solicitate de către Societatea Română de Coaching, [aici](#) sau Standardul ocupațional pentru profesia de specialist în activitatea de coaching, [aici](#), prin care poate deveni coach orice absolvent de studii superioare, care probează minimum trei ani de experiență în muncă și care urmează un program de formare acreditat CNFPA constituit din 180 de ore). Pentru ca aceste cerințe să devină și mai puțin standardizate, trebuie notat că activitatea de coaching se diferențiază adesea între *life coaching*, (identic cu conceptul de consilier de dezvoltare personală) și *business coaching* (focusat în mai mare măsură pe dezvoltarea personală a unor abilități importante pentru locul de muncă, cum ar fi abilitățile de negociere pentru un agent de vânzări etc.).

Unde poate lucra un consilier de dezvoltare personală sau un coach și care este nivelul său de angajabilitate?

La noi în țară, coach-ul sau consilierul de dezvoltare personală pot lucra în mod independent, ca persoană fizică autorizată, sau ca angajat al unor organizații sau instituții cu domenii variate de activitate, elaborând programe speciale, atât individuale, cât și de grup. Piața muncii în acest segment este în curs de dezvoltare, dar se rezumă, aproape în totalitate, la segmentul organizațiilor private orientate spre profit, interesate să investească în dezvoltarea potențialului angajaților lor.

Ce venituri lunare au consilierii de dezvoltare personală?

Acestea depind de clientela pe care și-o formează fiecare specialist, de firmele cu care cooperează, de nivelul de certificare pe care îl deține, de poziția pe care o consiliază (de exemplu, management de top etc.), de forma contractuală (salariat vs. activitate independentă) sau de tipul de serviciu prestat (de exemplu, life coaching-ul este mai ieftin decât business coaching-ul). Cei foarte experimentați și recunoscuți pentru rezultatele lor pot ajunge la salarii impresionante (pornind de la 100 de euro / ședința), însă majoritatea celor din acest domeniu

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

întâmpină dificultăți majore de a identifica potențiali clienți, realizând din coaching o activitate conexă.

Debutant liber profesionist salariați: sub 1000 de lei;

Venituri mediane (coach cu 5 ani de experiență, liber profesionist): 3500 de lei;

Performerii cu experiență, liber profesioniști (percentil 95): aproximativ 10000 lei

Alte surse de documentare / link-uri utile

Pagina de blog a lui Mihai Stănescu conține numeroase informații utile, chiar dacă tratate într-o manieră comercială, despre ce înseamnă activitatea de coaching -

<http://mihaistanescu.ro/tag/informatii-despre-coaching/>

Standardul ocupațional din România pentru specialist în activitatea de coaching -

<http://www.anc.edu.ro/uploads/SO/Specialist%20in%20activitatea%20de%20coaching.pdf>

Similarități și deosebiri între ocupațiile arondate direcției clinice. O asemănare destul de mare există între ocupațiile de consilier psihologic, consilier de dezvoltare personală și specialist în activitatea de coaching. Toate trei urmăresc să-l ajute pe client, identificat ca o persoană cu funcționalitate normală sau cel mult sub-clinică, să-și depășească anumite probleme cu care se confruntă sau să-și deblocheze anumite resurse personale / potențialul. La nivel conceptual, dezvoltarea personală sau coaching-ul subliniază ideea valorificării potențialului unei persoane (specifică psihologiei pozitive), în timp ce consilierea psihologică are în vedere nu numai acest segment, ci și pe acela al sprijinirii unor persoane cu probleme subclinice, să treacă peste dificultățile cu care se confruntă. Domeniul psihoterapiei are un scop relativ similar (să-l ajute pe client să treacă peste problemele cu care se confruntă), însă în cazul acestei ocupații grupul țintă îl reprezintă persoanele cu probleme de sănătate mintală (de exemplu, suferinde de tulburare depresivă majoră). Terapia ocupațională, asemenea psihoterapiei, se adresează unui grup țintă specific, persoane cu un spectru larg de probleme de sănătate (persoane cu dizabilități, persoane bolnave psihic, persoane care necesită reintegrare socială sau profesională).

Din perspectiva formării educaționale, psihologia clinică și consilierea psihologică sunt apanajul exclusiv al absolvenților de psihologie din România, aceste studii reprezentând un atu necesar, dar nu și suficient, și în cazul specializării în psihoterapie. În schimb, în cazul terapiei ocupaționale, specializarea în psihologie reprezintă doar una dintre rutele de formare posibile, în timp ce în cazul ocupațiilor de coach, respectiv de consilier de dezvoltare personală se acceptă orice tip de specializare universitară (de exemplu, studii de inginerie), deși teoriile și tehnicile psihologice joacă un rol important în definirea acestor ocupații.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OSPODRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

La nivel practic, diferența principală între aceste ocupații are în vedere tipul de client și de probleme de consiliat. Acestea vizează mai degrabă sfera de business, în cazul coaching-ului și a consilierii pentru dezvoltare personală, respectiv sfera sănătății (prevenție, recuperarea în urma unor probleme de sănătate), în cazul consilierii psihologice, al psihoterapiei sau al terapiei ocupaționale. La nivel teoretic, o problemă precum stresul la locul de muncă ar putea fi obiectul de activitate al unui coach / consilier, dacă stresul ar putea fi ușor diminuat prin modificarea stilului de viață și a unor obiceiuri legate de locul de muncă, dar ar fi obiectul de activitate pentru un consilier psihologic dacă rezultă dintr-un mod defectuos de a gândi asupra lucrurilor (de exemplu, prezența anumitor credințe iraționale disfuncționale). În practică asemenea distincții se fac destul de rar, motiv pentru care există atât consilieri psihologici care încearcă să-și ajute clienții să depășească anumite probleme profesionale, cât și consilieri de dezvoltare personală / life coach-eri care urmăresc, de exemplu, să dezvolte încrederea în propria persoană a clientului. O altă diferență, relativ subtilă, vizează instrumentele de lucru în relația cu clientul. În cazul ocupațiilor conexe psihologiei, se constată un apetit crescut spre o abordare non-teoretică și interdisciplinară (de exemplu, dezvoltare personală prin modificarea stilului de viață și de nutriție, cursuri de yoga, etc.), în timp ce consilierea psihologică pune un accent mai mare pe tehnici validate științific din aria psihologiei și a psihoterapiei.

În sfârșit, ocupația de psiholog în specialitatea psihologie clinică se distinge de toate celelalte menționate anterior prin accentul redus pus pe consiliere / intervenție (în cazul său fiind doar o activitate adiacentă). În cazul acestei ocupații activitatea principală este cea de evaluare psihologică, atât a stării de sănătate mentală (activitate prin care se intersectează cu aceea a unui medic psihiatru), cât și a nivelului de funcționalitate psihică a unei persoane.

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

3. DIRECȚIA ORGANIZAȚIONALĂ

Direcția psihologiei muncii și organizaționale reprezintă, atât în România, cât și la nivel internațional, una dintre cele mai dezvoltate direcții aplicative de specializare din cadrul psihologiei. În cadrul acestei direcții se regăsesc alte ocupații asociate cu imaginea publică de psiholog, referindu-ne aici la psihologul în specialitatea psihologia muncii și organizațională sau la specialistul în resurse umane. Obiectul central de interes pentru această direcție este omul care își desfășoară activitatea într-o organizație sau organizația care apelează la sprijinul unui specialist pentru a trece peste anumite etape de schimbare sau dezvoltare organizațională. Direcția organizațională nu se rezumă la rezolvarea unor probleme la nivelul angajaților dintr-o organizație sau la nivel organizațional, ci și de aspectele care țin de psihologia aplicată în transporturi, adică de factorii ce contribuie la optimizarea activității în transporturi și de prevenirea incidentelor și accidentelor.

Pentru a înțelege mai bine specificul acestei direcții, vom prezenta specificul a șase ocupații, trei dintre ele fiind în domeniul psihologiei, iar altele trei, în domenii conexe.

În domeniu	În domeniu conex
Psiholog în specialitatea psihologia muncii și organizațională (psiholog organizațional) – COR 263404	Formator – COR 242401
Psiholog în specialitatea psihologia transporturilor (psiholog în transporturi) – COR 263405	Specialist resurse umane / consultant – COR 242314
Psiholog în specialitatea psihologia aplicată în servicii (psiholog în servicii) – COR 263406	Inspector / referent resurse umane – COR 333304

3.1. Psiholog în specialitatea psihologia muncii și organizațională (COR 263404)

Care sunt principalele activități ale unui psiholog organizațional?

Un psiholog organizațional face îndeosebi evaluări psihologice în vederea angajării, autorizării/menținerii în funcție sau la solicitarea instituțiilor abilitate, pentru posturi care au asociate anumite riscuri profesionale, în conformitate cu HG 1169/2011, precum și legat de selecție, promovare sau dezvoltare profesională, orientare vocațională. Natura evaluărilor psihologice realizate este una extrem de variată cuprinzând și activități precum: (a) diagnoza percepțiilor și construcțiilor mentale tipice pentru membrii unui grup; (b) implementarea unor sisteme de evaluare sau monitorizarea performanțelor, precum și evaluarea utilității lor. Secundar, pe lângă activitatea principală de evaluare, psihologul organizațional oferă sprijin

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA**Investește în oameni !**

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

minimal clientului, ajutându-l să-și îmbunătățească performanța și viața la locul de muncă. În realizarea sarcinilor sale, psihologul organizațional apelează frecvent la metode cantitative și calitative de evaluare, îndeosebi teste psihologice și interviuri semi-structurate sau bazate pe competențe, prin intermediul cărora stabilește potrivirea cu postul, de exemplu, în cazul selecției de personal.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

O satisfacție menționată frecvent de psihologii organizaționali este de dorința de lucru în medii organizaționale sănătoase, posibilitatea de a avea intervenții care să îmbunătățească performanța. Un alt avantaj, pentru psihologul organizațional cu practică privată, îl constituie flexibilitatea programului de muncă. Un al treilea avantaj important este faptul că, prin activitatea de evaluare psihologică derulată, rămâne ancorat într-o manieră consistentă în sfera psihologiei spre deosebire de alte profesii conexe din domeniul organizațional, în cadrul cărora scade semnificativ ponderea activităților din aria psihologiei.

Printre provocări se regăsește relația de dependență față de managerii organizațiilor și de medicii de medicina muncii. Aceasta se manifestă la un nivel instituțional, în cazul psihologilor care lucrează în organizații, respectiv la un nivel financiar, în cazul psihologilor cu practică privată (ei fac evaluări pentru angajare și menținere în funcție ale angajaților la recomandarea medicului de medicina muncii, fiind puține riscuri profesionale asociate anumitor posturi pentru care evaluarea psihologică la angajare și periodică este obligatorie, conform legislației actuale). O altă provocare, îndeosebi pentru psihologii debutanți, o reprezintă cunoașterea legislației pentru exercitarea profesiei de psiholog, managementul cabinetului și relația cu clienții, precum și achiziționarea unor metodologii adecvate (de exemplu teste cu licență cu validitate de aspect pentru mediu organizațional). O a treia provocare pentru psihologii la început de carieră este nivelul de venituri relativ scăzut, astfel că mulți psihologi organizaționali ajung să se specializeze și în alte domenii ale psihologiei, pentru a-și suplimenta veniturile, acest lucru fiind cauzat și de faptul că anumite activități nu pot fi derulate încă de la debutul în profesie, fiind condiționate de accesarea pe o treaptă superioară de specializare (de exemplu, examinările psihologice pentru angajare/menținere în funcție pentru anumite posturi/riscuri profesionale nu pot fi realizate în etapa de supervizare profesională, etc.).

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni psiholog organizațional?

Psiholog practicant în specialitatea psihologia muncii și organizațională, în regim de supervizare. Studiile de psihologie sunt obligatorii pentru a deveni psiholog organizațional. La ora actuală, în România, poți lucra ca psiholog practicant în regim de supervizare, în specialitatea psihologia muncii și organizațională, după absolvirea studiilor de licență și

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

obținerea atestatului de liberă practică în specialitate de la CPR. Un psiholog organizațional poate practica profesia în regim de supervizare timp de maximum trei ani de zile, după care fie devine psiholog practicant autonom, fie își pierde dreptul de liberă practică în specialitatea respectivă. Trecerea de la exercitarea profesiei în regim de supervizare la regimul autonom, în specializarea psihologia muncii și organizaționale se realizează pe baza unui examen de tip grila și a unui interviu de specialitate, din bibliografia afișată pe site-ul COPSI. De asemenea, acumularea unui număr minim de credite profesionale anuale sunt obligatorii, ca urmare a unor cursuri de formare continuă.

Psiholog practicant în specialitatea psihologia muncii și organizațională, în regim autonom. Pentru a practica autonom această ocupație, pe lângă cerințele comune prezentate în secțiunea 1.1., pentru trecerea de la treapta de psiholog practicant în supervizare la treapta de psiholog practicant autonom, trebuie urmate studii de master în specialitatea psihologia muncii și organizațională. Cei care doresc să rămână la stadiul de psiholog practicant autonom în specialitatea psihologia muncii și organizațională, pot urma școli complementare cu durata de doi ani de zile, realizate de către asociații profesionale, ca alternativă la studii masterale. Lista programelor masterale, respectiv a școlilor complementare, recunoscute de către Colegiul Psihologilor din România (CPR) este disponibilă pe pagina web a [CPR](#).

Schimbarea treptei de specializare de la autonom la specialist, în specializarea psihologia muncii și organizaționale se realizează pe baza unui interviu de specialitate, din bibliografia afișată pe site-ul COPSI și din experiența profesională a candidatului. De asemenea, acumularea unui număr minim de credite profesionale anuale sunt obligatorii, ca urmare a unor cursuri de formare continuă. Vechimea în specialitate trebuie să fie de minim 5 ani.

Psiholog în specialitatea psihologia muncii și organizațională specialist / Psiholog în specialitatea psihologia muncii și organizațională principal. Studiile masterale în specialitate sunt obligatorii pentru a trece de la treapta de psiholog practicant autonom la cea de psiholog specialist, iar ulterior la cea de psiholog principal, precum și pentru a putea superviza psihologi debutanți. Detalii suplimentare despre modalitatea de trecere de la o treaptă de specializare la alta se găsesc pe pagina web a [CPR](#), în ghidul privind procedurile de atestare.

Schimbarea treptei de specializare de la specialist la principal, în specializarea psihologia muncii și organizaționale se realizează pe baza unui interviu de specialitate, din bibliografia afișată pe site-ul COPSI și din experiența profesională a candidatului. De asemenea, acumularea unui număr minim de credite profesionale anuale sunt obligatorii, ca urmare a unor cursuri de formare continuă. Vechimea în specialitate trebuie să fie de minim 10 ani. Pentru a obține calitatea de supervisor, psihologii specialiști și principali din specialitatea psihologia muncii și organizațională pot să-și depună un dosar specific și să participe la un interviu de specialitate, axat pe experiența profesională și pe identificarea abilităților de formator.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Unde poate lucra un psiholog organizațional și care este nivelul de angajabilitate?

Avantajul psihologului organizațional este acela că poate lucra într-o varietate de domenii, atât în regim salarial (organizații care au o structură de psihologie înființată și își evaluează doar proprii angajați), cât și în regim independent, prin deschiderea unei afaceri proprii sub forma unui cabinet de psihologie sau a unei societăți civile profesionale de psihologie. Din estimările de care dispunem, majoritatea psihologilor organizaționali lucrează în mediul privat sau se află într-o situație mixtă (angajat la stat, cu practică privată după orele de program pentru suplimentarea veniturilor).

Nivelul de angajabilitate în instituțiile de stat (ca salariat) este foarte redus. Dacă ne referim la practica privată, precum și nivelul relativ scăzut al costurilor pentru deschiderea propriului cabinet de psihologie, putem afirma că există destule oportunități pe piața muncii, pe măsură ce companiile private solicită tot mai mult servicii de recrutare de personal, evaluare psihologică în procesul de selecție, evaluarea performanțelor angajaților, training, etc..

Ce venituri nete lunare au psihologii organizaționali (estimare)?

Veniturile rezultate exclusiv din activități de psihologie organizațională variază puternic în funcție de postul ocupat (ex. activitate independentă printr-un cabinet de psihologie etc.), dar și în funcție de nivelul de experiență și competență.

Debutanți: 1000 de lei (salariat); sub 1000 (practică independentă)

Venituri mediane (după cinci ani de experiență): 1500 lei (salariat); 1500 lei (practică independentă)

Performerii cu experiență (percentil 95): 1700 lei (salariat); 3000 lei (practică independentă)

Alte surse de documentare / link-uri utile

Pagina web a Comisiei de Psihologie Muncii, Transporturi și Servicii a CPR ([link](#))

Pagina web cu informații despre ocupația de psiholog industrial/organizațional în SUA ([link](#))

HG 1169/2011 care reglementează ocupațiile/riscurile profesionale pentru care se solicită examenul psihologic ([link](#))

3.2. Psiholog în specialitatea psihologia transporturilor (COR 263405)

Care sunt principalele activități ale unui psiholog în specialitatea psihologia transporturilor?

Activitățile unui psiholog în specialitatea psihologia transporturilor sunt dependente de organizația în care acesta își desfășoară munca și de legislația în vigoare, specifică domeniului transporturilor. Astfel, dacă un psiholog în specialitatea psihologia transporturilor este angajat într-o companie care are ca obiect de activitate principal prestarea, cu caracter permanent, a unor servicii de transport (indiferent de tipul de transport), în cadrul acestei companii, la

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT
OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

departamentul de resurse umane, psihologul poate realiza următoarele activități: analiza muncii pentru toate posturile care implică activitate de transport, recrutarea și selecția personalului care desfășoară activități de transport, realizarea și implementarea procesului de inserție a noilor angajați, elaborarea și implementarea procesului de evaluare a performanțelor pentru personalul care realizează activități permanente de transport. Este important însă de menționat că psihologul specializat în psihologia transporturilor care își desfășoară activitatea într-o companie ca cea descrisă anterior, nu va putea emite acte profesionale reglementate de Colegiul Psihologilor din România sau de Ministerul Transporturilor (avize psihologice pentru siguranța transporturilor).

O a doua categorie de psihologi în specialitatea psihologia transporturilor este cea reprezentată de psihologii care își desfășoară activitatea în forme de exercitare ale profesiei de psiholog cu drept de liberă practică reglementate de Colegiul Psihologilor din România (CPR), în regim privat sau salarial, putând să dețină calitatea de psiholog titular al unei forme de exercitare care să fie înregistrată la CPR pentru specialitatea psihologia transporturilor sau calitatea de angajat într-o formă de exercitare a profesiei (cabinet individual de psihologie, societate civilă profesională de psihologie, cabinete asociate, structură de psihologie). Pentru psihologii din această categorie, activitățile pe care le pot realiza sunt dependente de treapta de specializare pe care o dețin, fiecare treaptă conferind anumite competențe profesionale. Astfel, un **psiholog practicant în supervizare** poate realiza următoarele activități: *analiza nevoilor clienților și stabilirea scopurilor pentru activitățile întreprinse* – inițiază discuții cu potențialii clienți pentru a identifica măsura în care nevoile acestora pot fi îndeplinite ținând cont de treapta de specializare deținută și de limitele competențelor pe trepte de specializare; *punerea în aplicare a legislației în vigoare și a deontologiei profesionale în psihologia transporturilor* – ia decizii în contextul examinărilor psihologice, în conformitate cu legislația în vigoare (cunoașterea legislației în domeniul psihologiei transporturilor, cunoașterea metodologiei specifice acestui domeniu de activitate, cunoașterea tipurilor de evaluare psihologică în domeniul psihologiei transporturilor, a periodicității evaluărilor, a tipurilor de avize eliberate); *evaluarea contextului muncii în domeniul transporturilor* – realizează analiza psihologică a muncii în sfera activităților din transporturi, elaborează fișe de post în domeniul transporturilor, elaborează monografiile profesionale (profiluri ocupaționale); *evaluarea indivizilor (examinări psihologice pentru școlarizare auto categoria AM, A, B)* – realizează psihodiagnostic individual pentru cunoașterea fondului aptitudinal, a potențialului psihologic în vederea școlarizării; *acordarea feedback-ului* - oferă feedback oral unei persoane examinate în urma evaluării psihologice.

În cazul **psihologului practicant autonom**, se adaugă următoarele activități: *evaluarea indivizilor (examinări psihologice pentru școlarizare auto categoria BE, C, CE, D, DE, TR);*

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

evaluarea indivizilor vizând examinările psihologice pentru redobândirea permisului de conducere (categoria AM, A, B); asistență, consiliere și intervenție profesională (pentru candidații la școlarizare auto categoria AM, A, B) - realizează programe de educație pentru o conduită preventivă în activitatea de conducere auto, comportament echilibrat în trafic, prevenirea riscurilor profesionale, a accidentelor și evenimentelor în trafic, implementează și monitorizează programele de evaluare a candidaților la școlarizare, realizează intervenții specifice pentru persoanele cu dificultăți în parcurgerea perioadei de școlarizare; acordarea feedback-ului – oferă feedback oral și în scris (elaborarea unui raport de evaluare) unei persoane examinate în urma evaluării psihologice.

Psihologul în specialitatea psihologia transporturilor care deține treapta de **specialist** poate realiza, în plus de cele descrise anterior, următoarele activități: *evaluarea complexă a contextului muncii în domeniul transporturilor – analizează caracteristicile specifice muncii din transporturi (siguranță, sănătate, erori, încărcare); evaluarea complexă a indivizilor (examinări psihologice pentru siguranța transporturilor) – realizează psihodiagnostic individual pentru cunoașterea fondului aptitudinal, a potențialului psihologic în vederea avizării/atestării/angajării/menținerii în funcție pentru personalul cu responsabilități în siguranța transporturilor (și alte tipuri de transport, de ex. naval, maritim, feroviar, etc.) – exceptând transporturile rutiere speciale (transport mărfuri periculoase – Consilier mărfuri periculoase, transport mărfuri agabaritice, transport bancar/valori); evaluarea complexă a indivizilor vizând examinările psihologice pentru redobândirea permisului de conducere (categoria BE, C, CE, D, DE, TR); asistență, consiliere și intervenție profesională (pentru candidații la școlarizare auto categoria BE, C, CE, D, DE, TR); dezvoltarea și testarea unui produs specific – concepe produse, verifică validitatea unui instrument de evaluare psihologică sau a unui program de asistență a conducătorilor auto. Deținerea treptei de psiholog specialist îi conferă psihologului, în urma susținerii unui examen în fața Comisiei de Psihologia Muncii, Transporturilor și Serviciilor din cadrul Colegiului Psihologilor din România, dreptul de a obține calitatea de supervisor. Odată obținut acest drept, psihologul specialist, în cadrul unei asociații profesionale acreditate la Colegiul Psihologilor din România, poate propune spre avizare și susținere cursuri de formare profesională continuă, workshop-uri, în specialitatea psihologia transporturilor.* **Psihologul principal** în specialitatea psihologia transporturilor, alături de activitățile descrise anterior, poate realiza și: *evaluarea complexă a indivizilor – examinări psihologice pentru siguranța transporturilor, pentru toate tipurile de transport; asistență, consiliere și intervenție profesională (pentru personalul cu funcții care concură la siguranța transporturilor) - implementează și monitorizează programele de evaluare a candidaților în diferite funcții din siguranța transporturilor. Treapta de psiholog principal, în condițiile deținerii calității de supervisor în specialitatea psihologia transporturilor, îi conferă psihologului dreptul de a fi*

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

formator în cadrul unei școli complementare care este avizată de Comisia de Psihologia Muncii, Transporturilor și Serviciilor din cadrul Colegiului Psihologilor din România.

A treia categorie a psihologilor în specialitatea psihologia transporturilor este reprezentată de cei care își desfășoară activitatea în laboratoarele de psihologie arondate Ministrului Transporturilor sau în societăți comerciale agreeate de Ministerul Transporturilor. În aceste entități, psihologii dețin calitatea de psiholog angajat și realizează activități de examinare psihologică pentru personalul care concurează la siguranța transporturilor, indiferent de tipul de transport. Aceste organizații dețin certificat de agreare eliberat de Ministerul Transporturilor, treapta de specializare pe care trebuie să o dețină un psiholog pentru a putea realiza activitățile descrise anterior fiind cea de psiholog specialist sau psiholog principal.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

O satisfacție profesională des menționată de psihologii în specialitatea psihologia transporturilor este reprezentată de plusul de valoare pe care îl aduce evaluarea psihologică în selecția candidaților pentru școlarizare auto (obținerea permisului de conducere), redobândirea permisului de conducere sau pentru activități ce implică siguranța transporturilor. Un examen psihologic care respectă bunele practici în domeniul psihologiei transporturilor, poate discrimina între candidații care pot desfășura în condiții optime activitatea de conducere auto și cei care prezintă un potențial risc pentru propria persoană, ceilalți conducători auto implicați în trafic și, implicit, pentru organizația din care fac parte (în cazul conducătorilor auto profesioniști). O altă satisfacție profesională, a psihologilor specialiști și principali, este reprezentată de nivelul veniturilor pe care îl pot atinge din această activitate, pentru evaluarea psihologică în siguranța transporturilor existând un număr redus de cabinete psihologice agreeate de Ministerul Transporturilor, acest aspect atrăgând după sine o activitate intensă pe această nișă. În regim privat, în calitate de psiholog titular al unei forme de exercitare, o satisfacție este reprezentată și de faptul că programul de lucru este flexibil, psihologul fiind cel care decide exclusiv modul în care își programează activitatea.

Principala provocare pentru un psiholog în specialitatea psihologia transporturilor este reprezentată de diferențierea competențelor în funcție de treptele de specializare, astfel încât o serie de activități nu pot fi desfășurate de psihologul practicant în supervizare sau psihologul practicant autonom (siguranța transporturilor), aceste activități fiind și cele mai aducătoare de venit. Astfel, un psiholog debutant trebuie să investească resurse multiple (timp – minimum 5 ani de activitate continuă pentru a ajunge psiholog specialist, financiar – să urmeze un master în specialitate, să se formeze continuu pentru acumularea anuală a creditelor profesionale, să plătească cel puțin un an de zile supervizarea profesională, să investească bani pentru achiziționarea unei metodologii de evaluare specifică pentru domeniul psihologiei

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA**Investește în oameni !**

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

transporturilor dacă intenționează să înființeze o formă de exercitare). O altă provocare este reprezentată de dependența, într-o măsură destul de mare, de relația cu medicul de medicina muncii sau de cea cu managerii sau instructorii școlilor de șoferi pentru semnarea unor contracte care să garanteze un anumit număr de evaluări psihologice lunare. Prețul pentru serviciile psihologice în domeniul psihologiei transporturilor este o provocare mare pentru psihologi, în prezent acesta făcând, de cele mai multe ori diferența, și nu calitatea serviciilor prestate.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni psiholog în specialitatea psihologia transporturilor?

Psiholog în specialitatea psihologia transporturilor practicant în regim de supervizare. Studiile de psihologie sunt obligatorii pentru a deveni psiholog în specialitatea psihologia transporturilor. La ora actuală, în România, poți desfășura activitatea ca psiholog în specialitatea psihologia transporturilor practicant în regim de supervizare după absolvirea studiilor de licență, accesul în profesie nefiind limitat, conform Legii 213/2004. După obținerea diplomei de licență în psihologie, se întocmește un dosar în conformitate cu reglementările prezentate pe site-ul Colegiului Psihologilor din România (www.copsi.ro). Acest dosar se înregistrează la secretariatul filialei din care face parte psihologul (în funcție de adresa din cartea de identitate), dosarul este transmis secretariatului CPR din București, urmând să se realizeze programarea psihologului la interviul pentru acces în profesie, interviu susținut în fața Comisiei de Psihologia Muncii, Transporturilor și Serviciilor din cadrul CPR. În conformitate cu Art. 4 din Hotărârea Nr. 4/2014 a Comitetului Director al Colegiului Psihologilor din România, în prezent se lucrează la proceduri pentru ca interviul pentru accesul în profesie pe treapta de psiholog practicant în regim de supervizare să se realizeze de către comitetele filialelor teritoriale. Un psiholog în specialitatea psihologia transporturilor poate practica profesia în regim de supervizare timp de maximum trei ani de zile, după care fie devine psiholog practicant autonom, fie își pierde dreptul de liberă practică în specialitatea respectivă.

Psiholog în specialitatea psihologia transporturilor practicant în regim autonom. Pentru a practica autonom această ocupație, pe lângă cerințele comune prezentate în secțiunea 1.1., pentru schimbarea de treaptă de la psiholog practicant în supervizare la psiholog practicant autonom, conform Hotărârii Comitetului Director Nr. 2/2010, trebuie urmate studii de master sau cursurile unei școli complementare cu durata de doi ani de zile, în specialitatea psihologia transporturilor. Dacă un psiholog optează pentru a urma cursurile unei școli complementare în specialitatea psihologia transporturilor, conform Hotărârii Comitetului Director Nr. 2/2010, acesta nu va putea ulterior să accedă la o treaptă superioară în profesie, psiholog specialist sau principal. Atât programele masterale, cât și școlile complementare trebuie să fie avizate profesional de Comitetul Director al Colegiului Psihologilor din România, conform Hotărârii

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Comitetului Director Nr. 3/2010. Lista programelor masterale, respectiv a școlilor complementare, recunoscute de către Colegiul Psihologilor din România (CPR) este disponibilă pe pagina web a CPR.

Psiholog în specialitatea psihologia transporturilor specialist / Psiholog în specialitatea psihologia transporturilor principal. Studiile masterale în specialitate sunt obligatorii pentru a trece de la treapta de psiholog practicant autonom la cea de psiholog în specialitatea psihologia transporturilor specialist, iar ulterior la cea de psiholog principal, precum și pentru a putea superviza psihologi debutanți, pentru a putea susține workshop-uri/cursuri de formare continuă în specialitatea psihologia transporturilor sau pentru a deține calitatea de formator în cadrul unei școli complementare. Detalii suplimentare despre modalitatea de trecere de la o treaptă de specializare la alta se găsesc pe pagina web a CPR, în ghidul privind procedurile de atestare și în Hotărârea Comitetului Director Nr. 2/2010.

Unde poate lucra un psiholog în specialitatea psihologia transporturilor și care este nivelul de angajabilitate?

Psihologul în specialitatea psihologia transporturilor își poate desfășura activitatea atât în sectorul de stat, cât și în sectorul privat. În sectorul de stat, psihologul deține calitatea de angajat, posibile organizații angajatoare fiind reprezentate de laboratoarele psihologice arondate Ministerului Transporturilor sau regiile de transport. În sectorul privat, psihologul în specialitatea psihologia transporturilor poate deține calitatea de psiholog titular într-o formă de exercitare a profesiei de psiholog cu drept de liberă practică (cabinet individual de psihologie, societate civilă profesională de psihologie sau cabinete asociate) sau calitatea de angajat, în formele de exercitare amintite anterior, la care se adaugă structura de psihologie. Avantajul psihologului cu drept de liberă practică este reprezentat de faptul că poate, cumulativ, deține atât calitatea de angajat (de exemplu, într-o structură de psihologie), cât și calitatea de psiholog titular (de exemplu, să înființeze un cabinet individual de psihologie). Nivelul de angajabilitate în organizațiile de stat (ca salariat) este foarte redus pentru psihologii debutanți în profesie, fiind dependent de treapta de specializare. Laboratoarele psihologice arondate Ministerului Transporturilor sau regiile de transport angajează doar psihologi specialiști sau principali, competențele deținute pe aceste trepte de specializare fiind obligatorii pentru realizarea activităților din aceste organizații, examinări psihologice pentru siguranța transporturilor. Dacă ne referim la practica privată, precum și nivelul destul de scăzut al costurilor pentru deschiderea propriului cabinet de psihologie, putem afirma că există destule oportunități pe piața muncii, motiv pentru care mulți psihologi care optează pentru obținerea dreptului de liberă practică în specialitatea psihologia transporturilor înființează, încă de la debutul în profesie, forme de exercitare sau se angajează în forme de exercitare.

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Ce venituri nete lunare au psihologii specializați în psihologia transporturilor (estimare)?

Veniturile rezultate exclusiv din activități de psihologia transporturilor sunt dependente, într-o foarte mare măsură, de sectorul în care psihologul își desfășoară activitatea (de stat sau privat) și de treapta de specializare pe care o deține (competențele psihologului în specialitatea psihologia transporturilor sunt diferențiate pe trepte de specializare).

Sectorul de stat: Psiholog specialist (1100 lei) Psiholog principal (1500 – 2200, în funcție de experiență și de deținerea calității de coordonator de activitate, responsabil siguranța transporturilor)

Sectorul privat, în regim salarial: Psiholog debutant – practicat în supervizare, practicat autonom (800 – 1200 lei); Psiholog cu experiență mai mare de 5 ani – specialist, principal (1300 – 1800 lei)

Sectorul privat, psiholog titular formă de exercitare: Psiholog debutant – practicat în supervizare, practicat autonom (medie lunară: 1500 lei); Psiholog cu experiență mai mare de 5 ani – specialist, principal (medie lunară: 2500 lei); Performeri cu experiență (percentil 95): medie lunară: 5000 lei

Alte surse de documentare / link-uri utile

Pagina web a Comisiei de Psihologia Muncii, Transporturilor și Serviciilor a CPR ([link](#))

Anexă la Hotărârea Comitetului Director al CPR nr. 2/2010 pentru aprobarea Normelor privind accesul în profesia de psiholog cu drept de liberă practică ([link](#))

Anexă la Hotărârea Comitetului Director al CPR nr. 3/2010 pentru aprobarea Normelor privind formarea psihologilor cu drept de liberă practică ([link](#))

Ordinul nr. 1262/1393/2013 pentru aprobarea Normelor privind procedura de agreare a unităților medicale și/sau psihologice în vederea examinării personalului din transporturi cu atribuții în siguranța transporturilor ([link](#))

3.3. Psiholog în specialitatea psihologia aplicată în servicii (COR 263406)

Care sunt principalele activități ale unui psiholog în domeniul psihologiei aplicate în servicii?

Un psiholog din domeniul psihologiei aplicate în servicii face îndeosebi evaluări psihologice la nivel de atitudini și comportamente organizaționale, climat și cultură organizațională. Natura serviciilor psihologice realizate este una extrem de variată, cuprinzând activități precum: conceperea și/sau adaptarea unor metode pentru evaluarea și analiza percepțiilor angajaților, a atitudinilor și comportamentelor relaționate cu structura, cultura și managementul. Secundar, pe lângă aceste activități, psihologul din domeniul psihologiei aplicate în servicii consiliază, instruește și susține angajații, managerii sau membrii sindicatului,

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

în aspecte legate de politici organizaționale, schimbare organizațională. De asemenea, oferă sprijin organizației client, realizând intervenții directe și indirecte la nivel organizațional, în vederea adaptării la schimbare a organizațiilor sau pentru optimizarea unor aspecte problematice. În realizarea sarcinilor sale, psihologul din domeniul psihologiei aplicate în servicii apelează frecvent la metode cantitative și calitative de evaluare, îndeosebi teste psihologice, interviuri semi-structurate, sondaje de opinie, studii de piață și analize de impact.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

O satisfacție menționată frecvent de psihologii din domeniul psihologiei aplicate în servicii vizează dorința de lucra în medii organizaționale sănătoase, posibilitatea de a avea intervenții care să îmbunătățească calitatea vieții angajaților dintr-o organizație. Un alt avantaj, pentru psihologul din domeniul psihologiei aplicate în servicii cu practică privată îl constituie flexibilitatea programului de muncă.

Printre provocări se regăsește relația de dependență față de managerii organizațiilor și de bugetele alocate unor astfel de servicii. Aceasta se manifestă la un nivel financiar, în cazul psihologilor cu practică privată (ei oferă astfel de servicii la solicitarea clienților sau în urma unei ofertări și a unei perioade de negociere necesară personalizării serviciului, după nevoile organizației-client). O altă provocare, îndeosebi pentru psihologii debutanți o reprezintă cunoașterea și achiziționarea unor metodologii adecvate domeniului psihologiei aplicate în servicii (de exemplu teste cu licența cu validitate de aspect pentru mediu organizațional). De asemenea, astfel de activități se derulează la intervale mari de timp într-o organizație, fiind nevoie de un portofoliu de organizații-client care să asigure o oarecare continuitate în activitate. O a treia provocare pentru psihologii la început de carieră este nivelul de venituri inconstant, astfel că mulți psihologi din domeniul psihologiei aplicate în servicii ajung să se specializeze și în alte domenii ale psihologiei, pentru a-și suplimenta veniturile. O altă provocare a psihologului cu drept de liberă practică în specialitatea psihologia aplicată în servicii este reprezentată de diferențierea competențelor în funcție de treapta de specializare, astfel că o serie de activități nu pot fi derulate încă de la debutul în profesie, fiind condiționate de accederea pe o treaptă superioară de specializare (de exemplu, pentru activitatea de coaching, psihologul în specialitatea psihologia aplicată în servicii trebuie să dețină cel puțin treapta de psiholog specialist, etc.).

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni psiholog în această specialitate?

Psiholog în regim de supervizare. Studiile de psihologie sunt obligatorii pentru a deveni psiholog din domeniul psihologiei aplicate în servicii. La ora actuală, în România, poți lucra ca psiholog din domeniul psihologiei aplicate în servicii practicant în regim de supervizare după

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA**Investește în oameni !****FONDUL SOCIAL EUROPEAN**

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

absolvirea studiilor de licență și obținerea atestatului de liberă practică în specialitatea psihologia aplicată în servicii. Un psiholog din domeniul psihologiei aplicate în servicii poate practica profesia în regim de supervizare timp de maximum trei ani de zile, după care fie devine psiholog practicant autonom, fie își pierde dreptul de liberă practică în specialitatea respectivă. Trecerea de la exercitarea profesiei în regim de supervizare la regimul autonom, în specializarea psihologia aplicată în servicii, se realizează pe baza unui examen de tip grilă și a unui interviu de specialitate, din bibliografia afișată pe site-ul COPSI. De asemenea, acumularea unui număr minim de credite profesionale anuale sunt obligatorii, ca urmare a unor cursuri de formare continua.

Psiholog din domeniul psihologiei aplicate în servicii practicant în regim autonom. Pentru a practica autonom această ocupație, pe lângă cerințele comune prezentate în secțiunea 1.1., pentru trecerea de la treapta de psiholog practicant în supervizare la treapta de psiholog practicant autonom, trebuie urmate studii de master în specialitate. Cei care doresc să rămână la stadiul de psiholog practicant autonom în specialitatea psihologiei aplicate în servicii practicant pot urma școli complementare cu durata de doi ani de zile, realizate de către asociații profesionale, ca alternativă la studii masterale. Lista programelor masterale, respectiv a școlilor complementare, recunoscute de către Colegiul Psihologilor din România (CPR) este disponibilă pe pagina web a [CPR](#). Schimbarea treptei de specializare de la autonom la specialist, se realizează pe baza unui interviu de specialitate, din bibliografia afișată pe site-ul COPSI și din experiența profesională a candidatului. De asemenea, acumularea unui număr minim de credite profesionale anuale sunt obligatorii, ca urmare a unor cursuri de formare continuă. Vechimea în specialitate trebuie să fie de minim 5 ani.

Psiholog specialist / principal în specialitatea psihologia aplicată în servicii. Studiile masterale în specialitate sunt obligatorii pentru a trece de la treapta de psiholog practicant autonom la cea de psiholog în specialitatea psihologia aplicată în servicii specialist, iar ulterior la cea de psiholog principal, precum și pentru a putea superviza psihologi debutanți. Detalii suplimentare despre modalitatea de trecere de la o treaptă de specializare la alta se găsesc pe pagina web a [CPR](#), în ghidul privind procedurile de atestare.

Schimbarea treptei de specializare de la specialist la principal, în specializarea psihologia aplicată în servicii, se realizează pe baza unui interviu de specialitate, din bibliografia afișată pe site-ul COPSI și din experiența profesională a candidatului. De asemenea, acumularea unui număr minim de credite profesionale anuale sunt obligatorii, ca urmare a unor cursuri de formare continua. Vechimea în specialitate trebuie să fie de minim 10 ani. Pentru a obține calitatea de supervisor, psihologii specialiști și principali din specialitatea psihologia aplicată în servicii pot să-și depună un dosar specific și să participe la un interviu de specialitate, axat pe experiența profesională și pe identificarea abilităților de formator.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Unde poate lucra un psiholog din domeniul psihologiei aplicate în servicii și care este nivelul de angajabilitate?

Avantajul psihologului din domeniul psihologiei aplicate în servicii este acela că poate lucra într-o varietate de domenii, atât în regim salarial (organizații care au o structură de psihologie înființată și psihologul oferă astfel de servicii doar în interiorul organizației, pentru proprii angajați ai organizației), cât și în regim independent, prin deschiderea unei afaceri proprii sub forma unui cabinet de psihologie sau a unei societăți civile profesionale de psihologie. Din estimările de care dispunem, majoritatea psihologilor din domeniul psihologiei aplicate în servicii lucrează în mediul privat sau se află într-o situație mixtă (angajat la stat, cu practică privată după orele de program pentru suplimentarea veniturilor).

Nivelul de angajabilitate în instituțiile de stat (ca salariat) este extrem de redus. Dacă ne referim la practica privată, precum și nivelul relativ scăzut al costurilor pentru deschiderea propriului cabinet de psihologie, putem afirma că există anumite oportunități pe piața muncii, pe măsură ce companiile, îndeosebi cele private, solicită servicii specifice acestui domeniu din psihologie și sunt dispuse să plătească sume considerabile pentru livrarea unor servicii de calitate.

Ce venituri nete lunare au psihologii din domeniul psihologiei aplicate în servicii (estimare)?

Veniturile rezultate exclusiv din activități de psihologie aplicată în servicii variază în funcție de postul ocupat (ex. activitate independentă printr-un cabinet de psihologie etc.), dar și în funcție de nivelul de experiență și competență.

Debutanți: 1000 de lei (practică independentă)

Venituri mediane (psiholog cu 5 ani de experiență): 2000 de lei (practică independentă)

Performerii cu experiență (percentil 95): 4000 lei (practică independentă)

Alte surse de documentare / link-uri utile

Pagina web a Comisiei de Psihologie Muncii, Transporturi și Servicii a CPR ([link](#))

Pagina web cu informații despre ocupația de psiholog industrial/organizațional în SUA ([link](#))

3.4. Formator (COR 242401)

Care sunt principalele activități ale unui formator?

Activitatea de formare/training poate fi abordată din două perspective, acestea implicând criterii diferite pentru cei care doresc să susțină activități de formare. O primă perspectivă este reprezentată de susținerea unor cursuri pentru formarea profesională a persoanelor adulte, cursuri acreditate la Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC). Astfel, alături de ocupația de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Formator (COR 242401) pe care o vom detalia, există și alte ocupații care implică activitate de formare, cum ar fi: Formator de Formatori (COR 242402) sau Specialist în activitatea de coaching (COR 242412).

Formatorul (COR 242401) este specialistul în formare care proiectează, derulează, evaluează și revizuieste activități teoretice/practice și/sau programe de formare și dezvoltare a competențelor profesionale, derulate în instituții specializate sau la locul de muncă. Activitățile specifice formatorului sunt: conceperea programelor/stagiilor de formare pe baza documentelor normative în vigoare, a standardelor ocupaționale/de pregătire profesională și a nevoilor unui anumit sector sau domeniu de activitate; facilitarea procesului de învățare și de dezvoltare prin crearea de situații de învățare adecvate dezvoltării competențelor profesionale; evaluarea competențelor efectiv formate sau dezvoltate la participanții la formare. Formatorul poate derula activități de formare în cadrul unor cursuri de inițiere, specializare, perfecționare, calificare/recalificare.

O a doua perspectivă vizează exclusiv profesia de psiholog cu drept de liberă practică, în specialitățile psihologia muncii și organizațională și psihologia aplicată în servicii. Între competențele psihologului care deține treapta de specialist în psihologia aplicată în servicii se regăsește și cea de coaching pentru dezvoltarea profesională, psihologul principal în această specialitate având competență și în dezvoltarea antreprenorială/business și personală. În ceea ce privește specialitatea psihologia muncii și organizațională, psihologul principal în această specialitate are competență în intervenția directă la nivel individual, de grup și contextual – deține capacitatea de a dezvolta persoanele sau grupurile cu care vine în contact și de a le ajuta să-și îmbunătățească performanța și viața la locul de muncă (dezvoltare personală), precum și de a modifica variabilele de context (training).

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

O satisfacție profesională a formatorului care își desfășoară activitatea în regim privat, în mod independent, este reprezentată de activitatea în sine, este responsabil de conceperea și livrarea unor programe de instruire care dezvoltă competențe profesionale specifice pentru participanții la formare. O altă satisfacție profesională a formatorului, este reprezentată de nivelul veniturilor ce poate fi atins din această activitate și de faptul că programul de lucru este flexibil, formatorul fiind cel care decide exclusiv modul în care își programează activitatea, perioada în care susține cursurile.

Munca în sine, activitatea de formare și responsabilitatea ce derivă din aceasta este o satisfacție și pentru formatorul angajat, la care se adaugă faptul că nu desfășoară o activitate rutinieră, că are posibilitatea de a pune în practică noțiunile teoretice studiate în facultate (dacă formatorul este absolvent de psihologie).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT
OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Psihologul specialist/principal în specialitățile psihologia muncii și organizațională și psihologia aplicată în servicii care realizează activități de formare este satisfăcut de faptul că a atins un nivel superior în carieră, că este implicat în activități pe care foarte puțini dintre colegii le întreprind, că munca sa este apreciată și nu este dependentă de prețul solicitat pentru acest serviciu, ci exclusiv de calitatea programelor livrate. Nivelul veniturilor din activitățile de training/formare este unul ridicat, pentru psiholog acesta reprezentând o recunoaștere a implicării sale profesionale.

Principala provocare pentru un formator este reprezentată de multitudinea organizațiilor care susțin cursuri de formare și de prețul mic pe care unele dintre aceste organizații îl percep pentru livrarea acestor cursuri. Este o piață care s-a dezvoltat mult în ultimii ani și este greu de găsit un echilibru între livrarea unor cursuri de calitate, perceperea unei taxe de participare la curs satisfăcătoare în raport cu munca depusă și atragerea de cursanți în aceste condiții.

În cazul psihologilor care sunt specializați în psihologia muncii și organizațională și psihologia aplicată în servicii și care doresc să realizeze activități de formare, aceștia trebuie să investească resurse multiple pentru a atinge nivelul de psiholog specialist/principal, nivel de la care au competențe pentru formare/training/coaching.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni formator?

Pentru *ocupația Formator (COR 242401)* sunt două condiții care, cumulativ, trebuie îndeplinite și anume: studii superioare finalizate prin diplomă de licență (indiferent de domeniul studiat) și obținerea unui certificat de absolvire pentru cursul de specializare Formator, curs susținut de o organizație acreditată de Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC). Pentru înscrierea la cursul de specializare Formator, organizația care susține cursul poate impune o serie de condiții de acces la curs.

Pentru psihologii cu drept de liberă practică în specialitățile psihologia muncii și organizațională și psihologia aplicată în servicii care doresc să desfășoare activități de formare/coaching/training în cadrul formelor de exercitare, aceștia trebuie să dețină cel puțin treapta de psiholog specialist. Pentru *psihologul în specialitatea psihologia muncii și organizațională și psihologia aplicată în servicii*, studiile masterale în specialitate sunt obligatorii pentru a trece de la treapta de psiholog practicant autonom la cea de psiholog specialist, iar ulterior la cea de psiholog principal. Detalii suplimentare despre modalitatea de trecere de la o treaptă de specializare la alta se găsesc pe pagina web a [CPR](#), în ghidul privind procedurile de atestare și în Hotărârea Comitetului Director Nr. 2/2010.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Unde poate lucra un formator și care este nivelul de angajabilitate?

Formatorul își poate desfășura activitatea în organizații care livrează cursuri de formare profesională pentru persoanele adulte (asociații, S.R.L.-uri, O.N.G.-uri, etc.) sau în cadrul departamentelor de formare, training, din cadrul unor instituții sau organizații.

Psihologul specialist/principal în specialitățile psihologia muncii și organizațională și psihologia aplicată în servicii își poate desfășura activitatea de formare/training/coaching/ în forme de exercitare înregistrate la Colegiul Psihologilor din România, în calitate de psiholog titular (cabinet individual de psihologie, societate civilă profesională de psihologie, cabinete asociate) sau în calitate de psiholog salariat (în formele de exercitare menționate anterior și în structura de psihologie).

Nivelul de angajabilitate pentru formator este dependent de decizia de a înființa o organizație care să livreze cursuri de formare pentru persoanele adulte sau de a presta activitatea în calitate de salariat în organizații care susțin astfel de cursuri de formare / organizații care au create departamente pentru formarea angajaților. În prima situație, există o perioadă în care se creează forma juridică și o perioadă pentru acreditarea formei juridice și a cursurilor de formare pentru persoanele adulte la Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) – maximum trei luni de la demararea procesului.

Pentru absolvenții de psihologie care au certificat de Formator și doresc să desfășoare activități de formare în departamentele de training din cadrul organizațiilor, nivelul de angajabilitate este redus, pentru ocupația de formator putând obține certificare absolvenți de studii superioare din orice domeniu, astfel că o companie poate angaja în departamentul de formare și absolvenții din alte domenii, nu doar psihologie.

Dacă ne referim la practica în regim salarial pentru psihologii în specialitatea psihologia muncii și organizațională și psihologia aplicată în servicii care doresc să realizeze activități de formare, nivelul de angajabilitate este redus, foarte puține forme de exercitare fiind axate pe livrarea de servicii de training/coaching.

În ceea ce privește realizarea acestor activități în regim privat, datorită nivelului destul de scăzut al costurilor pentru deschiderea propriului cabinet de psihologie, putem afirma că există anumite oportunități pe piața muncii, cu atât mai mult cu cât foarte puțini psihologi optează pentru livrarea acestor servicii și cererea companiilor pentru formarea angajaților este în continuă creștere.

Ce venituri nete lunare are formatorul (estimare)?

Veniturile rezultate exclusiv din activități de formare sunt dependente, într-o foarte mare măsură, de sectorul în care formatorul își desfășoară activitatea (privat sau angajat) și de treapta de specializare pe care o deține, dacă activitățile de formare/training/coaching sunt prestate din

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

formele de exercitare (competențele psihologului în specialitățile psihologia muncii și organizațională și psihologia aplicată în servicii sunt diferențiate pe trepte de specializare).

Formator, în regim privat:

Venitul este dependent de numărul cursurilor care sunt livrate, de numărul de participanți la cursul de formare și de costul cursului de formare.

Sectorul privat, în regim salarial (în departamentele de formare din cadrul organizațiilor):

Formator debutant – (1000 – 1200 lei)

Formator cu experiență mai mare de 5 ani – (2000 – 3000 lei)

Sectorul privat, psiholog titular formă de exercitare:

Psiholog cu experiență mai mare de 5 ani – specialist, principal – doar de la acest nivel se pot desfășura activități de formare (medie lunară: 2500 lei)

Performeri cu experiență (percentil 95): medie lunară: 5000 lei

Alte surse de documentare / link-uri utile

Standard ocupațional Formator ([link](#))

Standard ocupațional Specialist în activitatea de coaching ([link](#))

Pagina web a ANC-ului – Autoritatea Națională pentru Calificări ([link](#))

Pagina web a Comisiei de Psihologia Muncii, Transporturilor și Serviciilor a CPR ([link](#))

Anexă la Hotărârea Comitetului Director al CPR nr. 2/2010 pentru aprobarea Normelor privind accesul în profesia de psiholog cu drept de liberă practică ([link](#))

Anexă la Hotărârea Comitetului Director al CPR nr. 3/2010 pentru aprobarea Normelor privind formarea psihologilor cu drept de liberă practică ([link](#))

3.5. Specialist resurse umane/consultant (COR 242314)

Care sunt principalele activități ale unui specialist resurse umane /consultant?

Un consultant/specialist în resurse umane participă activ la gestionarea resurselor umane prin implicarea directă în procesul prin care organizația își recrutează, angajează, evaluează și își promovează angajații. Natura serviciilor realizate de un consultant în resurse umane presupun și realizarea unor strategii de recrutare și selecție a personalului, implementarea unor procese de evaluare a performanțelor, precum și identificarea talentelor și managementul carierei. De asemenea, consultantul organizațional oferă sprijin organizației client, realizând diagnoze pe problematici specifice organizației-client relaționate cu structura, cultura și managementul, dar și intervenții directe și indirecte la nivel organizațional, în vederea adaptării la schimbare a organizațiilor sau pentru optimizarea unor aspecte problematice. În realizarea sarcinilor sale, specialistul resurse umane / consultantul apelează frecvent la metode cantitative și calitative de evaluare, cum ar fi interviurile semi-structurate, chestionare, sondaje de opinie, studii de piață și

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

analize de impact. Nu are dreptul de a aplica teste psihologice dacă nu are drept de liberă practică în domeniul psihologie organizaționale și al psihologiei aplicate în servicii. În schimb, poate utiliza alte metode cantitative, specifice mediului organizațional (de exemplu organizarea de centre de evaluare cunoscute în limba engleză ca *assessment centers*).

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

O satisfacție menționată frecvent de consultanți vizează chiar motivația care îi determină pe mulți studenți să se îndrepte spre domeniul resurselor umane. Este vorba de dorința de lucra în mediu organizațional, de posibilitatea de a avea intervenții care să îmbunătățească calitatea vieții angajaților dintr-o organizație. Un alt avantaj, pentru consultantul cu practică privată îl constituie flexibilitatea programului de muncă.

Printre provocări se regăsește relația de dependență față de managerii organizațiilor și de bugetele alocate unor astfel de servicii. Aceasta se manifestă la un nivel financiar, în cazul consultanților (ei oferă astfel de servicii la solicitarea clienților sau în urma unei ofertări și a unei perioade de negociere necesară personalizării serviciului, după nevoile organizației-client). O altă provocare, îndeosebi pentru consultanții debutanți o reprezintă cunoașterea și achiziționarea unor metodologii adecvate domeniului organizațional (de exemplu, centre de evaluare). De asemenea, astfel de activități se derulează la intervale mari de timp într-o organizație, fiind nevoie de un portofoliu de organizații-client care să asigure o oarecare continuitate în activitate. O a treia provocare pentru consultanții la început de carieră este nivelul de venituri inconstant, astfel că mulți consultanți ajung să se specializeze și în alte domenii (cum ar fi training-ul), pentru a-și suplimenta veniturile sau să se angajeze în firme de consultanță consacrate, nu să își deschidă propria afacere.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni specialist resurse umane/consultant?

Specialist resurse umane/consultant. La ora actuală, în România, poți lucra ca și consultant/specialist resurse umane după absolvirea studiilor de licență și master (în mai multe domenii: resurse umane, sociologie, psihologie, științe economice ș.a.) și a unui curs de specialitate în domeniul resurselor umane (de exemplu diagnoză organizațională). Studiile de psihologie sunt un avantaj, dar nu sunt obligatorii în această situație. Activarea într-o firmă de consultanță presupune parcurgerea unui traseu profesional de la consultant junior la consultant senior, partener, ș.a. în funcție de experiența dobândită și de competență.

Unde poate lucra un specialist resurse umane și care este nivelul de angajabilitate?

Avantajul consultantului este acela că poate lucra într-o varietate de domenii, atât în regim salarial (consultant intern angajat în organizație), cât și în regim independent, prin

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

deschiderea unei afaceri proprii sub forma unei firme de consultanță sau ca angajat într-o firmă privată de consultanță în resurse umane. Din estimările de care dispunem, majoritatea consultanților lucrează în mediul privat. Dacă ne referim la practica privată, putem afirma că există oportunități limitate pe piața muncii, însă pe măsură ce economia se va dezvolta, vor exista bugete mai consistente pentru serviciile de resurse umane.

Ce venituri nete lunare au consultanții (estimare)?

Veniturile rezultate exclusiv din activități de consultanță variază puternic în funcție de postul ocupat, dar și în funcție de nivelul de experiență și competență.

Debutanți: 1200 lei (angajat la o firmă de consultanță); sub 2000 (practică privată)

Venituri mediane (consultant cu 5 ani de experiență): 2500 lei (privat)

Performeri cu experiență (percentil 95): 4000 lei (privat)

3.6. Inspector/Referent resurse umane (COR 333304)

Care sunt principalele activități ale unui inspector/referent resurse umane?

Inspectorul/referentul resurse umane, prin poziția pe care o deține în cadrul departamentului de resurse umane, participă activ la gestionarea resurselor umane prin implicarea directă în procesul prin care organizația își recrutează, angajează, derulează și încetează raporturile de muncă cu salariații.

În conformitate cu cerințele specifice ocupației, inspectorul/referentul resurse umane realizează următoarele sarcini: întocmește documentele de evidența personalului și documentele ce țin de evidența muncii într-o organizație; gestionează și arhivează toate documentele de evidența personalului și de evidența muncii în societatea în care își desfășoară activitatea; consiliază personalul angajat și potențialii candidați la angajare referitor la desfășurarea relațiilor de muncă și a documentelor ce trebuiesc întocmite; identifică necesarul de personal și întocmește documentele care urmează a fi utilizate în desfășurarea procesului de recrutare și selecție de personal; întocmește Registrul general de evidență a salariaților și îl transmite către Inspectoratul Teritorial de Muncă; în cazul organizațiilor cu un număr mai mic de personal, inspectorul/referentul de resurse umane întocmește statul de plată pentru personalul angajat și documentele aferente statului de plată; întocmește și gestionează baza de date de personal.

În aceeași arie ocupațională cu inspectorul/referentul resurse umane se regăsesc și următoarele ocupații: Agent repartizare a forței de muncă (COR 333301); Agent orientare profesională a șomerilor (COR 333302); Agent evidență și plată a ajutorului de șomaj (COR 333303); Agent ocupare (COR 333305); Analist resurse umane (COR 333306); Tehnician mobilitate personal (COR 333307); Tehnician reconversie personal (COR 333308);

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Instructor/preparator formare (COR 333309); Tehnician calificare gestiune competențe (COR 333310); Tehnician resurse umane (COR 333311).

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

O satisfacție profesională a inspectorului/referentului resurse umane este reprezentată de activitatea în sine, acesta este responsabil de gestionarea unor procese importante pentru companie, fiind mereu informat despre schimbările legislative și de modul în care acestea se aplică corect pentru companie și angajați. O altă satisfacție profesională a inspectorului/referentului resurse umane, este reprezentată de permanenta interacțiune a acestuia cu angajații companiei, contribuind într-o mare măsură la procesul de angajare și inserție a noilor angajați și la crearea unor canale eficiente de comunicare între angajați și managerii de departamente și între companie și diferite instituții ale statului.

Principala provocare pentru un inspector/referent resurse umane este reprezentată de importanța foarte mare a actelor pe care le gestionează, de faptul că munca sa trebuie să fie acurată, anumite greșeli atrăgând consecințe negative importante pentru companie. Munca sub presiunea timpului, interacțiunea, în anumite situații, cu angajați nemulțumiți, fundamentarea legală a unor documente care conduc la emiterea unor avertismente pentru angajați sau la desfacerea contractelor de muncă ale acestora reprezintă, de asemenea, provocări pentru inspectorul/referentul resurse umane.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni inspector/referent resurse umane?

O primă condiție necesară pentru a putea accesa postul de inspector/referent resurse umane este reprezentată de finalizarea studiilor medii, indiferent de specificul acestora. Ulterior, competențele specifice ocupației de inspector/referent resurse umane sunt formate și dezvoltate prin programe de formare profesională continuă organizate prin structuri (centre/departamente/organizații) autorizate de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și/sau Ministerul Educației și Cercetării Științifice și/sau Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC).

Absolvirea facultății de psihologie nu este o condiție pentru această ocupație, constituie însă un avantaj, prin faptul că unele dintre activitățile inspectorului/referentului resurse umane au fost prezentate în cadrul diferitelor discipline pe parcursul facultății. Absolvenții de psihologie au cunoștințe teoretice și practice relevante pentru domeniul general al resurselor umane și pot aduce plus valoare prin angajarea pe postul de inspector/referent resurse umane.

Unde poate lucra un formator și care este nivelul de angajabilitate?

Inspectorul/referentul resurse umane își desfășoară activitatea în cadrul instituțiilor publice sau private, în toate organizațiile care au personal angajat pe bază de contract individual

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

de muncă, indiferent de forma de organizare juridică sau poate să își desfășoare activitatea și ca persoană fizică autorizată (PFA).

Nivelul de angajabilitate pentru inspectorul / referentul de resurse umane este dependent de decizia de a-și desfășura activitatea în mod independent (PFA) sau de a presta activitatea în calitate de salariat în organizații publice sau private, în cadrul departamentului de resurse umane. În prima situație, există o perioadă în care se creează PFA-ul și se înregistrează la ANAF (pentru eliberarea CIF-ului) – maximum două luni de la demararea procesului, urmată de crearea unui portofoliu de clienți. În calitate de salariat, având în vedere că multe dintre companii au propriile departamente de resurse umane și că în cadrul acestor departamente este cuprins în organigramă postul de inspector/referent resurse umane, putem afirma că există reale posibilități de angajare.

Ce venituri nete lunare are inspectorul/referentul resurse umane (estimare)?

Veniturile rezultate exclusiv din prestarea activității de inspector/referent resurse umane sunt dependente, într-o foarte mare măsură, de sectorul în care este desfășurată activitatea (privat - PFA sau salariat, în sectorul public sau privat), de mărimea companiei în care este angajat, de experiența pe post.

Inspector/referent resurse umane, în regim privat:

Venitul este dependent de numărul companiilor client, de numărul angajaților din companiile care externalizează acest serviciu. Este important să menționăm că veniturile sunt fluctuante, dictate de nevoile companiilor client, de fluctuația de personal din cadrul acestor companii, de complexitatea serviciilor prestate pentru companiile client.

Inspector/referent resurse umane debutant: medie lunară – 1200 lei;

Inspector/referent resurse umane cu experiență mai mare de 5 ani: medie lunară – 1800 lei;

Performeri cu experiență (percentil 95): medie lunară – 3500 lei.

Inspector/referent resurse umane, în regim salarial (în departamentele de resurse umane):

Inspector/referent resurse umane debutant: 1100 lei (privat), 900 lei (stat)

Inspector/referent resurse umane cu experiență mai mare de 5 ani: 1700 lei (privat), 1400 lei (stat)

Performeri cu experiență (percentil 95): 2300 lei (privat), 1900 lei (stat)

Alte surse de documentare / link-uri utile

Standard ocupațional Inspector/referent resurse umane ([link](#))

Pagina web a ANC-ului – Autoritatea Națională pentru Calificări ([link](#))

COR actualizat grupa de bază 3333 – Agenți de recrutare și contractori ([link](#))

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

3.7. Similarități și diferențe între ocupațiile arondate în aceeași direcție

Trei dintre ocupațiile descrise din aria organizațională necesită obligatoriu absolvirea unor studii de licență în psihologie, în timp ce în cazul ocupațiilor conexe studiile de psihologie reprezintă doar una dintre căile prin care se poate ajunge să se lucreze în ocupația respectivă. Între psihologul în specialitatea psihologia muncii și organizațională, psihologul în specialitatea psihologia aplicată în servicii și specialistul în resurse umane există mai multe similitudini, din perspectiva activităților pe care le desfășoară (de exemplu, selecția de personal, motivarea și satisfacția angajaților, identificarea nevoilor de formare și dezvoltarea programelor de training, managementul talentelor etc.). În schimb, ocupația de inspector resurse umane necesită o formare specifică pentru care sunt eligibili toți absolvenții de studii medii, nefiind necesară absolvirea unei facultăți. Accentul în această profesie este pus pe aplicarea legislației din domeniu (contracte de muncă, REVISAL, fișe de lichidare, acte de șomaj, adevărințe etc.), fiind latura non-psihologică din domeniul Resurselor Umane. De asemenea, între ocupația de formator (trainer) și cea de psiholog în specialitatea psihologia aplicată în servicii există o suprapunere semnificativă, ambele ocupații putând derula inclusiv activități de coaching, de la un anumit nivel de profesionalizare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

4. DIRECȚIA EDUCAȚIONALĂ

Direcția educațională este o direcție aplicativă de specializare importantă din cadrul psihologiei. Obiectul central de interes pentru această direcție este copilul, tânărul în dezvoltare, formare. În cadrul acestei direcții putem delimita două domenii distincte în funcție de grupul țintă căruia se adresează: psihologia educațională, consilierea școlară și vocațională (având ca și preocupare optimizarea dezvoltării copilului, tânărului în general) și psihopedagogia specială (fiind preocupată de copilul, tânărul cu cerințe educative speciale). **Psihologia educațională, consilierea școlară și vocațională** reprezintă o specialitate a psihologiei relativ înrudită cu cea de consiliere psihologică. Această specialitate are un grup țintă bine delimitat, reprezentat de populația școlară. Rolul psihologului educațional este unul multiplu, acela de a evalua psihologic și de a oferi asistență de specialitate copiilor sau profesorilor care au nevoie de îndrumare / consiliere, atât pe probleme ușoare de natură emoțională (cazurile severe fiind abordate de psihologul clinician, respectiv psihoterapeut), cât și pentru probleme legate de școală (dificultăți de învățare, cerințe educative speciale, orientarea școlară și profesională). **Psihopedagogia specială** se ocupă de evaluarea psihologică și consilierea persoanelor cu cerințe educative speciale, precum și de implementarea unor terapii specifice (cum este cazul logopediei pentru tulburările de limbaj, dar și a altor intervenții psihopedagogice specifice (pentru persoane cu deficiențe de auz, de vâz etc.).

Vom prezenta în această secțiune specificul a cinci ocupații, două dintre ele fiind în domeniul psihologiei, iar altele trei în domenii conexe.

În domeniu	În domeniu conex
Psiholog în specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională – COR 263407/Psiholog școlar – COR 263414	Consilier școlar – COR 235903
Psiholog în specialitatea psihopedagogie specială – COR 263408/	Logoped - COR 226603
	Profesor itinerant și de sprijin

4.1. Psiholog în specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională (COR 263407) / Psiholog școlar (COR 263414)

Care sunt principalele activități ale unui psiholog în specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională?

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Psihologii din cadrul acestor ocupații poartă denumirea generică de psihologi școlari și desfășoară activități specifice precum: (a) evaluarea și psihodiagnoza dezvoltării cognitive, afectiv-motivaționale și a personalității copiilor și tinerilor; (b) evaluarea profilului cognitiv, afectiv și de personalitate al membrilor familiei și cadrelor didactice din sistemul de învățământ; (c) consiliere școlară în vederea optimizării sau eficientizării învățării, promovării atitudinilor și conduitelor sanogene și a dezvoltării personale, a depășirii situațiilor de criză, conflict și risc; (d) consiliere vocațională vizând identificarea aptitudinilor, valorilor și intereselor profesionale, optimizarea deciziilor privind cariera și integrarea pe piața muncii; (e) intervenție psihologică (primară, secundară, terțiară) în scopul: optimizării autocunoașterii și dezvoltării personale, prevenției și remiterii problemelor emoționale, cognitive și de comportament de intensitate subclinică; (f) consiliere și intervenție psiho-educatională în instituții, organizații și comunitate; (g) consultanță de specialitate oferită cadrelor didactice, părinților, personalului administrativ, liderilor comunitari; (h) cercetare psihologică în domeniul de specialitate și în cadrul definit de competențele sale; (i) formare profesională/personală continuă în psihologie, în cadrul definit de competențele sale.

Așa cum se poate observa de la începutul secțiunii 4.1 există două ocupații în COR pentru a defini această activitate. Ocupația de psiholog școlar (COR 263414) este o ocupația care nu ține seama de reglementările profesionale ale Colegiului Psihologilor din România, în timp ce ocupația de psiholog în specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională (COR 263407) se supune reglementărilor CPR.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

O satisfacție menționată frecvent de psihologii școlari este legată de dorința de a lucra cu copiii, cu adolescenții, de a-i ajuta pe ceilalți să se dezvolte, să ia decizii bune cu privire la carieră, să devină adulți autonomi. Psihologii școlari practicieni consideră că în activitatea lor rezultatele sunt vizibile iar feedback-ul pozitiv al beneficiarilor este o sursă importantă de mulțumire. Un alt avantaj, pentru psihologul școlar îl constituie posibilitatea de a corela competențele din diferitele domenii ale psihologiei în soluționarea problemelor complexe cu care se poate confrunta.

Printre provocări se regăsește nevoia de dezvoltare profesională continuă, cazuistica variată de probleme psiho-comportamentale și socio-emoționale, corelarea factorilor psihosociali care influențează reușita intervenției lor (familie, școală). Chiar dacă mediul de muncă este favorabil, condițiile de muncă sunt bune, dacă același psiholog practician lucrează în mai multe instituții școlare, este dificil să-și organizeze eficient activitatea. O altă provocare este nivelul salarial scăzut, îndeosebi în cazul angajaților la stat, astfel că mulți psihologi școlari ajung să facă și alte activități pentru a-și suplimenta veniturile.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni psiholog școlar?

Ne vom referi, în cele ce urmează, la situația ocupației reglementate de către CPR. La fel ca în cazul altor specialități recunoscute de către CPR, există patru niveluri de exercitare a dreptului de liberă practică: practicant sub supervizare, practicant autonom, specialist (autonom) și principal (autonom).

Psiholog în specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională practicant în regim de supervizare. Studiile de psihologie sunt obligatorii pentru a deveni psiholog în specialitatea *psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională*. În România, poți lucra ca psiholog în specialitatea *psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională* practicant în regim de supervizare după absolvirea studiilor de licență, când nu există vreo experiență profesională în domeniu. Activitățile desfășurate de psihologul practicant se vor realiza în condiții de supervizare profesională până la obținerea atestatului de liberă practică autonomă. Finalizarea stagiului de supervizare profesională se probează prin raportul de supervizare final întocmit de supervizor și prin întocmirea unui raport de activitate a supervizatului. Durata supervizării este de minim un an în care psihologul practicant va fi antrenat în activități teoretice și practice specifice domeniului și i se va acorda suportul afectiv-motivațional necesar.

Psiholog în specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională practicant în regim autonom. După finalizarea stagiului de supervizare profesională, următorul pas îl reprezintă trecerea din regimul de practică în supervizare în cel de practică autonomă, în baza experienței profesionale acumulate, a finalizării studiilor de master în specialitate sau a cursurilor unei școli complementare, cu durata de doi ani, programe avizate de Colegiul Psihologilor din România și a formării profesionale continue. Astfel, psihologul practicant în regim autonom trebuie să cunoască și să utilizeze instrumentele de psihodiagnoză, să întocmească rapoarte de evaluare și diagnoză a copiilor, să identifice problemele consilierii școlare individuale sau de grup, să elaboreze și să implementeze programe de consiliere școlară, să evalueze programe de intervenție, să identifice aptitudini și interese profesionale, să elaboreze și să implementeze programe de consilie vocațională, să realizeze intervenții primare specifice domeniului.

Psiholog în specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională specialist. În baza unei vechimi în domeniu de cel puțin 5 ani de la accesul în profesie, psihologul în specialitatea *psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională* practicant autonom poate solicita nivelul de profesionalizare ”specialist”. Pentru aceasta el trebuie să dovedească absolvirea unor programe universitare de master în specialitate, dar și a formării

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OSPODRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

profesionale continue (dezvoltare personală, credite obținute prin publicații, conferințe, workshop-uri). Începând cu această treaptă de specializare, psihologii școlari pot solicita dreptul de a superviza psihologi debutanți.

Psiholog în specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională principal. Psihologul în specialitatea *psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională* specialist, poate solicita, în baza unei vechimi de minim 10 ani, treapta de specializare ”principal”. Pe lângă aceasta, el trebuie să dovedească, prin acte, formarea profesională continuă. Detalii suplimentare despre modalitatea de trecere de la o treaptă de specializare la alta se găsesc pe pagina web a [CPR](#), în ghidul privind procedurile de atestare.

Unde poate lucra un psiholog în specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională și care este nivelul de angajabilitate?

Psihologii în specialitatea *psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională* își pot desfășura activitatea în sectorul privat (creșe, grădinițe, școli, universități, cabinete sau alte instituții) sau în sectorul public (creșe, grădinițe, școli, universități, cabinete și centre de asistență psihopedagogică, centre de consiliere și dezvoltare a carierei, centre de plasament sau alte instituții de profil).

Psihologii școlari care lucrează în unitățile de învățământ de stat sau particular acreditate au statut de profesor psiholog. Nivelul de angajabilitate este redus. În momentul de față psihologii școlari lucrează în sistemul de învățământ preuniversitar ca și consilieri școlari sau profesori în Cabinete de asistență psihopedagogică. În sistemul privat există puține cabinete care să se rezume la a oferi doar servicii de psihologie educațională.

Ce venituri nete lunare au psihologii în specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională (estimare)?

Psihologii care lucrează în învățământul de stat preuniversitar sunt remunerați conform unei grile de salarizare, la fel ca profesorii. Salariul de încadrare crește cu obținerea gradelor didactice și sporurile aferente pentru vechime, condiții de muncă etc. În ceea ce privește veniturile nete lunare ale psihologilor școlari din sistemul privat, există puține date, având în vedere angajabilitatea redusă.

Alte surse de documentare / link-uri utile

Pagina web a Comisiei de Psihologie Educațională, Consiliere școlară și Vocațională a CPR ([link](#))

Metodologia – cadru privind mobilitatea personalului didactic din învățământul preuniversitar (<http://titularizare.edu.ro/2015/>)

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Pagina web a Ministerului Educației și Cercetării Științifice (<http://www.edu.ro>)

4.2. Psiholog în specialitatea psihopedagogie specială (COR 263408)

Care sunt principalele activități ale unui psiholog în specialitatea psihopedagogie specială?

Psihopedagogia specială este cea de-a doua ramură a direcției educaționale. Această ramură se ocupă de evaluarea psihologică a persoanelor cu cerințe educaționale speciale, de implementarea unor terapii specifice cum este cazul logopediei pentru tulburările de limbaj, dar și a altor intervenții psiho-pedagogice specifice (pentru persoane cu deficiențe de auz, vâz etc.). Mai jos redăm activitățile pe care le desfășoară un psiholog în specialitatea psihopedagogie specială: (a) evaluarea și psihodiagnoza dezvoltării cognitive, afectiv-motivaționale și a personalității copiilor și tinerilor cu deficiențe/handicap și membrilor familiei acestora; (b) consiliere școlară în vederea optimizării/ eficientizării învățării, promovării atitudinilor și conduitelor sanogene și a dezvoltării personale, a depășirii situațiilor de criză, conflict și risc pentru copiii și tinerii cu deficiențe/handicap; (c) consiliere vocațională vizând identificarea aptitudinilor, valorilor și intereselor profesionale, optimizarea deciziilor privind cariera și integrarea pe piața muncii a copiilor și tinerilor cu deficiențe/handicap; (d) intervenție psihologică (primară, secundară, terțiară) în scopul: optimizării autocunoașterii și dezvoltării personale, prevenției și remiterii problemelor emoționale, cognitive și de comportament pentru copiii și tinerii cu deficiențe/handicap de intensitate subclinică; (e) consiliere și intervenție psiho-educatională în instituții, organizații și comunitate; (f) consultanță de specialitate oferită cadrelor didactice, părinților, personalului administrativ, liderilor comunitari pentru copiii și tinerii cu deficiențe/handicap; (g) cercetare în psihopedagogie specială în cadrul definit de competențele sale; (h) formare profesională/personală continuă în psihopedagogie specială, în cadrul definit de competențele sale.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

Psihologii practicieni din acest domeniu consideră că în activitatea lor zilnică sunt mai multe provocări decât satisfacții. Satisfacțiile profesionale sunt legate de rezultatele concrete ale activității, posibilitatea de a lucra în echipe pluridisciplinare pentru a optimiza viața unui copil. O altă sursă de satisfacție menționată frecvent aprecierea venită din partea familiilor copiilor cu nevoi educative speciale. Printre provocări se află lupta cu prejudecățile din școli, colectivele de părinți, nevoia de păstrare a echilibrului actorilor din câmpul școlar în criză.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni psiholog în specialitatea psihopedagogie specială?

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Studiile de psihologie sau cele de psihopedagogie specială sunt necesare pentru obținerea atestatului de liberă practică în acest domeniu. Cerințele pentru psihologii sau psihopedagogii care doresc obținerea atestatului de liberă practică în specialitatea psihopedagogie specială sunt aceiași ca și cele menționate anterior, în cazul psihologilor în specialitatea *psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională*.

Unde poate lucra un psiholog în specialitatea psihopedagogie specială și care este nivelul de angajabilitate?

În România, psihopedagogii din specialitatea psihopedagogie specială oferă suport persoanelor cu cerințe educaționale speciale din sectorul privat (creșe, grădinițe, școli, universități, cabinete sau alte instituții) sau cel public (creșe, grădinițe, școli, universități, cabinete și centre de asistență psihopedagogică, centre de consiliere și dezvoltare a carierei, centre de plasament sau alte instituții de profil).

De cele mai multe ori îi regăsim în cabinetele și centrele de asistență psihopedagogică, dar și în centrele școlare pentru educație incluzivă. Un prim pas pe care îl fac psihopedagogii în specialitatea psihopedagogie specială care doresc să obțină un loc de muncă în regimul de stat este de a se prezenta la concursul de titularizare. Repartizarea lor se face în baza rezultatelor obținute și a posturilor scoase la concurs.

Ce venituri nete lunare au psihologii psiholog în specialitatea psihopedagogie specială (estimare)?

Psihologii în specialitatea psihopedagogie specială care lucrează în învățământul de stat preuniversitar sunt remunerați conform aceleiași grile de salarizare specifice.

Alte surse de documentare / link-uri utile

Pagina web a Comisiei de Psihologie Educațională, Consiliere școlară și Vocațională a CPR ([link](#))

Metodologia – cadru privind mobilitatea personalului didactic din învățământul preuniversitar (<http://titularizare.edu.ro/2015/>)

Pagina web a Ministerului Educației și Cercetării Științifice (<http://www.edu.ro>)

4.3. Consilier școlar (COR 235903)

Care sunt principalele activități ale unui psiholog școlar?

Consilierul școlar este un specialist în educație care planifică și desfășoară activități de consiliere educațională în vederea adaptării elevului la problemele specifice mediului școlar. Un consilier școlar: (a) analizează problemele specifice mediului școlar: adaptare școlară, motivație

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

școlară, deprinderi de studiu, absenteism, eșec și abandon școlar etc.; (b) observă și evaluează performanța școlară, comportamentul și dezvoltarea elevului, utilizând metode și instrumente specifice consilierului școlar; (c) identifică problemele de natură familială (abuz, neglijență, hărțuire) care pot afecta dezvoltarea și performanța școlară a elevului; (d) planifică și organizează activități de consiliere educațională individuală și / sau de grup adresate elevilor; (e) oferă intervenții cu caracter suportiv în situații de criză elevilor care se confruntă cu dificultăți specifice mediului școlar: dificultăți de învățare, dificultăți de adaptare școlară, absenteism etc.; (f) implică elevii în activități de autocunoaștere; (g) asistă elevii în formarea și dezvoltarea deprinderilor și atitudinilor utile în luarea deciziilor legate de carieră; (h) investighează caracteristicile personale relevante pentru orientarea vocațională și le analizează în raport cu opțiunile și oportunitățile educaționale și profesionale ale elevilor; (i) întocmește profilul vocațional și recomandă elevilor programe de studiu adecvate aptitudinilor, intereselor și scopurilor educaționale; (j) organizează activități extracurriculare care facilitează accesul elevilor la informații relevante pentru deciziile legate de alegerea carierei (zilele carierei, vizite în instituții/ organizații, invitați din diferite domenii de activitate); (k) dezvoltă și implementează programe de prevenție și intervenție privind violența în școală, consumul de droguri și alcool și alte comportamente de risc;

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

Pentru persoanele care ocupă postul de consilier școlar, satisfacția majoră constă în împlinirea personală care derivă din starea de mulțumire a celor care au beneficiat de serviciile lor (elevi, părinți, cadre didactice).

Provocările profesionale sunt legate în principal de numărul foarte mare de elevi arondați unui consilier, raportul fiind de un consilier școlar la 800 de elevi, solicitări nerealiste din partea beneficiarilor, neimplicarea familiei pentru rezolvarea situațiilor cu care se confruntă copilul și nu în ultimul rând birocrăția.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni psiholog școlar?

Pentru a ocupa un post de consilier școlar e nevoie de studii superioare absolvite în unul din domeniile: psihologie, științele educației sau științe socio-umane. După absolvire, un prim pas îl reprezintă înscrierea la și susținerea examenului de titularizare pentru angajarea în sectorul public.

Unde poate lucra un psiholog școlar și care este nivelul de angajabilitate?

Consilierii școlari pot lucra în sectorul privat (grădinițe, școli, universități, cabinete sau alte instituții) sau în cel public (grădinițe, școli, universități, cabinete și centre de asistență

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

psihopedagogică, centre de consiliere și dezvoltare a carierei, centre de plasament sau alte instituții de profil).

În sistemul preuniversitar de stat ei lucrează în Centrele Județene de Asistență Psihopedagogică sau în cabinete școlare sau interșcolare de asistență psihopedagogică. Nivelul de angajabilitate depinde de resursele financiare disponibile în sistem: metodologia permite ca fiecare școală sau mai multe școli care are/au un număr de 800 elevi sau 400 preșcolari să beneficieze de un specialist respectiv un cabinet școlar de asistență psihopedagogică.

Ce venituri nete lunare au consilierii școlari (estimare)?

Veniturile rezultate exclusiv din activitatea de consilier școlar variază în funcție de postul ocupat dar și în funcție de nivelul de experiență și competență. Pentru consilierii din sistemul de stat baza de calcul este aceeași grilă de salarizare prezentată anterior. Salariul de încadrare crește cu obținerea gradelor didactice și sporurile aferente pentru vechime, condiții de muncă etc. Astfel dacă un debutant primește un salariu net de 1011 lei (salariu brut 1441 lei), un consilier școlar care are gradul didactic I, o experiență de 10 ani și obține gradație de merit pe baza performanțelor primește un salariu net de 1827 lei (salariu brut 2604 lei).

Alte surse de documentare / link-uri utile

Standard ocupațional al profesiei de Consilier Școlar, găsit la adresa web: <http://www.ccd-bucuresti.org/documente/Standarde%20ocupationale/Consilier.scolar.pdf>

Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională

(<http://www.cjraetm.ro/alemele/docum/ORDIN%20ADMINISTRATIE%20PUBLICA%20555.pdf>)

Metodologia – cadru privind mobilitatea personalului didactic din învățământul preuniversitar

(<http://titularizare.edu.ro/2015/>)

Pagina web a Ministerului Educației și Cercetării Științifice (<http://www.edu.ro>)

4.4. Logoped (COR 226603)

Care sunt principalele activități ale logoped?

Logopedul este specialistul care se ocupă cu diagnosticul și tratamentul tulburărilor de limbaj și de comunicare. Activitățile principale ale logopedului sunt: (a) depistarea, evaluarea complexă și identificarea tulburărilor de limbaj și comunicare la copiii preșcolari și la școlarii mici; (b) asigurarea caracterului preventiv al activității de terapie logopedică pentru preșcolari în scopul prevenirii instalării dificultăților de învățare a scrisului/cititului la vârsta școlară; (c) orientarea terapiei logopedice spre corectarea, recuperarea, compensarea, adaptarea și integrarea

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

școlară și socială; (d) corectarea tulburărilor de limbaj și comunicare în vederea diminuării riscului de eșec școlar. Tulburările de limbaj și de comunicare care intră în competența profesorilor logopezi sunt: tulburări de pronunție/articulare; tulburări de ritm și fluentă a vorbirii; tulburări ale limbajului scris-citit; tulburări de dezvoltare a limbajului; tulburări de voce; tulburări de limbaj care influențează negativ adaptarea școlară și socială a copiilor; tulburări polimorfe; tulburări ale limbajului cauzate de disfuncțiile psihice. Grupul țintă este format din preșcolarii și școlarii mici (clasa pregătitoare, clasele I-IV).

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

Principalele surse de satisfacție sunt rezultatele observabile ale activității terapeutice, mulțumirea părinților, a cadrelor didactice ale elevilor.

Provocările sunt legate de adaptarea permanentă la beneficiarii direcți (copiii) și indirecti (părinți, cadre didactice), de problemele noi provocate de evoluția și prezența tehnologiilor noi în viața copilului. O altă provocare este dată de numărul mare de cazuri cu care un specialist se confruntă.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni logoped?

Pe posturile de logoped (în învățământul de stat profesor logoped) pot concura persoane care au studii de bază în domeniul psihologiei, a psihopedagogiei speciale sau pedagogiei.

Unde poate lucra un logoped și care este nivelul de angajabilitate?

În sistemul de stat, în învățământul preuniversitar logopezii lucrează în cadrul Centrelor și cabinetelor școlare sau interșcolare de logopedie. O circumscripție logopedică este formată din cel puțin 500 copii (preșcolari și școlari din învățământul primar). Nivelul de angajabilitate este redus, chiar dacă cererea pentru activitatea logopedică este mare. Totodată ei pot fi angajați în Centrele școlare incluzive sau ale centre/cabinete specializate de stat sau privat.

Ce venituri nete lunare au logopezii (estimare)?

Veniturile rezultate exclusiv din activitatea de logopedie variază în funcție de postul ocupat dar și în funcție de nivelul de experiență și competență. Baza de calcul pentru angajații bugetari este aceeași grilă de salarizare prezentată anterior.

Alte surse de documentare / link-uri utile

Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

(<http://www.cjraetm.ro/alemele/docum/ORDIN%20ADMINISTRATIE%20PUBLICA%20555.pdf>)

Metodologia – cadru privind mobilitatea personalului didactic din învățământul preuniversitar

(<http://titularizare.edu.ro/2015/>)

Pagina web a Ministerului Educației și Cercetării Științifice (<http://www.edu.ro>)

4.5. Profesor itinerant și de sprijin

Care sunt principalele activități ale profesorului itinerant și de sprijin?

Profesorul itinerant și de sprijin este cadru didactic cu studii superioare în domeniul psihopedagogic sau psihologic care desfășoară activități de învățare, stimulare, compensare și recuperare cu persoanele cu cerințe educative speciale (CES) integrate în unitățile de învățământ de masă, în colaborare cu toți factorii implicați. Activitățile principale ale profesorului itinerant și de sprijin sunt: (a) colaborează cu comisia internă de expertiză complexă din unitatea de învățământ special în vederea preluării informațiilor privind evaluarea și planul de servicii individualizat al copilului/elevului cu CES integrat în învățământul de masă; (b) colaborează cu toate cadrele didactice din unitatea de învățământ în care este înscris copilul/elevul în vederea realizării unei integrări școlare eficiente și a punerii în aplicare în mod unitar a planului de servicii individualizat; (c) elaborează și pune în aplicare planul de intervenție personalizat realizat pe baza planului de servicii individualizat, în parteneriat cu membrii echipei multidisciplinare; (d) realizează adaptarea curriculară în parteneriat cu cadrele didactice de la grupă/clasă, monitorizează aplicarea programelor curriculare adaptate și evaluează, în parteneriat cu cadrele didactice de la grupă/clasă, rezultatele aplicării acestora; (e) realizează materiale didactice, instrumente de lucru și de evaluare specifice în colaborare cu cadrele didactice de la grupa/clasa în care sunt elevi cu CES; (f) participă, în timpul orelor de predare-învățare, la activitățile care se desfășoară în clasă; (g) participă la activitățile educative școlare și extrașcolare din grupă/clasă în calitate de observator, consultant, coparticipant; (h) desfășoară activități de stimulare cognitivă individuală sau în grup; (i) realizează evaluări periodice și re proiectează programul de intervenție personalizat în funcție de rezultatele obținute; (j) consiliază părinții/tutorii copiilor/elevilor care beneficiază de serviciile de sprijin și colaborează cu aceștia.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

Principalele surse de satisfacție sunt rezultatele observabile ale activității, progresul copiilor. Provocările sunt legate de prejudecățile legate de copii cu CES, rigiditatea unor cadre didactice în legătură cu evaluarea individualizată a elevilor, implicarea părinților în educația

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

copiilor. O altă provocare este dată de numărul mare de cazuri cu care un profesor itinerant și de sprijin se confruntă.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni profesorului itinerant și de sprijin?

Pentru ocuparea unui post de profesor itinerant și de sprijin trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții: absolvirea cu diplomă a studiilor universitare de licență, cu calificarea în psihopedagogie specială, psihologie sau pedagogie; absolvirea unui master didactic cu durata de 2 ani, cu una din specializările din domeniul psihopedagogic și efectuarea unui stagiu practic, cu durata de un an școlar, realizat într-o unitate de învățământ, în funcția didactică corespunzătoare studiilor, sub îndrumarea unui profesor mentor cu experiență în educația specială.

Unde poate lucra un profesorului itinerant și de sprijin și care este nivelul de angajabilitate?

Profesorii itineranți și de sprijin lucrează în sistemul de stat, în centre școlare incluzive. Posturile sunt formate în funcție de numărul de copii/elevi cu CES (un post pentru 8 - 12 copii/elevi/tineri cu deficiențe moderate sau ușoare, integrați în grupe/clase din unități de învățământ de masă, respectiv un post pentru 4 – 6 copii/elevi/tineri cu deficiențe grave, profunde sau asociate).

Ce venituri nete lunare au profesorii itineranți și de sprijin (estimare)?

Baza de calcul pentru angajații bugetari este aceeași grilă de salarizare prezentată anterior.

Alte surse de documentare / link-uri utile

Metodologia privind organizarea serviciilor de sprijin educațional pentru copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă

(http://www.isj.gl.edu.ro/html/sub_noutati/2011-2012/METODOLOGII%20NOI/38.%205574_copii%20CES%20in%20inv.%20masa.pdf)

Metodologia – cadru privind mobilitatea personalului didactic din învățământul preuniversitar (<http://titularizare.edu.ro/2015/>)

Pagina web a Ministerului Educației și Cercetării Științifice (<http://www.edu.ro>)

4.6. Similarități și diferențe între ocupațiile arondate în aceeași direcție

În cele ce urmează, vom oferi câteva similarități și complementarități cu privire la locurile de muncă pe care le pot ocupa absolvenții de psihologie. Spre exemplu, toți absolvenții de psihologie pot ocupa unul din locurile de muncă menționate în rubrica 4.1. În condițiile în care ocupă funcția de psiholog cu atestat de liberă practică în specialitatea psihologie

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT
OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

educațională, consiliere școlară și vocațională, respectiv în specialitatea psihopedagogie specială, aceștia pot face evaluări psihologice, în baza cărora vor elibera avize psihologice. De regulă, își desfășoară activitatea în cabinete individuale de psihologie, cabinete asociate sau societăți civile profesionale conform Normelor metodologice de aplicare a Legii 213/2004 stabilite de Colegiul Psihologilor din România.

Spre deosebire de aceștia, absolvenții de psihologie care ocupă locuri de muncă în domenii conexe, de cele mai multe ori în mediul preuniversitar (logoped, consilier școlar și profesor itinerant și de sprijin) își desfășoară activitatea conform Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor județene a municipiului București de resurse și asistență educațională, aprobat prin Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5.555/2011.

Dincolo de aceste reglementări, menționăm că toți absolvenții de psihologie pot desfășura activități precum: consilierea psihopedagogică a elevilor, părinților, cadrelor didactice; integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale, optimizarea strategiilor de învățare pentru elevi, consilierea părinților pe probleme psiho-educăționale.

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

5. DIRECȚIA APĂRARE, ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ

Direcția de psihologie aplicată în apărare, ordine publică și siguranță națională reprezintă în România o direcție aplicativă de specializare din cadrul psihologiei, ce se reflectă în ocupații în sisteme puternic ierarhizate și / sau militarizate precum armată, poliție, penitenciar, servicii de informații. Din perspectiva CPR, în această direcție sunt avute în vedere două specialități – psihologie aplicată în domeniul securității naționale; respectiv psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf. Comparativ, la nivel internațional, există o mare diversitate de abordări cu privire la aplicațiile ocupaționale ale acestui domeniu, de la identificări extrem de focusate, până la disoluții indefinite în arii ocupaționale compozite. Astfel, pe de o parte, printre cele 56 de divizii ale *American Psychological Association* se regăsesc: Divizia 18 - Psihologii din Serviciul Public (*Psychologists in Public Service*) în care se includ, printre cele cinci secțiuni, servicii psihologice referitoare la justiție penală, poliție și siguranță publică; Divizia 19 - Societatea pentru psihologie militară (*Society for Military Psychology*); Divizia 41 - Societatea Americană de Psihologie Legală (*American Psychology-Law Society*). De asemenea, pe de altă parte, în Societatea Franceză de Psihologie (*Société Française de Psychologie*) nu există clar definit un astfel de domeniu aplicativ, dar se regăsește în aria ocupațională a psihologiei aplicate în administrație ("Métier: psychologue" ou "Métiers de la psychologie"), Société Française de Psychologie (SFP) - Version 1.3 - Octobre 2004 17/42).

Din perspectiva psihologiei aplicate în domeniul securității naționale, obiectul de activitate se centrează pe analiza muncii, recrutarea și selecția de personal, integrarea în organizație și asistența psihologică a personalului și membrilor de familie ai acestuia, dar și pe diferite expertize medico-psihologice și acțiuni educative de reintegrare socială a persoanelor private temporar de libertate aflate în detenție penitenciară. Din perspectiva psihologiei judiciare - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf, obiectul de activitate îl reprezintă evaluarea sincerității persoanelor aflate în diverse situații, precum: proces judiciar, anchetă administrativă, selecție de personal și altele.

Pentru a înțelege mai bine specificul acestei direcții, vom prezenta specificul a cinci ocupații, două dintre ele fiind în domeniul psihologiei, iar celelalte trei, în domenii conexe.

În domeniu	În domeniu conex
Psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale (COR – 263409)	Ofițer operativ în servicii de informații
Psiholog în specialitatea psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf (COR – 263410)	Expert criminalist (COR – 261902) / Expert poligraf (COR – 263413) Consilier probațiune (COR – 242206)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

5.1. Psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale (COR 263409)

Care sunt principalele activități ale unui psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale?

Domeniul securității naționale și securității private include categoriile de personal încadrate în structurile de securitate națională (MApN, Poliție, Jandarmerie, Justiție, Penitenciare, Servicii de Informații) și categoriile de personal din companii de securitate privată (agenții de protecție și pază, agenții de detectivi particulari, agenții sportive de vânatoare sau de tir, etc.). Personalul din domeniul securității naționale și private este purtător de muniție, de arme letale și neletale (suspuse autorizării) și își desfășoară activitatea în condiții speciale, condiții cu impact major asupra vieții și siguranței individului.

Psihologul în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale face evaluări psihologice în scop de cunoaștere și asistență psihologică, în scop de selecție profesională, de analiză și prevenire a accidentelor de muncă, diagnoză și intervenție organizațională, managementul situațiilor de criză, managementul stresului, asigurarea psihologică a situațiilor operative, formarea profesională a psihologilor în domeniul securității naționale. De asemenea, activități importante sunt și cele referitoare la dezvoltare și valorificarea unor programe de cercetare științifică aplicate în securitatea națională și cea privată, precum și formarea profesională în domeniul de specialitate.

Psihologul cu drept de liberă practică în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale, încadrat în structuri de securitate națională, exercitând profesia de psiholog cu drept de liberă practică în forma de organizare *structură de psihologie*, desfășoară activități de evaluare psihologică în scop de selecție pentru angajarea/menținerea în funcție/transfer/modificarea condițiilor inițiale de muncă, activități de suport psihologic în beneficiul personalului angajat, instruirea și pregătirea psihologică a personalului operativ în utilizarea muniției și armelor letale (decelarea setului minimal aptitudinal relevant pentru menținerea în această condiție de risc profesional).

Psihologul cu drept de liberă practică în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale, ce își desfășoară activitatea profesională în formă independentă de exercitare a profesiei de psiholog cu drept de liberă practică (*cabinet individual de psihologie, cabinet asociat sau societate civilă profesională*), desfășoară activități de evaluare psihologică în scop de angajare/menținere/transfer funcție/modificarea condițiilor inițiale de muncă, evaluare psihologică în scop de calificare profesională (admitere cursuri de calificare profesională agent securitate/agent pază), evaluare psihologică în scop de menținere în condiția de risc profesional “port arma letală” sau “port armă neletală”, evaluare psihologică în scop de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OSPODRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

obținere sau avizare periodică a permiselor de port armă letală sau neletală, manipulare muniții și explozibili.

În realizarea sarcinilor sale psihologul cu drept de liberă practică în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale utilizează metode cantitative și calitative de evaluare, cu scopul adoptării unei decizii de tipul “apt/inapt psihologic” sau stabilirii unui prognostic legat de eficiența programelor de suport psihologic dezvoltate.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

O satisfacție frecventă în activitatea psihologului în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale vizează complexitatea intervențiilor sale în domenii precum psihologia informațiilor, psihologie judiciară, psihologie militară, asistență și intervenție psihologică în domeniul securității naționale, psychological profiler.

Printre provocări regăsim capacitatea de adaptare a specialistului la medii puternic ierarhizate și militarizate, cu cerințe de exercitare profesională și comportamentale ridicate. O altă provocare, se referă îndeosebi la diversitatea nevoilor beneficiarilor, respectiv structurile specifice din domeniul securității naționale (justiție – magistratură) și securității private (firme de protecție și pază, agenții de detectivi particulari). O altă provocare se referă la specificul activității profesionale, care în anumite situații (teatre de operațiuni, misiuni speciale, etc.), implică încărcătura emoțională asociată dramelor de viață prin care trec unii subiecți, ceea ce poate conduce, în timp, la stres și epuizare emoțională. În sfârșit, o altă provocare este nivelul relativ scăzut al veniturilor, fie în serviciul de stat sau privat, astfel că mulți psihologi cu specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale ajung să presteze și alte activități de psihologie (psihologia muncii și organizațională, psihologie clinică etc.), pentru a-și suplimenta veniturile.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale?

Psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale în regim supervizare: La ora actuală, în România, poți lucra ca psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale după absolvirea studiilor de licență. Un psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale în regim supervizare poate practica profesia în regim de supervizare timp de maximum trei ani de zile, după care fie devine psiholog practicant autonom, fie își pierde dreptul de liberă practică în specialitatea respectivă.

Psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale în regim autonom. Pentru obținerea treptei de practicant autonom, pe lângă cerințele comune prezentate în secțiunea 1.1., pentru trecerea din regimul de practică în supervizare în cel de practică

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA**Investește în oameni !**

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

autonomă, trebuie urmate studii de master care să fie recunoscute pentru specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale. Cei care doresc să rămână la stadiul de psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale, treapta de specializare practicant, pot urma școli complementare cu durata de doi ani de zile, realizate de către asociații profesionale, ca alternativă la studii masterale. Lista programelor masterale, respectiv a școlilor complementare, recunoscute de către Colegiul Psihologilor din România (CPR) este disponibilă pe pagina web a [CPR](#).

Psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale specialist / Psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale principal. Studiile masterale în specialitate *sunt obligatorii* pentru a trece de la treapta de psiholog practicant la cea de psiholog specialist, iar ulterior la cea de psiholog principal, precum și pentru a putea superviza psihologi debutanți. Detalii suplimentare despre modalitatea de trecere de la o treaptă de specializare la alta se găsesc pe pagina web a [CPR](#), în ghidul privind procedurile de atestare.

Unde poate lucra un psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale și care este nivelul de angajabilitate?

Psihologul în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale poate lucra, atât în regim salarial (public sau privat), cât și în regim independent, prin deschiderea unei afaceri proprii sub forma unui cabinet individual de psihologie, cabinet asociat de psihologie sau a unei societăți civile profesionale de psihologie. Din estimările de care dispunem, în instituțiile demilitarizate (de exemplu, Poliție), majoritatea psihologilor în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale lucrează în mediul public sau se află într-o situație mixtă (angajat la stat, cu practică privată după orele de program pentru suplimentarea veniturilor), în timp ce în instituțiile militarizate, psihologii în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale au statut de cadru militar, cu drepturile și obligații reglementate prin legi speciale.

Ca și entități unde putem întâlni posturi de psiholog în specialitatea psihologie aplicată în securitate națională menționăm: instituții publice (unități ale Ministerului Afacerilor Interne, unități ale Ministerului Apărării Naționale, structuri ale Administrației Naționale a Penitenciarelor, organizații guvernamentale, unități ale Serviciului de Protecție și Pază, structuri ale Serviciului Român de Informații, structuri ale Serviciului de Informații Externe, unități ale Serviciului de Telecomunicații Speciale, institute de cercetări în domeniul securității naționale, publice sau private, civile sau militare) și instituții private (cabinete individuale, cabinete asociate și societăți civile profesionale pentru furnizarea serviciilor psihologice în domeniul securității private, în organizații nonguvernamentale).

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Nivelul de angajabilitate în instituțiile de stat (ca salariat) este destul de ridicat. Dacă ne referim la practica privată, precum și la nivelul destul de scăzut al costurilor pentru deschiderea propriului cabinet de psihologie aplicată în domeniul securității naționale, putem afirma că oportunitățile pe piața muncii corelează strâns cu legislația în vigoare, care la ora actuală prevede drept obligatorie efectuarea de evaluări psihologice periodice (de exemplu, legislația privind regimul armelor și munițiilor).

Ce venituri nete lunare au psihologii în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale (estimare)?

Veniturile rezultate exclusiv din activități de psihologie în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale variază puternic în funcție de postul ocupat (de exemplu, angajat la stat într-o structură a M.Ap.N., M.A.I., S.R.I. sau angajat al unei entități private, activitate independentă printr-un cabinet de psihologie), dar și în funcție de nivelul de experiență și competență.

Debutanți: 1500 lei (angajat la stat); sub 1000 lei (practică privată)

Venituri mediane (psiholog cu 5 ani de experiență): 2000 lei (stat); 1500 lei (privat)

Performerii cu experiență (percentil 95): 3000 lei (stat); 2500 lei (privat)

Alte surse de documentare / link-uri utile

Pagina web a Comisiei de psihologie pentru apărare, ordine publică și siguranță națională a CPR ([Link](#))

Pagina web cu informații despre cerințele privind ocuparea postului de psiholog în SRI (Serviciul Român de Informații) ([Link](#))

Pagina web cu informații despre cerințele privind ocuparea postului de psiholog în agenții de securitate națională din SUA ([Link](#))

5.2. Psiholog în specialitatea psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf (COR 263410):

Care sunt principalele activități ale unui psiholog în specialitatea psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf?

Un psiholog în specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf face îndeosebi evaluări psihologice pentru a evidenția sinceritatea unor persoane. Natura evaluărilor psihologice realizate este una extrem de variată cuprinzând activități precum: evaluarea sincerității unor persoane bănuite de implicarea în activități antisociale; verificarea sincerității depoziției persoanelor cuprinse în procesul judiciar; evaluarea sincerității persoanelor în cadrul selecției de personal; verificarea sincerității unor persoane

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA**Investește în oameni !****FONDUL SOCIAL EUROPEAN**

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

implicate în anchete administrative; verificarea loialității persoanelor față de obiectivele organizației în care își desfășoară activitatea. De asemenea, activități importante sunt și cele referitoare la cercetarea științifică folosind tehnica poligraf și formarea profesională în domeniul de specialitate. În cadrul ocupației specifice cu tehnica poligraf, psihologul realizează următoarele tipuri de activități: investigarea preliminară a cauzei cercetate, proiectarea procesului de examinare, pregătirea procesului de examinare, efectuarea examinării pre-test a subiecților, examinarea subiecților cu ajutorul tehnicii poligraf, interpretarea diagramelor obținute cu ajutorul tehnicii poligraf, realizarea interviului investigativ post-test, efectuarea expertizei asupra cauzei cercetate, întocmirea raportului de expertiză, informarea solicitantului asupra rezultatului examinării, precum și asistarea solicitantului privind cauza cercetată. Prin examinarea psihofiziologică cu ajutorul tehnicii poligraf se asigură: eliminarea din cercul de bănuți a persoanelor sincere, dar care sunt suspectate ca urmare a unor conjuncturi nefavorabile; identificarea persoanelor nesincere în orice situație și stabilirea veridicității unor afirmații; prevenirea erorilor judiciare; depistarea caracterului calomnios al unor denunțuri sau afirmații; depistarea persoanelor care, prin declarații mincinoase, caută să obțină diverse avantaje financiare, materiale sau de altă natură; depistarea mânuitorilor de valori care, în decursul activității lor, și-au însușit, în mod fraudulos, bunuri sau valori de la locul de muncă. Aceste tipuri de activități sunt comune celor trei ocupații enunțate.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

O satisfacție menționată frecvent de psihologii cu specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf se referă la profilul psiho-moral al acestui specialist: nivel de cultură și inteligență generală peste medie, obiectivitate, echilibru emoțional, autocontrol, capacitate de persuasiune, potențial empatic dezvoltat și integritate morală. Motivația profesională este susținută chiar de utilizarea poligrafului, care, prin condițiile psihotehnice pe care le îndeplinește, este recunoscut ca mijloc de investigație științifică a comportamentului uman, în scopul stabilirii adevărului. Tehnica și metoda prin care se realizează examinările psihofiziologice utilizează aparatură omologată și licențiată de instituții de specialitate, în baza unor studii de validare științifică.

Printre provocări se regăsește însăși relația profesională dintre specialist și beneficiari, persoane fizice sau juridice din mediul public sau privat, care au mari așteptări de la o autoritate profesională și morală. O altă provocare, îndeosebi pentru psihologii debutanți sau cei mai sensibili afectiv, o reprezintă încărcătura emoțională asociată dramelor de viață prin care trec unii subiecți, ceea ce poate conduce, în timp, la stres și epuizare emoțională. O a treia provocare este nivelul relativ scăzut al veniturilor, fie în serviciul de stat sau privat, astfel că mulți psihologi cu specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

poligraf ajung să facă și alte activități de psihologie (psihologia aplicată în securitate națională, psihologia muncii și organizațională, psihologie clinică etc.), pentru a-și suplimenta veniturile.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni psiholog în specialitatea psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf?

Psiholog în specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf practicant în regim de supervizare. La ora actuală, în România, poți lucra ca psiholog în specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf practicant în regim de supervizare după absolvirea studiilor de licență (psihologie sau drept). Un psiholog în specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf practicant în regim de supervizare poate practica profesia în regim de supervizare timp de maximum trei ani de zile, după care fie devine psiholog practicant autonom, fie își pierde dreptul de liberă practică în specialitatea respectivă.

Psiholog în specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf practicant în regim autonom. Pentru a practica autonom această ocupație, pe lângă cerințele comune prezentate în secțiunea 1.1., pentru trecerea din regimul de practică în supervizare în cel de practică autonomă, trebuie urmate studii de master în specialitatea psihologie judiciară. Cei care doresc să rămână la stadiul de psiholog în specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf practicant pot urma școli complementare cu durata de doi ani de zile, realizate de către asociații profesionale, ca alternativă la studii masterale. Lista programelor masterale, respectiv a școlilor complementare, recunoscute de către Colegiul Psihologilor din România (CPR) este disponibilă pe pagina web a [CPR](#).

Psiholog în specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf specialist / Psiholog în specialitatea psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf principal. Studiile masterale în specialitate sunt obligatorii pentru a trece de la treapta de psiholog practicant la cea de psiholog specialist, iar ulterior la cea de psiholog principal, precum și pentru a putea superviza psihologi debutanți. Detalii suplimentare despre modalitatea de trecere de la o treaptă de specializare la alta se găsesc pe pagina web a [CPR](#) în ghidul privind procedurile de atestare.

Unde poate lucra un psiholog în specialitatea psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf și care este nivelul de angajabilitate?

Avantajul psihologului în specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf este acela că poate lucra, într-o varietate de domenii, atât în regim salarial public sau privat, cât și în regim independent, prin deschiderea unei afaceri proprii sub

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA**Investește în oameni !**

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

forma unui cabinet de psihologie sau a unei societăți civile profesionale de psihologie. Din estimările de care dispunem, majoritatea psihologilor în specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf lucrează în mediul public sau se află într-o situație mixtă (angajat la stat, cu practică privată după orele de program pentru suplimentarea veniturilor).

În cazul entităților publice, activitatea se desfășoară în cadrul structurilor/departamentelor/compartimentelor cu aceasta specialitate, la solicitarea autorităților competente, de obicei în cadrul cercetării sau derulării procesului judiciar, conform fișei postului. *În poliție*, activitatea presupune evaluarea sincerității / nesincerității suspectilor, focalizarea investigațiilor criminale, evaluarea sincerității / nesincerității participanților la fapta penală (martori, complici, autori, victime), investigații interne în cadrul M.A.I. *În domeniul securității naționale*, activitatea vizează selecția personalului, evaluarea loialității și fidelității față de interesul național, examinarea privind accesul și controlul scurgerii de informații cu caracter secret de stat etc. *În mediul privat*, activitatea se centrează pe aplicarea de teste de screening și teste pe categorii de evenimente.

Nivelul de angajabilitate în instituțiile de stat (ca salariat) este foarte redus. Dacă ne referim la practica privată, precum și la nivelul destul de ridicat al costurilor pentru deschiderea propriului cabinet de psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf, putem afirma că nu există destule oportunități pe piața muncii, dar, pe măsură ce mentalitatea societății devine tot mai favorabilă ideii de a merge la psiholog, în general, permite o previziune mai optimistă și pentru specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf.

Ce venituri nete lunare au psihologii în specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf (estimare)?

Veniturile rezultate exclusiv din activități de psihologie în specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf variază puternic în funcție de postul ocupat (de exemplu, angajat la stat într-o structură a M.Ap.N., M.A.I., S.R.I., angajat al unei entități private, activitate independentă printr-un cabinet de psihologie etc.), dar și în funcție de nivelul de experiență și competență.

Debutanți: 1500 lei (angajat la stat); sub 1000 (practică privată)

Venituri mediane (psiholog cu 5 ani de experiență): 2000 lei (stat); 1500 lei (privat)

Performeri cu experiență (percentil 95): 3000 lei (stat); 2500 lei (privat)

Alte surse de documentare / link-uri utile

Pagina web a Colegiului Psihologilor din România - CPR ([Link](#))

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Pagina web a American Psychological Association - APA ([Link](#))

Pagina web a Société Fran aise de Psychologie - SFP ([Link](#))

Pagina web a Australian Psychological Society - APS ([Link](#))

5.3. Ofițer operativ în servicii de informații:

Care sunt principalele activități ale unui „ofițer operativ în servicii de informații”?

Activitatea unui *ofițer operativ în serviciile de informații* se centrează pe activitățile fundamentale ale Serviciului Român de Informații. O activitate importantă este aceea de a proteja populația de amenințarea teroristă, prin identificarea și eliminarea vulnerabilităților și factorilor de risc, deoalarea intențiilor și planurilor entităților teroriste, împiedicarea importului de problematică teroristă dinspre zonele de conflict către țara noastră și spațiul european. Activitatea specifică în mediul virtual pentru a preveni și combate agresiunile la adresa infrastructurilor critice ale statului din spațiul cibernetic (exemplu: infrastructura de transport aerian, feroviar și rutier, sistemele de aprovizionare cu energie, gaze, petrol și apă, serviciile medicale, sistemul financiar-bancar etc.). O altă activitate importantă este centrată pe apărarea valorilor constituționale, a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, pe identificarea formelor de manifestare ale fenomenului corupției, pe localizarea surselor de agresiune la adresa valorilor identitare românești. O direcție principală de activitate se centrează asupra cunoașterii, prevenirii și contracarării activităților de spionaj pe care servicii de informații străine le derulează pe teritoriul național împotriva intereselor României și ale aliaților săi. Culegerea de informații pentru prevenirea riscurilor și amenințărilor economice, în vederea menținerii nealterate a capacității economiei naționale de adaptare la semnalele pieței, în condiții de concurențialitate, performanță și competitivitate. Identificarea și avertizarea în timp util a beneficiarilor legali, cu privire la riscurile și amenințările transfrontaliere, pentru a preveni și stopa infiltrarea în structurile politice, economice, financiare și guvernamentale ale României a grupărilor de criminalitate organizată transfrontalieră.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

O satisfacție imediată este aceea că un *ofițer operativ în serviciile de informații* trebuie să corespundă unui profil profesionalizat de excepție în care se cere, printre altele, cultură generală amplă; capacitate de exprimare corectă și coerentă în limba română; pregătire profesională în domeniul solicitat; stare de sănătate bună; cunoaștere foarte bună a cel puțin unei limbi străine; conduită civică și morală corespunzătoare; respect față de valorile și legislația națională; loialitate față de țară, principiile și valorile democrației și statului de drept. De asemenea, *ofițerul operativ în serviciile de informații* trebuie să aibă anumite abilități și aptitudini care, odată probate, îl recomandă ca eligibil: nivel superior de inteligență; capacitate de adaptare; rezistență la stres și în condiții de program prelungit; atenție concentrată și distributivă de nivel ridicat; perseverență; dorință de perfecționare continuă; un bun echilibru psiho-emoțional; abilități de comunicare.

Provocările profesionale sunt numeroase, obligatorii, severe și se pot grupa în trei mai categorii problematice, referitoare la răspunderi, interziceri și restrângeri de activități, drepturi și

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA**Investește în oameni !****FONDUL SOCIAL EUROPEAN**

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

libertăți. O primă categorie de provocări se referă la: respectarea jurământului militar și prevederilor regulamentelor militare; executarea întocmai și la timp a ordinelor comandanților și șefilor; responsabilitatea personală față de modul de îndeplinire a misiunilor încredințate; perfecționarea pregătirii profesionale; păstrarea cu strictețe a secretului de stat și de serviciu, precum și a caracterului confidențial al activităților desfășurate. O a doua categorie de provocări se referă la interzicerea exercitării următoarelor drepturi: să facă parte din partide, formațiuni sau organizații politice ori să desfășoare propagandă prin orice mijloace sau alte activități în favoarea acestora ori a unui candidat independent pentru funcții publice; să candideze pentru a fi ales în administrația publică locală și în Parlamentul României, precum și în funcția de președinte al României; să declare sau să participe la grevă; să participe la mitinguri, demonstrații, procesiuni sau întruniri cu caracter politic ori sindical; să fie asociat unic ori să participe direct la administrarea sau conducerea unor organizații ori societăți comerciale. A treia categorie de provocări vizează restrângerea exercitării următoarelor drepturi și libertăți: opiniile politice pot fi exprimate numai în afara serviciului; exprimarea în public a unor opinii contrare intereselor României și forțelor armate nu este permisă; condițiile în care cadrele militare în activitate vor putea să prezinte public informații militare se vor stabili prin ordin al directorului instituției; aderarea la culte religioase este liberă, mai puțin la cele care, potrivit legii, contravin normelor de păstrare a ordinii publice, precum și la cele care încalcă bunele moravuri sau afectează exercitarea profesiei; constituirea în diferite forme de asociere cu caracter profesional, tehnico-științific, cultural, sportiv-recreativ sau caritabil, este permisă în condițiile stabilite prin regulamentele militare, cu excepția formelor de asociere sindicale ori care contravin comenzii unice, ordinii și disciplinei specifice instituției armatei; încheierea căsătoriei este liberă în condițiile legii, dar încheierea căsătoriei cu o persoană apatridă sau care nu are exclusiv cetățenie română este condiționată de obținerea aprobării prealabile a conducerii instituției; deplasarea în străinătate se realizează în condiții stabilite de conducerea instituției.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni „ofițer operativ în servicii de informații”?

Ofițerul operativ în servicii de informații trebuie să urmeze, în principiu, studiile de licență la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”, în cadrul programului universitar de licență „Psihologie – Informații”, prin care se realizează „dobândirea competențelor profesionale specifice domeniului psihologiei, în vederea utilizării adecvate și eficiente a conceptelor, teoriilor și metodelor de bază în activitatea de intelligence”. Totodată, programul de studii universitare de licență „urmărește însușirea de cunoștințe și formarea unor abilități necesare ofițerilor de informații, precum relaționarea, motivarea și comunicarea interpersonală, influențarea socială, evaluarea psihologică a individului și grupului”. Această dublă specializare oferă posibilitatea de acces atât în profesia de *psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale*, cât și în profesia de *ofițer operativ în servicii de informații*. Traseul educațional pentru profesia de *psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale* este descris la punctul 4.1. Traseul educațional pentru profesia de *ofițer operativ în servicii de informații* este configurat de absolvirea programului de studii universitare de licență „Psihologie – Informații”, urmat de absolvirea unor programe de studii universitare de master profesional, tot în Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”, dedicate formării

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

ofițerilor operativi și analiști în domeniile Analiza de Intelligence și Intelligence și Securitate Națională. Accesul către această ocupație este liber și pentru absolvenții studiilor de licență ai altor specializări decât cea de Psihologie-informații, cum ar fi absolvenți de psihologie, absolvenți de informatică etc., după urmarea unor cursuri masterale în specializarea *Intelligence și securitate națională* sau *Analiză de intelligence* organizate de Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”. Pe întreaga durată de derulare a acestor studii masterale cursanții au statutul de angajați ai SRI, cu toate drepturile și obligațiile ce decurg din aceasta.

Unde poate lucra un „ofițer operativ în servicii de informații” și care este nivelul de angajabilitate?

Un *ofițer operativ în serviciile de informații* poate lucra în domeniile în care se concentrează activitățile Serviciului Român de Informații. Prevenirea și combaterea terorismului ([PVC](#)) este o responsabilitate complexă, care necesită acțiuni și măsuri concertate de: culegere de informații, analiză multi-sursă, monitorizare, intervenție anti/contrateroristă, cooperare internă și internațională. Una dintre misiunile SRI este cea intitulată Cyberintelligence ([CI](#)) și vizează prevenirea și combaterea agresiunilor în mediu virtual la adresa infrastructurilor critice ale statului, în care sistemele informatice și de comunicații ale unui stat, precum și datele gestionate de acestea, tind să se dezvolte și să funcționeze ca spațiu cibernetic. Apărarea valorilor constituționale ([AVC](#)) reprezintă misiunea de a acționa pentru prezervarea ordinii constituționale, protejarea valorilor supreme ale statului și asigurarea exercitării neîngrădite a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor consacrate prin Constituție. Securitate economică ([SE](#)) în contextul dezvoltării economice și creșterii necesarului de securitate (internațională, regională și națională) reprezintă o direcție majoră de acțiune. Amenințările transfrontaliere ([AT](#)) precum criminalitatea organizată transfrontalieră și activitățile asociate (migrație ilegală, trafic de droguri, criminalitate informatică, evaziune fiscală de mare amploare și contrabandă), precum și proliferarea armelor de distrugere în masă, au devenit, prin dimensiune și impact, provocări majore ale securității naționale, iar prevenirea și combaterea lor se regăsesc între domeniile de activitate ale unui ofițer operativ. Protecția informațiilor clasificate ([PIC](#)) este o altă direcție majoră prin care se efectuează coordonarea activității și exercitarea controlului asupra măsurilor privitoare la protecția informațiilor clasificate aparținând autorităților și instituțiilor publice, agenților economici și altor persoane juridice de drept public sau privat. Nivelul de angajabilitate în structurile SRI este relativ redus.

Ce venituri nete lunare are un „ofițer operativ în servicii de informații”?

Veniturile rezultate exclusiv din activitățile specifice sunt confidențiale, dar variază în funcție de postul, nivelul de experiență și competență.

Alte surse de documentare / link-uri utile

Pagina web a Serviciului Român de Informații (SRI) ([Link](#))

Pagina web a Academiei Naționale de Informații Mihai Viteazul (ANI) ([Link](#))

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

5.4. Expert criminalist (COR 261902):

Generalități cu privire la ocupația de expert criminalist.

Expertul criminalist (COR - 261902) este o ocupație introdusă prin Ordinul nr. 2176/2013 al ministrului muncii, familiei și protecției sociale – [Ordinul MMFPS 2176/2013](#) și Ordinul nr. 123/2013 al președintelui Institutului Național de Statistică – [Ordinul INS 132/2013](#). De fapt, ocupația a fost mutată din Grupa de baza 3411 "Specialiști în domeniul juridic și asimilați" în Grupa de baza 2619 "Specialiști în domeniul juridic neclasificați în grupele de bază anterioare".

Așa cum se prevede la art. 2 alin. (2) din OG nr. 75/2000 privind organizarea activității de expertiză criminalistică, calitatea de expert criminalist autorizat, se dobândește pe bază de examen, în una dintre specialitățile următoare: *a)* expertiza grafică și tehnică a documentelor; *b)* expertiza dactiloscopică a urmelor palmare și plantare; *c)* expertiza traseologică a urmelor lăsate de ființe și obiecte; *d)* expertiza balistică a armelor și a munițiilor; *e)* expertiza fizico-chimică a probelor materiale; *f)* expertiza criminalistică în accidente de trafic terestru; *g)* expertiza criminalistică în accidente de trafic aerian; *h)* expertiza criminalistică în accidente de trafic fluvial și maritim; *i)* expertiza criminalistică în explozii și incendii; *j)* expertiza vocii și vorbirii; *k)* expertiza imaginilor; *l)* expertiza biologică; *m)* expertiza genetică; *n)* expertiza aplicațiilor și datelor informatice; *o)* expertiza pentru detecția comportamentului simulat (poligraf); *p)* expertiza drogurilor și a stupefiantelor.

Expertul criminalist (COR - 261902), din perspectiva profesiei de psiholog, este expertul criminalist autorizat de Ministerul Justiției în specialitatea „Expertiza pentru detecția comportamentului simulat (poligraf). Între ocupația de psiholog în specialitatea psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf – COR 263410 / Expert poligraf – COR 263413 / și ocupația de expert criminalist autorizat de Ministerul Justiției în specialitatea „Expertiza pentru detecția comportamentului simulat (poligraf) există o serie de asemănări, cât și deosebiri. Diferențele, constau în particularitățile prevăzute de către actele legislative și normative ale domeniului justiției.

Care sunt principalele activități ale unui expert criminalist autorizat de Ministerul Justiției în specialitatea „Expertiza pentru detecția comportamentului simulat (poligraf)”?

În general, activitățile expertului criminalist autorizat de Ministerul Justiției în specialitatea „Expertiza pentru detecția comportamentului simulat (poligraf)” țin și de competențele psihologului atestat în psihologia judiciară - determinarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf și a expertului poligraf. Experții criminaliști autorizați, numiți de organele judiciare, la cererea părților, participă personal la efectuarea expertizelor prin observații cu privire la obiectul expertizei, modificarea sau completarea acestuia, verificarea și completarea materialului necesar pentru efectuarea expertizei, precum și prin obiecții la raportul de expertiză, adresate organului judiciar. Experții criminaliști autorizați, numiți de organele judiciare, la cererea părților și

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

recomandați de acestea au dreptul să ia cunoștință de materialul dosarului necesar pentru efectuarea expertizei.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni expert criminalist autorizat de Ministerul Justiției în specialitatea „Expertiza pentru detecția comportamentului simulat (poligraf)”?

Calitatea de expert criminalist autorizat se dobândește de persoana care îndeplinește următoarele condiții: este cetățean român sau cetățean al unui alt stat membru al Uniunii Europene ori aparținând Spațiului Economic European sau cetățean al Confederației Elvețiene; cunoaște limba română; are capacitate de exercițiu deplină; a desfășurat în mod neîntrerupt o activitate de profil de cel puțin 4 ani și are studii superioare de specialitate, dovedite cu diplomă de licență, în domeniul genului de expertiză criminalistică pentru care candidează; este apt din punct de vedere medical pentru îndeplinirea calității de expert; nu a suferit o condamnare definitivă pentru o infracțiune săvârșită în împrejurări legate de exercitarea profesiei sau pentru o altă infracțiune săvârșită cu intenție; a fost declarată admisă la examenul organizat în acest scop. Calitatea de expert criminalist autorizat în cadrul institutelor și laboratoarelor publice se dobândește prin examen, organizat de către acestea, în condițiile legii. Examenul de expert criminalist autorizat se organizează de Ministerul Justiției și are scopul de a verifica cunoștințele în specialitatea pentru care se candidează, gradul de cunoaștere a dispozițiilor legale în vigoare referitoare la expertiza criminalistică și la drepturile și obligațiile experților, de către o comisie formată din reprezentanți ai instituțiilor în domeniu, în funcție de specialitatea pentru care se candidează. Examenul pentru dobândirea calității de expert criminalist autorizat, precum și procedura de retragere a acestei calități sunt reglementate potrivit regulamentului aprobat prin ordin al ministrului justiției. Persoana care îndeplinește condițiile este înscrisă, la cerere, în Tabelul nominal cuprinzând experții criminaliști autorizați. Experții criminaliști autorizați care își desfășoară activitatea în cadrul institutelor și laboratoarelor publice sunt înscrisi în Tabelul nominal cuprinzând experții criminaliști autorizați. Calitatea de expert criminalist autorizat și specialitatea se dovedesc cu legitimația de expert eliberată de Ministerul Justiției. Retragerea calității de expert criminalist autorizat se face prin ordin al ministrului justiției, în situația în care expertul criminalist autorizat nu mai îndeplinește condițiile prevăzute. Pierderea calității de expert criminalist autorizat poate interveni în următoarele cazuri: a) la cerere, prin renunțare făcută în scris, depusă la Ministerul Justiției; b) prin deces; c) când persoana nu mai îndeplinește condițiile prevăzute; d) în urma condamnării definitive pentru comiterea unei infracțiuni săvârșite în împrejurări legate de exercitarea profesiei sau a unei alte infracțiuni săvârșite cu intenție; în cazurile enunțate, numele expertului criminalist autorizat se radiază din Tabelul nominal cuprinzând experții criminaliști autorizați. În scopul apărării drepturilor și intereselor lor experții criminaliști autorizați se pot constitui în asociații profesionale, în condițiile legii.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Experții criminaliști autorizați au obligația de a respecta regulile Codului deontologic, care se aprobă prin ordin comun al ministrului Justiției și al ministrului administrației și internelor. Autorizarea laboratoarelor private de expertize criminalistice se face potrivit regulamentului aprobat de Ministerul Justiției. Coordonarea activității de autorizare și de evidență a experților criminaliști autorizați se realizează în cadrul Ministerului Justiției, prin compartimentul de specialitate.

Unde poate lucra un expert criminalist autorizat de Ministerul Justiției în specialitatea „Expertiza pentru detecția comportamentului simulat (poligraf)” și care este nivelul de angajabilitate?

Experții criminaliști autorizați își desfășoară activitatea de efectuare a expertizelor criminalistice judiciare în cadrul institutelor sau laboratoarelor publice de specialitate ori în cadrul laboratoarelor private de expertize criminalistice, în condițiile prevăzute de lege privind autorizarea laboratoarelor private de expertize criminalistice. Experții criminaliști autorizați pot să își exercite activitatea și individual sau în societăți civile profesionale, constituite potrivit legii, care au ca obiect de activitate participarea la efectuarea expertizelor criminalistice, în condițiile legii. Nivelul de angajabilitate în instituțiile de stat (ca salariat) este foarte redus. Dacă ne referim la practica privată, precum și la nivelul destul de ridicat al costurilor pentru deschiderea propriului cabinet de psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf, putem afirma că nu există destule oportunități pe piața muncii, dar, pe măsură ce mentalitatea societății devine tot mai favorabilă ideii de a merge la psiholog, în general, permite o previziune mai optimistă și pentru specialitatea „expertiza pentru detecția comportamentului simulat (poligraf)”.

Ce venituri nete lunare are expertul criminalist autorizat de Ministerul Justiției în specialitatea „Expertiza pentru detecția comportamentului simulat (poligraf)”?

În cazul expertizelor, partea din proces care solicită să participe la efectuarea expertizei judiciare și un expert criminalist autorizat recomandat de ea va achita acestuia un onorariu stabilit de comun acord, adus la cunoștință, în scris, organului judiciar care numește expertul. Quantumul maxim al onorariilor ce pot fi solicitate și încasate pentru efectuarea expertizelor criminalistice este stabilit prin ordin al ministrului Justiției.

Alte surse de documentare / link-uri utile

Pagina web a Ministerului Justiției (MJ) ([Link](#))

Pagina web a Ministerului Afacerilor Interne ([Link](#))

Site legislație ([Link](#))

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

5.5. Consilier de probațiune (COR 242206):

Care sunt principalele activități ale unui consilier de probațiune?

În înfăptuirea actului de justiție, munca personalului din serviciile de probațiune constituie un sprijin pentru judecători și procurori, competența și îndeplinirea corectă a sarcinilor, ce revin acestei categorii de personal, jucând un rol important în procesul de individualizare a pedepsei, de executare a sancțiunilor neprivative de libertate, de asistare și consiliere a victimelor infracțiunilor. Scopul exercitării funcției de consilier de probațiune îl constituie creșterea gradului de siguranță publică prin informarea și consilierea victimelor infracțiunilor, promovarea alternativelor la detenție, prevenirea infraționalității, reducerea riscului de recidivă și reintegrarea în comunitate a persoanelor care au încălcat legea penală.

Dintre activitățile specifice ocupației de consilier probațiune menționăm: (a) evaluarea inculpaților, a minorilor aflați în executarea unei măsuri educative, respectiv a persoanelor supravegheate, din oficiu sau la solicitarea organelor judiciare, potrivit legii; (b) suport instanței de judecată în procesul de individualizare a pedepselor și măsurilor educative; (c) coordonarea procesului de supraveghere a respectării măsurilor și executării obligațiilor stabilite în sarcina persoanelor supravegheate față de care instanța a dispus: amânarea aplicării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, liberarea condiționată; (d) coordonarea procesului de supraveghere a respectării uneia dintre următoarele măsuri educative neprivative de libertate: stagiul de formare civică, supravegherea, consemnarea la sfârșit de săptămână, asistarea zilnică; coordonează executarea pedepsei amenzii prin prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale sunt frecvent întâmpinate?

O satisfacție în activitatea de consilier probațiune o reprezintă misiunea de a contribui activ la procesul de reintegrare socială a persoanei aflată sub supraveghere judiciară. Printre provocări se regăsește nivelul de birocratizare al postului, birocratizare care reduce mult din intervenția propriu-zisă a activității de probațiune.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni consilier probațiune?

La ora actuală, în România, poți lucra ca și consilier probațiune după absolvirea studiilor de licență în domenii precum: psihologie, sociologie, asistență socială, pedagogie sau drept.

Legea 123/2006 privind statutul personalului din probațiune reglementează obligativitatea formării profesionale continue a personalului din centrele de probațiune. Astfel, consilierul probațiune, trebuie să dețină cunoștințe din domenii, precum: drept penal și procedură penală, criminologie, metodologia activității de probațiune și protecție a victimelor, psihologia dezvoltării, psihologie clinică, sociologie aplicată, informatică socială.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Unde poate lucra un consilier probațiune și care este nivelul de angajabilitate?

La nivel național, activitatea de probațiune se realizează prin intermediul Direcției Naționale de Probațiune, subordonată Ministerului Justiției. La nivel teritorial, activitatea de probațiune se realizează prin intermediul serviciilor de probațiune, aflate în subordinea Direcției Naționale de Probațiune. În derularea activității de probațiune, consilierii de probațiune colaborează cu instituțiile din comunitate. Nivelul de angajabilitate în postul de consilier de probațiune este destul de ridicat. Pentru că vorbim de funcții publice, angajarea se realizează în baza unei metodologii de concurs reglementată prin ordin al Ministrului Justiției.

Ce venituri nete lunare au consilierii probațiune (estimare)?

Salarizarea consilierului de probațiune este reglementată prin lege. Veniturile rezultate din activitatea de probațiune variază puternic în funcție de postul ocupat, nivelul de experiență și competență. Potrivit grilei de salarizare a personalului din serviciile de probațiune (Legea 327/2006 privind salarizare și alte drepturi ale personalului din serviciile de probațiune) reținem:

Debutanții (0-1 an): 3500 lei

Venituri mediane (consilier probațiune cu 5 ani de experiență): 5500 lei

Performeri cu experiență (consilier probațiune cu peste 6 ani experiență): 6500 lei

Alte surse de documentare / link-uri utile

Direcția Probațiune din cadrul Ministerului Justiției (site-ul oficial) ([Link](#))

Legea 123/2006 privind statutul personalului de probațiune ([Link](#))

Similarități și diferențe între ocupațiile incluse în această direcție

Dintre cele cinci ocupații menționate în această secțiune, doar una dintre ele, psiholog în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale este rezervată exclusiv psihologilor (dacă îi includem aici și pe absolvenții specializării psihologie-informații). În toate celelalte ocupații, psihologia este numai una dintre opțiunile de specializare universitară existente, ocupațiile fiind deschise și către absolvenții de drept (psiholog specialist în specialitatea psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf; consilier de probațiune, expert criminalist / expert poligraf). De asemenea, ocupația de consilier de probațiune este deschisă și absolvenților de sociologie, asistență socială sau pedagogie, în timp ce poziția de ofițer operativ de informații este deschisă pentru toți absolvenții de studii superioare, sub rezerva îndeplinirii unor condiții complementare. Cele mai multe locuri de muncă din domeniu se regăsesc în instituții publice (de stat), cu excepția cazului psihologului din specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale, care sunt la fel de bine integrați și în practica privată.

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

6. DIRECȚIA ACADEMICĂ/CERCETARE

În cadrul direcției academice/cercetare, cercetătorii și asistenții de cercetare desfășoară activități de cercetare în diverse domenii precum psihologia personalității, psihologia organizațională, psihologia sănătății, psihologia socială etc. De cele mai multe ori, cercetătorul în psihologie este cadru didactic în mediul universitar, situație în care activitatea de cercetare funcționează în baza legislației naționale și a Uniunii Europene.

În instituțiile de învățământ superior funcțiile de cercetare sunt: (a) asistent cercetare; (b) cercetător științific; (c) cercetător științific gradul III; (d) cercetător științific gradul II; (e) cercetător științific gradul I. Aceste funcții de cercetare sunt echivalente cu funcțiile didactice după cum urmează: (a) cercetător științific se echivalează cu asistent universitar, pentru persoanele care dețin o diplomă de doctor; (b) cercetător științific gradul III se echivalează cu lector universitar/șef de lucrări; (c) cercetător științific gradul II se echivalează cu conferențiar universitar; (d) cercetător științific gradul I se echivalează cu profesor universitar (Legea nr.1/2011).

Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI) este cea mai cunoscută instituție publică cu personalitate juridică aflată în subordinea Ministerului Educației și Cercetării Științifice (MECS) care sprijină cercetarea din mediul universitar prin oferirea unor granturi de cercetare. Cele mai cunoscute programe care sprijină activitatea cercetătorilor români din domeniul psihologiei și nu numai, sunt Programul ”Resurse Umane” și ”Programul Idei”. Prin intermediul celor două programe, se dorește creșterea numărului de cercetători, îmbunătățirea performanțelor acestora, obținerea unor rezultate științifice compatibile cu cele de nivel european reflectate prin creșterea vizibilității și recunoașterea internațională a cercetării românești.

Cercetător în psihologie
COR 263415

Asistent de cercetare în psihologie
COR 263416

6.1. Cercetătorul în psihologie (COR 263415)

Care sunt principalele activități ale cercetătorului în psihologie?

Cercetătorul în psihologie este interesat de o gamă largă de comportamente, proiectând și conducând studii care-i dau posibilitatea de a explora modul în care oamenii gândesc, acționează, interacționează, învață, simt sau performează în diferite condiții. Ca urmare, repertoriul de teme este unul foarte vast, incluzând aspecte legate de percepție, memorie, atenție, cogniție, motivație, luarea deciziilor etc. (cercetare în psihologie: <http://www.apa.org/research/>).

Cercetarea în psihologie poate fi de tipul: (1) fundamentală, (2) aplicativă, (3) pentru dezvoltare și inovare. Cercetarea fundamentală este interesată în a găsi explicații cu privire la modalitatea de funcționare a psihicului uman (ex. ”cum poți reduce un comportament indezirabil, în general?”), în timp ce cercetarea aplicată și cea orientată spre dezvoltare – inovare se concentrează asupra măsurii în care anumite cunoștințe rezultate din cercetarea

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

fundamentală pot fi aplicate în contexte specifice pentru a rezolva probleme concrete sau pentru a veni în sprijinul unor nevoi pe care le au oamenii (ex. ”cum poți să modifice comportamentul alimentar al persoanelor supraponderale sau obeze, în direcția reducerii greutateii”). Dacă urmărim exemplul anterior, în care dorim să modificăm comportamentul alimentar al persoanelor supraponderale sau obeze, ca cercetător vom desfășura activități precum: (1) revizuirea literaturii de specialitate cu privire la existența programelor privind auto-controlul în comportamentul alimentar; (2) analiza eficienței acestor intervenții; (3) realizarea design-ului de cercetare pentru creșterea auto-controlului cu scopul de a determina o mai bună auto-monitorizare a comportamentului alimentar; (4) testarea eficienței unui program adresat persoanelor supraponderale sau obeze.

Dat fiind faptul că desfășurarea acestor activități necesită anumite costuri (financiare / resurse umane), de cele mai multe ori, cercetătorul consultă granturile existente pentru a obține sursa de finanțare necesară. După ce acesta a identificat sursa de finanțare, pasul următor îl reprezintă scrierea cererii de finanțare în care cercetătorul va face referire la: prezentarea unor date legate de realizările sale științifice, prezentarea proiectului de cercetare cu accent pe descrierea problematicii, a obiectivelor, a metodologiei de cercetare, precum și a resurselor necesare și a bugetului.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale întâmpină?

O primă satisfacție menționată de cercetătorii din domeniul psihologiei este faptul că prin cercetare ai posibilitatea de a desluși anumite curiozități. Varietatea în muncă este prezentă tot timpul, mereu ai câte ceva nou de învățat, iar probabilitatea ca munca ta să devină rutinieră este foarte scăzută. Provocările cu care se confruntă cercetătorii din psihologie sunt legate în principal de resurse materiale și logistice insuficiente. De asemenea, în prezent, în țara noastră liniile de finanțare pentru cercetarea în domeniul psihologiei sunt destul de limitate.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni cercetător în domeniul psihologiei?

Traseul educațional pe care trebuie să îl urmezi pentru a deveni cercetător în domeniul psihologiei este destul de lung. Un prim pas este absolvirea facultății de psihologie și ulterior alegerea unui program masteral. După absolvirea programului de masterat, absolventul se poate înscrie la școala doctorală din domeniul psihologiei. Urmează trei ani în care doctorandul va realiza o serie de studii în domeniu care vor fi concretizate prin scrierea și susținerea unei teze de doctorat. După obținerea tezei de doctorat, cercetătorul în psihologie poate opta pentru un program post-doctoral.

Unde poate lucra un cercetător în psihologie?

În România, cercetătorul în psihologie lucrează în mediu universitar, având funcția de bază de cadru didactic. În Cap. VIII, Art. 189 (2) din Legea Educației Naționale se prevede ca instituțiile de învățământ superior care și-au asumat ca misiune cercetarea științifică au obligația de a crea structuri tehnico-administrative care să faciliteze managementul activităților de cercetare derulate de personalul instituției. Prin urmare, toate cadrele didactice din instituțiile de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

Învățământ superior au posibilitatea și obligativitatea de a activa ca și coordonatori sau membrii în proiectele de cercetare științifică.

Ce venituri nete lunare au cercetătorii în psihologie?

Veniturile realizate exclusiv din activitățile de cercetare variază în funcție de postul ocupat: lector / cercetător postdoctoral, conferențiar sau profesor / cercetător senior), dar și de plafoanele financiare stabilite în primul rând de universitate, respectiv de finanțator. În general el se încadrează între 1500 și 3000 de lei / proiect / lună.

Alte surse de documentare/link-uri utile

Legea Educației Naționale

(<http://www.uvt.ro/files/b6d6b3353366d7f01829e4a6d3dd4f6bb7b7aa5a/>)

[Pagina web cu informații despre Unitatea Executivă](#) pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI) (<http://uefiscdi.gov.ro/>)

6.2. Asistent de cercetare în psihologie (COR 263416)

Care sunt principalele activități ale asistentului de cercetare în psihologie?

Asistentul de cercetare în psihologie secondează activitatea cercetătorului din același domeniu. Realizarea anunțurilor pentru înscrierea participanților la cercetarea psihologică, a calendarului de desfășurare a studiului, monitorizarea înscrierii, pregătirea materialelor pentru testarea psihologică, prelucrarea și analiza datelor, realizarea de activități administrative sunt principalele sarcini ale asistentului de cercetare din domeniul psihologiei. De regulă, asistentul de cercetare face parte dintr-o echipă de cercetare și de cele mai multe ori activitatea sa se desfășoară în mediul universitar.

Ce satisfacții și ce provocări profesionale întâmpină?

O primă satisfacție a asistentului de cercetare din domeniul psihologiei e faptul că acest post îi permite achiziționarea cunoștințelor ce țin de cercetarea în domeniu: familiarizarea și perfecționarea cunoștințelor de statistică psihologică avansată, metodologie, accesul la instrumente psihologice de actualitate, etc. De cele mai multe ori, persoanele care aplică pe un astfel de post sunt pasionate de cercetarea în psihologie, iar pe viitor doresc să devină cercetători sau cadre didactice în mediul universitar. Provocarea în munca sa poate fi dată de reticența potențialilor participanți de a se înscrie ca subiecți la o cercetare în domeniu, logistica necesară desfășurării unei cercetări poate îngreuna procesul de organizare (lipsa sălilor, calculatoare insuficiente, etc.). La acestea se adaugă și aspectele de ordin administrativ (birocratic) pe care le desfășoară asistentul de cercetare.

Ce traseu educațional trebuie urmat pentru a deveni asistent de cercetare în domeniul psihologiei?

În România, asistentul de cercetare lucrează în mediul universitar în cadrul unui proiect de cercetare, fiind angajat pe o perioadă determinată. Pentru a ocupa această funcție este necesar

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT

OPOSDRU

UNIVERSITATEA DE VEST
DIN TIMIȘOARA

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție 2.1. ”Tranziția de la școală la viață activă”

Titlul proiectului: „Consilierea carierei și servicii de practică profesională în psihologie”

Cod contract: POSDRU/161/2.1/G/136958

Beneficiar: Universitatea de Vest din Timișoara

ca acesta să fi absolvit facultatea de psihologie, și un masterat în domeniu. Recent, unii finanțatori au prevăzut o cerință nouă pentru ocuparea postului de asistent de cercetare, și anume să fie student al unei școli doctorale din domeniu.

Unde poate lucra un asistent de cercetare în psihologie?

Asistentul de cercetare în psihologie lucrează în mediul universitar în cadrul proiectelor de cercetare, pe o perioadă determinată care coincide de regulă cu durata de implementare a proiectului finanțat. Această experiență poate constitui o rampă de lansare către o carieră pe termen lung în mediul universitar, în calitate de cercetător sau de cadru didactic (de exemplu, lector universitar), fiind un prilej excelent de a te face remarcat de către cercetători cu experiență cu care să se continue colaborarea. Cu toate acestea, trebuie precizat faptul că numărul limitat de locuri disponibile ulterioare, conduce la un nivel extrem de crescut de concurență, astfel încât un număr destul de mic de asistenți de cercetare reușesc să devină ulterior cercetători sau cadre didactice universitare.

Ce venituri nete lunare au asistenții de cercetare în psihologie?

Venitul net lunar pe care îl are un asistent de cercetare în psihologie este stabilit în funcție de vechimea sa în muncă, de plafonul stabilit în primul rând de angajator (universitate) și ulterior de finanțator. În general el se încadrează între 1000 și 2000 de lei / proiect / lună.

Oportunități pentru dobândire de experiență de cercetare în psihologie pentru studenți

Nu numai absolvenții de psihologie pot beneficia de experiența specifică pentru un asistent de cercetare sau pentru un tehnician. Studenții de la psihologie – fie că vorbim de nivelul licență sau de nivelul masteral, poate valoriza o serie de oportunități pentru a dobândi experiență în ceea ce privește cercetarea prin activități de voluntariat precum:

- a. suportul oferit unui profesor în derularea cercetărilor în care acesta este implicat;
- b. căutarea unui mentor – a unei persoane care lucrează deja în domeniu, care s-o îndrume;
- c. audierea sau participarea la conferințe de psihologie organizate sub egida instituțiilor din domeniu (fie conferințe studențești, fie cele pentru practicieni);
- d. publicarea de articole de specialitate sau prezentarea de comunicări științifice;
- e. obținerea ulterioară a unor poziții de asistent de cercetare în diferite proiecte derulate de universitate sau alte structuri (spitale, ONG-uri, organizații private etc.);
- f. consultarea publicațiilor de psihologie care pun la dispoziție informații de ultimă oră în domeniul cercetării (<http://www.apa.org/index.aspx>);
- g. implicarea în proiecte independente sub supervizarea unui profesor din universitate.

Alte surse de documentare / link-uri utile

Pagina web a Laboratorului de Cogniții Sociale și Evaluare a Personalității:

<http://www.socpers.psihologietm.ro/>